

Täiskasvanute
hingamispäevakooli õppetükid
jaanuar • veebruar • märts 2021

JESAJA

Originaali pealkiri:
Isaiah, Roy E. Gane

© *Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverents*. Kõik õigused kaitstud.

Ühtki osa Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükist ei või üksikisik ega üksus toimetada, ümber teha, muuta, kohandada, tõlkida, paljundada või kirjastada ilma SPA Peakonverentsi eelneva kirjaliku loata. SPA PK volitab divisjonide ametnikke korraldama Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide tõlkimist vastavate juhtnööride kohaselt. Tõlgete ja nende publikatsioonide autoriõigus jääb Peakonverentsile. „Seitsmenda päeva adventistid“ ja „adventistid“ ning leegiga logo on SPA PK registreeritud kaubamärgid ja neid ei või kasutada ilma Peakonverentsi eelneva loata.

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid valmistab ette Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverentsi alluvuses olev täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide osakond. Õppetükkide ettevalmistamist suunab otseselt hingamispäevakooli väljaannete nõukogu, mis on hingamispäevakooli õppetükkide kirjastaja – Peakonverentsi Administratiivkomitee (ADCOM) – alakomitee. Trükitud õppetükid kajastavad ülemaailmse hindamiskomitee poolset osa ja hingamispäevakooli kirjastusnõukogu heakskiitu ega esinda seega ainuliselt või tingimata autori(te) kavatsust.

Tõlge: AKEL 2020

Tõlkija: Mall Kaaver

Toimetaja: Ly Kaasik

Küljendus: Kaile Tuvi

Kaaned: Justinen Greative Group

Trükitud Euroopa Liidus

„Trööstige mu rahvast“

Ajast, mil prohvet Jesaja sõnad esmakordselt meie kõrvu jõudsid, on need sööbinud meie teadvusesse. Need on unustamatud mitte ainult kaaluka mõttetiheduse, vaid ka lootuse ja töötuse pärast, mis avalduvad näiteks sõnades: „Immaanuel, Jumal on meiega“ (Js 7:14); „Sest meile sünnib laps“ (Js 9:5); „Kõik orud ülendatagu“ (Js 40:4) ja „teda haavati meie üleastumiste pärast, löödi meie süütegude tõttu. Karistus oli tema peal, et meil oleks rahu, ja tema vermete läbi on meile tervis tulnud“ (Js 53:5).

Sõnad loovad pildi, kujundi, kaja; lahjad, tähtsusetud sõnad loovad kahvatu, tähtsusetu pildi; jõulised, selitatud, lühidalt ja täpselt mõtet väljendavad sõnad loovad tugeva, selitatud kujundi ja valju, karge kaja. See selgitab, miks kõnetavad Jesaja sõnad meid väga valjusti, väga virgutavalt lausa 27 sajandit hiljem.

Näiteks loob Jesaja kannatava sulase poeemis (Js 52:13–53:12) Messiasit üksik-asjalikuma pildi, kui kuskil mujal Vanas Testamendis leidub. Tegelikult piisab vaid sellest lõigust, et õigustada nime „evangeelne prohvet“.

Lisaks on tema ettekuulutus Kyrorest – *nimepidi* nimetamine poolteist sajandit enne, kui see Pärsia kuningas Babüloonia vallutas (Js 44:28 – 45:6) – nii jahmatavalt täpne, et osa õpetlasi on suure osa Jesaja raamatust omistanud „teisele Jesajale“ hilisemas ajas; nende õõnes looming, kes ei suuda katki hammustada inimese kujutlusvõimet piirava *mõistuspära* koort.

Ainulaadne segu eredast kujundlikkusest, nõtkest poeetilisest *rütmist* ja tasa-kaalust, beethovenlikest teravatest kontrastidest ja sügavate teemade rikkalikust põimingust, mis korduvad täpsustamise ja edasiarendamise keerukas tööprotsessis – sellisena on Jesaja inspireeritud raamat väärt kirjandus vahendama jumalikke mõtteid, mis on ilmalikust kõrgemad, nii nagu taevad on kõrgemad maast (vaata Js 55:9). Isegi tõlkes, milles lähevad kaduma heebrea keele sõnamängud ja alliteratsioonid (alliteratsioon – sama kaashääliku kordumine kahe või enama sõna algul värsis või lauses), on ilmaliku või kirikliku kirjanduse ajaloos panna Jesaja raamatu kõrvale vähe omataolisi.

Tunneme Jesaja *väga ilmekaid, poeetilisi, emotsionaalseid ja jõulisi sõnu, kuid kas tunneme meest Jesajat ja maailma, milles ta kirjutas, palvetas* ning prohvetlikult rääkis? Kui julm Assüüria impeerium oma võimu tippu jõudis, oli käes hiiliva *hävingu* aeg. Veel hullem, Juuda rahvas, valitud rahvas, vajus järjest sügavamasse kõlvatuse sohu. Tänavatel valitsesid ahnus ja viletsus. Jõukuse või ellujäämise pärast heidelbergis hingas osa inimesi sisse edeva eufooria uimastavaid aure, samas kui teised vajusid meeleheitesse. Jesaja, kes *püüdis säilitada oma rahva eneseteadlikkust*, tuues allesjäänud inimesed eitamisest välja ja kinnitades nad tegelikkusse, kutsus oma rahvast üles vaatama Jumalale, Iisraeli Pühale, taeva ja maa Loojale, Temale, kes tundis neid *nimepidi* ja töötas neid tulest välja kiskuda, kuid ainult siis, kui nad kuulavad – ja kuuletuvad.

Jesaja nõustas kuningaid. Kui Jumala *ülejäänute liini* peenike niit oli jäänud nii kitsaks, et hõlmas ainult üht linna, seegi Assüüria leegionide poolt hävingule määratud, andsid Jesaja prohvetlikud sõnad kuningas Hiskijale vaimujõudu oodata imet, mis oli Jeruusalemma ainus lootus (Js 36. ja 37. peatükk). Kui Jeruusalemm oleks tol korral langenud, oleks Assüüria anastatud rahvaste laialipillutamise poliitika (erinevalt Babüloonlaste omast sajand hiljem) Juuda rahvusliku iseolemise suitsuna hajutanud. Seega ei oleks enam olnud juudi rahvast, kelle keskelt pidi tõusma Messias, maailma Lunastaja.

Sellel veerandaastal võtame vaatluse alla Jesaja, tema sõnad, tema aja, tema väljapääsmatu olukorra, kuid peamiselt tema Jumala – Jumala, kes toona, nagu ka praegu, *hüüab meile: „Ära karda, sest ma olen sind lunastanud, ma olen sind nimepidi kutsunud, sa oled minu päralt“* (Js 43:1).

Heebrea õpetlane dr Roy Gane on Vana Testamendi õppejõud Andrews'i Ülikooli koosseisu kuuluvas Seitsmenda Päeva Adventistide Teoloogia Seminaris, mis asub Berrien Springsis, Michigani osariigis.

Identiteedikriis

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 1:1–9; Js 1:10–17; Js 1:18; Js 1:19–31; Js 5:1–7.

Juhtsalm: „*Tulge nüüd ja seletagem isekeskis, ütleb Issand. Kuigi teie patud on helepunased, saavad need lumivalgeks; kuigi need on purpurpunased, saavad need villa sarnaseks*“ (Js 1:18).

Unustusemaal ära eksinud. Kui sõidad autoga lirimaa mööda kitsast külavahe- teed, mida ääristavad hekid, võib juhtuda, et su teed tõkestab lehmakari, kes pärast krõmpsumat einet kodu poole sammub. Isegi siis, kui karjast loomadega kaasas pole, suunduvad nad peremehe lauta. Nad teavad kuhu ja kellele nad kuuluvad.

Kui poisike kaupluses emast maha jääb ja kisendab: „Ema on kadunud!“ ei pruugi poiss täpselt teada, kus ta on ja kus ta ema on, aga kaupluses ringi liikuvast emade meres tunneb ta ära ühe, ainsa, kes on tema oma.

Kurb öelda, kuid erinevalt liri lehmadest (ja veel enam kaduma läinud poisikes- test) unustasid Juudamaa elanikud tõsiasi, et nad kuulusid Issandale, oma tae- vasele Isandale, ja kaotasid seega oma tegeliku enesemääramise, lepingurahvaks olemise. „Mina kasvasin lapsi ja lasksin neil sirguda suureks, aga nemad astusid üles mu vastu. Härg tunneb oma peremeest ja eesel oma isanda söime, aga Iisrael ei tunne, mu rahvas ei taha mõista“ (Js 1:2, 3).

Sellel nädalal heidame pilgu Jumala uuendustööle Tema rahva juures.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 2. jaanuariks.

Kuule, taevas!

Jesaja raamat juhatatakse lühidalt sisse sellega, et määratletakse kirjapanija („Aamotsi poeg“), sõnumi allikas („nägemus“) ja raamatu teema (Juuda ja selle pealinn Jeruusalemm nelja kuninga valitsemise ajal). Teema omakorda määrab ära Jesaja põhilise kuulajaskonna, kelleks on tema enda maa rahvas tema eluajal. Prohvet räägib nendega nende enda olukorrast ja saatusest.

Kuningate nimetamisega, kelle valitsemisaega tema tegevus jääb, piiritleb Jesaja raamatu kuulajaskonda veelgi ning visandab konkreetse ajastu ajaloolise ja poliitilise sündmustiku. See ajaraamistik suunab meie pilgu 2Kn 15.–20. peatükile ja 2Aj 26.–32. peatükile.

Loe Js 1:2. Mis on siin sõnumi keskmes? Mida Issand ütleb? Kuidas paistab sama mõttekäik *välja* kogu Jumala rahva ajaloost? Kas saab sama öelda ka tänapäeva kristliku koguduse kohta? Selgita oma vastust.

Näed, et Jesaja sõnum algab sõnadega: „Kuule, taevas, ja maa, pane tähele“ (võrdle 5Ms 30:19; 5Ms 31:28). Issand ei mõtle, et taevas ja maa ise kuulaksid ja aru saaksid. Ta ütleb nii sõnumi tähtsuse rõhutamise pärast.

Kui muistne Lähis-Ida kuningas, näiteks hettide imperaator, väiksema valitsejaga poliitilise lepingu sõlmis, siis kutsus ta tunnistajaks oma jumalad, rõhutamaks, et igasugust lepingust üleastumist märgatakse kindlasti ja karistatakse. Kui aga tae-vane kuningate Kuningas tegi Moosese eluajal iisraellastega lepingu, ei vihjanud ta tunnistajaina teistele jumalatele. Ainsa tõelise Jumalana kutsub Ta seda osa täitma taeva ja maa (vaata ka 5Ms 4:26).

Loe hoolikalt läbi Js 1:1–9. Kirjuta tühjadele ridadele Juuda patud. Pööra erilist tähelepanu ka nende pattude tagajärgedele. Milles seisnes Juuda süü ja mis temaga ta süü tõttu juhtus? Samas, milline lootus tuleb esile 9. salmis?

Rikutud rituaalid (Js 1:10–17)

Loe Js 1:10. Miks kasutatakse siin sinu arvates Soodoma ja Gomorra kujundit? Mida tahtis Issand esile tuua?

Loe Js 1:11–15. Mida Issand siin oma rahvale räägib? Miks lükkas Issand tagasi kummardamise, mida Tema rahvas Talle osutada tahtis?

Samad käed, kes töid ohvreid ja mis sirutati palveks ülespoole, olid „täis verd“; see tähendab, süüdi vägivaldas ja kaasinimeste rõhumises (Js 1:15; Js 58:3, 4). Lepingukogukonna kaasliikmete väärkohtlemisega ilmutasid nad põlgust kõikide iisraelaste Kaitsja suhtes. Patt kaasinimeste vastu oli patt Issanda vastu.

Loomulikult oli Jumal ise rituaalse jumalateenistussüsteemi kehtestanud (3Ms 1.–16. ptk) ja määranud selle jaoks Jeruusalemma templi (1Kn 8:10, 11). Tema mõtte kohaselt tuli neid kombeid täita aga selle lepingu kontekstis, mille Tema oli rahvaga teinud. Jumala leping iisraeliga tegi võimalikuks tõsiasi, et Jumal elas nende keskel pühamus/templis. Järelikult kehtisid seal esitatud palved ja rituaalid ainult juhul, kui need väljendasid ustavust Temale ja Tema lepingule. Inimesed, kes töid ohvreid, kuid ei kahetsenud lepingukogukonna teiste liikmete suhtes tehtud ebaõiglust, valetasid rituaalses mõttes. Seega polnud nende ohvrid mitte ainult kehtetud, vaid lausa patud! Usutalituse kohaselt olid nad truud, kuid nende käitumine tõendas, et nad olid lepingut murdnud.

Loe Js 1:16, 17. Mida käsib Issand oma rahval teha? Kuidas on need salmid sellises kontekstis paralleelsed Jeesuse ütlusega Mt 23:23–28? Millise sõnumi leiame neist salmidest ja antud kontekstist enda jaoks tänapäeval?

Loe Js 1:18. Pärast selle salmi korduvat lugemist kirjuta, mida Issand sinu arusaamist mööda siin ütleb (loe mõni salm eest- ja tagantpoolt, et kaasteksti hoomata).

Jumal on esitanud võimsad tõendid tõsiasjast, et süüdistatavad juudamaalased on süüdi lepingu rikkumises (Js 1:2–15), ning Ta kutsub neid üles uuendusele (Js 1:16, 17). See üleskutse annab mõista, et on lootust. Miks muidu nõuda hukkamist väärt kurjategijalt eluviisi muutmist? Kuidas saaks surmamõistetute kambri vang „aidata rõhutut, mõista vaeslapsele õigust, lahendada lesknaise kohtuasja“? Kuid kui Jumal ütleb: „Tulge nüüd ja seletagem isekeskis“ (Js 1:18), näeme, et Issand otsib võimalust oma rahvaga kõik läbi rääkida ning püüab nad juhtida meelt parandama ja kurjadelt teedelt pöörduma, ükskõik, kui alla käinud nad on.

Issand ütleb neile, et *teie punased patud saavad valgeks*. Miks on patud punased? Sest punane on „vere“ (veresüü) värv, millega rahva käed koos on (Js 1:15). Valge aga on puhtuse värv, veresüü puudumine. Siin pakub Jumal, et Ta muudab inimesi. Sedalaadi keelt kasutas kuningas Taavet, kui ta kisendas Jumala poole andestuse saamiseks pärast seda, kui ta oli võtnud Batseba ja hävitanud naise abikaasa elu (loe Ps 51:9, 16). Js 1:18 teeb Jumal pakkumise oma rahvale andestada!

Kuidas toimib Jumala andestuse pakkumine argumentina eluviiside muutmiseks? Võrdle Js 1:18 Js 44:22ga.

Näeme nüüd Jumala rahvale suunatud terava hoiatuse eesmärki. Jumala sõnad ei ole mõeldud mitte Tema rahva kõrvale lükkamiseks, vaid Tema juurde tagasi toomiseks. Andestuse pakkumine on võimas argument, mis toetab Jumala üleskutset, et rahvas end kõlbeliselt puhastaks (Js 1:16, 17). Tema andestus teeb neile võimalikuks Tema väe abil muutumise. Näeme siin selle „uue lepingu“ seemneid, millest Jr 31:31–34 prohvetlikult räägib ning mille puhul paneb andestus aluse südame uuendamisele ja suhtele Jumalaga. Alustame „punasest“, võlast, mida me ei saa iial tagasi maksta. Kui tunnistame alandlikult, et vajame andekssaamist, oleme valmis vastu võtma kõike, mida Jumalal on anda.

Loe Js 1:19–31. Milline kogu Piiblis ilmnev teema tuleb siin esile?

Näed Js 1:19 ja 20 loogilist ülesehitust: kui inimesed tahavad valida Jumala ja kuulata Teda, siis söövad nad maa parimat vilja (Js 1:19). Kui nad aga keelduvad Tema andestuse ja uuenduse pakkumisest ning hakkavad Talle vastu, siis sööb neid mõök (Js 1:20). Valik on nende. Neis salmides on kirjas tingimuslik õnnistus ja needus.

Jesaja raamatu 1. peatükk kordab ja kasutab Moosese sõnu (5Ms 30:19, 20) ajast, mil sõlmiti leping Iisraeli rahvaga: „Ma kutsun täna tunnistajaiks teie vastu taeva ja maa: ma olen pannud su ette elu ja surma, õnnistuse ja needuse.“

Vaatle neid Moosese sõnu. Näed, et keskteed pole. On kas surm või elu, õnnistused või needused. Mida sa arvad, miks on siin meie jaoks ainult kaks valikut? Miks ei saa siin olla järeleandmise maad?

Need Moosese sõnad võtavad kokku Moosese 5. raamatu 27.–30. peatükki kirjutatud hoiatuste, õnnistuste ja needuste rea, millega leping sõlmitakse (võrdle 3Ms 26. ptk). Selle lepingu osadeks on (1) jutustamine, mida Jumal nende heaks on teinud, (2) tingimused/kokkulepped (korraldused), mida täita selleks, et leping säiliks, (3) viide tunnistajatele ja (4) õnnistused ning needused hoiatavaks teadmiseks, mis saab siis, kui inimesed lepingu tingimustest kinni ei pea.

Õpetlased on leidnud, et samad osad esinesid samas järjestuses ka neis poliitilistes lepingutes, mida ei sõlminud Iisraellased; näiteks hettide puhul. Seega, kui Jumal sõlmis Iisraellastega lepingu, kasutas Ta vormi, mida nad suutsid mõista ning mis vajutas nende meelde võimalikult jõuliselt selle vastastikku siduva suhte olemuse ja tagajärjed, millesse nad valisid astuda. Lepingu võimalikud hüved olid vapustavad, kuid juhul, kui Iisrael kokkulepet ei järginud, pidi nende lugu olema halvem kui kunagi varem.

Kuidas oled oma kristlikus elu kogenud eelkirjeldatud õnnistuste ja needuste põhimõtet?

Loe läbi laul eeltoodud salmidest. Mis on sellise mõistujutu mõte?

Jumal selgitab mõistujutu mõtet alles lõpus, 7. salmis. Võrdumit kasutades aitab Ta inimestel näha ennast objektiivselt, et nad oma tõelisest olukorrast õigesti aru saaksid. Jumal kasutas sellist lähenemisviisi tõhusalt kuningas Taaveti puhul (vaata 2Sm 12:1–13). Ta paljastab rahvale oma ajendi kohe alguses sellega, et nimetab mõistujuttu „armsama lauluks“. Tema suhtlemine inimestega lähtub Tema iseloomust, mis on armastus (1Jh 4:8). Ta ootab vastuarmastust. Kuid „heade kobarate“ asemel saab ta „kängunud kobaraid“, mis heebrea keeles tähendavad otsesõnu „haisvaid asju“.

Mida peab Issand silmas, kui Ta ütleb Js 5:4: „Kas oleks olnud vaja teha mu viinamäega veel midagi, mida olin jätnud tegemata?“

Järgmistes salmides ütleb Jumal: „Aga nüüd tahan ma ometi teha teile teatavaks, mida ma teen oma viinamäega: ma kisan maha ta aia, ja ta jääb laastatavaks, ma lammutan ta müüri, ja ta jääb tallatavaks. Nõnda ma hävitan ta“ (Js 5:5, 6).

Kui me pattu teeme, ei lõika Jumal meid enda küljest viivitamata lahti sellega, et võtaks ära oma kaitse ja hävitaks meid. Kannatlikult annab Ta meile võimaluse andeks saada (vaata 2Pt 3:9). Ta ei katkesta sidet ühegagi, kes Talle vastab. Ta anub nii kaua, kui on lootust, et Talle vastatakse. Ta ei loe kohe vastust eitavaks, sest Ta teab, et oleme rumalad ja patust petetud. Aga kui Ta kuidagi meieni ei jõua, võtab Ta lõpuks meie valikut tõsiasjana ja laseb meil jääda teele, mille oleme valinud (vaata Ilm 22:11).

Kui lükkame järjekindlalt tagasi Jumala Vaimu kaudu antava üleskutse, ületame lõpuks punkti, kust pole tagasiteed (Mt 12:31, 32). Ohtlik on Kristusele selga pöörata (Hb 6:4–6). Jumal ei saa enamata teha, sest Ta austab meie vaba valikut.

Võta Js 5:4 mõte „Kas oleks olnud vaja teha mu viinamäega veel midagi“ ja vaatle seda risti valgel, kus Jumal tõi ennast ohvriks meie pattude eest, makstes oma ihuga Tema seadusest üleastumise hinna. Mida enamat saanuks Ta veel meie heaks teha? Kuidas annab risti juures peatumine meile päästekindluse ning ajendab meid kahetsema ja oma eluviise muutma?

Reede, 1. jaanuar

Toetav mõte: Js 1:4 kontekstis kirjutab Ellen White: „Inimesed, kes tunnistasid ennast Jumala rahvaks, olid Jumalast eraldunud ning nad kaotasid oma tarkuse ja nende arusaamine moonduks. Nad ei suutnud kaugele näha, sest nad unustasid, et neid oli nende vanadest pattudest puhastatud. Nad kulgesid rahutult ja ebakindlalt pimeduses, püüdes meelest kustutada mälestust oma endise pärandi vabadusest, turvatundest ja õnnest. Nad sukeldusid igasugustesse jultunud ja rumalatesse hullustesse, vastandasid ennast Jumala kaitsele ning vajusid neid juba katvast süüst veel sügavamale süüsse. Nad kuulasid Saatana süüdistusi jumaliku iseloomu vastu ning kujutasid Jumalat halastuseta ja andestamiseta olevusena.“ – „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud“, 4. kd, lk 1137.

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas saad sa „ennast pesta“? Mida see väljend tähendab? (Vaata Fl 2:12, 13.)
2. Kuidas Jeesus kohandab, laiendab ja kasutab armsama laulu tema viinamäest? Mt 21:33–45; Mk 12:1–12; Lk 20:9–19. Millised õppetunnid on mainitud loos meie kui seitsmenda päeva adventistide jaoks?
3. Milline seos on Jumala pakutud andestuse ja meie elus teostatud muutmise vahel? Mis on enne – muutmise ja siis andestus või andestus ja siis muutmise? Ning miks on oluline teada, mis esimesena tuleb?
4. Ülalolevas tsitaadis ütleb Ellen G. White, et inimesed vastandasid ennast „Jumala kaitsele“. Mida see tähendab?

Kokkuvõte: Kui Jumala rahvas jätab unarusse Jumala ja võtab Tema õnnistusi enesestmõistetavana, siis tuletab Ta neile meelde, et nad on kohustatud pidama Temaga lepingut. Halastavalt osutab Ta nende olukorrale, hoiatab neid Tema kaitsest loobumise laastavate tagajärgede eest ning kutsub neid üles lubama Temal nad parandada ja puhastada.

Ukrainas ninapidi veetud

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Seitsmenda päeva adventistist diakon ei osanud mõeldagi, et üks ema ja tema teismelisest poeg, keda ta sõjapõgenikena Ida-Ukrainast oma koju kutsus, veavad teda ninapidi. Kuid ta ei kahetse. „Toimisime Jumala ees siira südamega ning laseme Jumalal olla kohtumõistjaks tema ja meie vahel,“ ütles Valentin Zaitsev. Lugu sai alguse 2015. aastal, kui Valentin sai teada, et esimene laine riigisiseid pagulasi jõudis Musta mere äärsesse Mikolaivi linna. Riigisisestelt ümberasustatud inimeste olukord liigutas ta südant. Nii suundus ehitusmeister Valentin koos naisega valitsusele kuuluvasse hotelli, kus nad leidsid kahest hoonest eest 50 ümberasustatud inimest, kuus kuni kaheksa inimest toas. Valentin tutvustas end kristlasena ja küsis pagulastelt, mida nad vajavad. Kohe tuli vastus: mähkmeid ja niiskeid salvrätikuid. „Läksime kaubanduskeskusesse ja ostsime mõlemat,“ ütles Valentin. „Küsisime, mida veel pakkuda saame, ning nad palusid aluspesu, naiste hügieenilisi sidemeid ja kartuleid. Ametivõimud olid neile andnud koha elamiseks, kuid mitte midagi muud.“

Kui sõprus arenes, kutsus Valentin oma uusi sõpru koos Piiblit uurima. Üksteist neist nõustusid ning adventpastor hakkas igal õhtul koos nendega piiblitunde pidama. Siis puhkes ööbimispaigas vägivald ja 19aastane mees, Valeri, viidi torkehaavadega haiglasse. Kui Valentin ja ta abikaasa meest haiglas külastasid, anus noormehe ema Nataša tungivalt teist kohta, kus elada. Valentin elas kolmetoalises üürikorteris ning pakkus üht tuba naisele ja ta pojale.

Mõnda aega näis kõik kena. Nataša käis isegi adventkirikus. Kuid siis sai Valentin teada, et naine ei olnudki täiesti rahata, nagu ta väitis, vaid kasutas ära inimeste lahkust, kes tema heaks raha kulutasid. „Me toitsime teda ja ta poega ning tasusime nende mobiiltelefonide arved,“ ütles Valentin. „Siis aga saime teada, et nad ei olnud vaesed. Palusime neil välja kolida.“ Nataša ja ta poeg elasid nende pere juures kuus kuud.

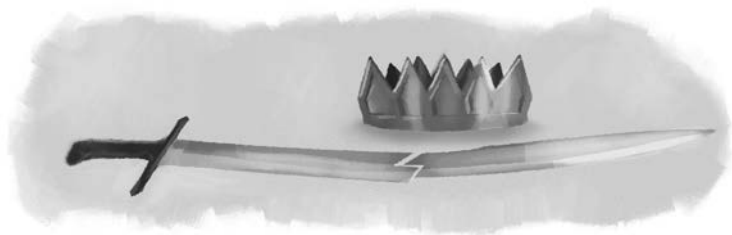
Sellele ajale tagasi vaadates ütleb Valentin, et kogemus oli õnnistuseks. Nataša osutus majapidamises suureks abiks: ta valmistas toitu, pesi nõusid ja riideid ning hoidis nende kolme last. Kuid suurim õnnistus, ütles Valentin, oli võimalus teda armastada. „Saime rõõmu ja õnnistused, sest võisime teenida kedagi teist,“ ütles ta. „Meie pere muutus paremaks. Ma ei teeks midagi teistmoodi.“

Valentin usub, et on oluline aidata igaüht, olenemata sellest, kas inimene võtab Jeesuse vastu või mitte.

„Meie kohus on elada ja teenida ning ülejäänud on Jumala osa,“ ütles ta. „Meie kastame headusega ja Jumal kogub saagi.“

Osa selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest aitab rajada algkooli ja keskkooli Butšasse, Ukrainas.

Juhtimiskriis

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 6:1–4; Js 6:5–7; Js 6:8; Js 6:9–13.

Juhtsalml: „*Sel aastal, kui kuningas Ussija suri, nägin ma Issandat istuvat suurel ja kõrgel aujärjel, ja tema kuue palistused ulatusid templi seinast seina*“ (Js 6:1).

Kui üks Konfutsiuse jänger temalt küsis, millest koosneb hea valitsus, vastas Konfutsius: „Piisavalt toitu, piisavalt relvi ja lihtrahva usaldus.“

„Aga,“ küsis jänger, „oletame, et sul pole teist valikut kui üks neist kolmest välja jätta; mille sa siis loovutad?“

„Relvad,“ ütles Konfutsius.

Tema jänger jätkas visalt: „Oletame, et sa oled sunnitud kahest järelejäänust veel ühe välja jätma; kumma sa siis loovutad?“

Konfutsius vastas: „Toidu. Sest vanast ajast alates on nälg olnud iga inimese pärisosa, kuid rahvas, kes enam ei usalda oma valitsejaid, on tõesti kadunud.“ – Michael P. Greeniki toimetatud „1500 Illustrations for Biblical Preaching“ (Grand Rapids, Mich.: Baker Books, 1989), lk 215.

Inimesed tahavad tõepoolest tugevat, usaldusväärset juhtkonda. Armeesse värbaja küsis ühelt sõdurilt, kes kirjutas alla teenistusse edasi jäämise avaldusele, miks ta tahab uuesti värvatud saada. „Proovisin tsiviilelu,“ vastas sõdur, „kuid keegi ei juhi seda.“

Sellel nädalal vaatleme juhtimiskriisi Juudamaal ja sellest tulenevaid kurbi tagajärgi.

Selle nädala õppetükk õppides valmistud hingamispäevaks, 9. jaanuariks.

Js 6:1 räägib kuningas Ussija surmast. Loe 2Aj 26. peatükki ja vasta siis küsimusele: Mille poolest on kuningas Ussija surm tähendusrikas?

Mõni sõlmpunkt seoses selle kuninga surmaga:

1. Ussija valitsemisaeg oli küll pikk ja majanduslikult heal järjel, „aga kui ta oli saanud vägevaks, läks ta süda ülbeks“ (2Aj 26:16) ning ta püüdis templis suitsutada. Kuningas vihastas, kui preestrid ta õigusega peatasid, sest ta ei olnud Aaroni preesterliku soo järeltulija ning tal polnud õigust nii teha (2Aj 26:18). Hetkel, mil kuningas ennast noomida ei lasknud, löi Issand teda pidalitõvega, millesse ta jäi „kuni oma surmapäevani ning elas pidalitõbisena omaette kajas, sest teda hoiti Issanda kojast eemal“ (2Aj 26:21). Kui irooniline, et Jesaja nägi nägemuses puhast, surematut, jumalikku Kuningat Tema kajas/templis selsamal aastal, mil roojane inimkuningas suri!

2. Ussija ja Jesaja vahel on silmatorkav vahe. Ussija üritas jõuda pühaduseni liiga julgelt, valel põhjusel (uhkusest), ja muutus hoopiski rituaalselt roojaseks, nii et ta tuli pühadusest ära lõigata. Jesaja seevastu lubas Jumala pühadusel endani jõuda. Ta tunnistas alandlikult oma armetust ja janunes kõlbeline puhtuse järele, mida ta ka sai (Js 6:5–7). Jeesuse tähendamissõnast tuntud tõlneri sarnaselt läks ta teele õigeksmõistetuna, „sest igäüht, kes ennast ise ülendab, alandatakse, kes aga ennast ise alandab, seda ülendatakse“ (Lk 18:14).

3. Ussija pidalitõbine ihu ja tema rahva kõlbeline olukord on silmatorkavalt sarnane: „... jalatallast pealaeni ei ole midagi tervet: aina vermed, muhud ja värsked haavad“ (Js 1:6).

4. Ussija surm umbes aastal 740 eKr tähistab erilist kriisi Jumala rahva juhtkonnas. Iga ainuvalitseja surm muudab riigi võimuvahetuse ajal haavatavaks. Kuid Juuda oli eriti ohus, sest Tiglat-Pileser III oli mõni aasta tagasi (745 eKr) tõusnud Assüüria troonile ning asus kohe sõjakäigule, tehes oma riigist võitmatu suurriigi, mis ähvardas kõikide Lähis-Ida rahvusriikide iseseisvust. Sellisel kriisiajal julgustas Jumal prohvet Jesajat tõdemusega, et Tema kontrollib olukorda.

Loe hoolikalt 2Aj 26:16. Mismoodi võib meist igäüks sama teha? Kuidas saab risti juures viibimine kaitsta meid sellisest lõksust?

Esmaspäev, 4. jaanuar

„Püha, püha, püha“ (Js 6:1–4)

Näed, mis toimub Js 6. ptk esimeses neljas salmis. Kuningas sureb kesk suurt poliitilist möllu (assüürlased on sõjaretkel). Jesaja jaoks on ilmselt tegemist hirmuäratava ajaga, mil pole kindel, kes olukorda kontrollib.

Ja mis siis juhtub? Jesaja võetakse nägemusse ning Ta näeb troonil istuva Jumala leegitsevat hiilgust, kuuleb säravaid seeraveid („põlevaid“) laulmas kiitust, milles korduvad sõnad „püha, püha, püha“, tunneb seepeale põranda värisemist jalge all ja püüab pilguga puurida läbi templit täitma hakkavast udust. Prohveti jaoks oli see küll vapustav kogemus. Kindlasti teadis Jesaja nüüd, kelle käes oli kontroll, vaatamata sellele, kuidas sündmused pealtnäha paistsid.

Kus Issand selles nägemuses on? (Vaata Js 6:1.) Miks ilmub Issand Jesaja ette siin, mitte kuskil mujal? Vaata 2Ms 25:8; 2Ms 40:34–38.

Hesekiel, Taaniel ja Johannes olid oma nägemuste saamise ajal pagenduses – Hs 1. ptk; Tn 7:9, 10 ja Ilm 4. ja 5. ptk. Jesaja kombel vajasis nad erilist lohutavat ja julgustavat teadmist, et Jumal on endiselt *tüüri juures*, ehkki nende maailm lagunes. (Taaniel ja Hesekiel olid vangis paganlikus riigis, mis oli nende kodumaa hävitanud, Johannese aga oli vaenulik poliitiline võim pagendanud üksikule saarele.) Kahtlemata aitasid nägemused varustada neid sellega, mida oli vaja kriisiolukorras ustavaks jäämiseks.

„Kui Jesaja vaatles oma Issanda au ja majesteetlikkust, lummas teda Jumala puhtuse ja pühaduse tunnetus. Kui järsult erines Looja võrratu täiuslikkus nende patusest, kes olid koos Jesajaga kaua aega kuulunud Iisraeli ja Juuda äravalitud rahva hulka!“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 307.

Jesaja sõnumi põhitunnuseks ongi selles nägemuses rõhutatult esile toodud Jumala üleemeeline pühadus. Jumal on püha Jumal ja Ta nõuab pühadust oma rahvalt – pühadust, mille Ta neile annab, kui nad ainult pattu kahetsevad, oma kurjadele eluviisidele selja pööravad ning usus ja sõnakuulmises Talle alluvad.

Oleme kõik olnud heidutavates olukordades, mil väliselt näib, et kõik on kadunud. Ja isegi siis, kui sa ei saanud Jesaja kombel nägemust „Issanda aust“, jutusta, mil viisil suutis Ta sind ja su usku selles kriisis alal hoida. Mida oled sellistest kogemustest õppinud, mida kaasinimestega jagada?

Pühamusse/templisse kõige pühama Jumala ligidusse võis lepituspäeval astuda ainult ülempreester ja ka siis koos suitsutusrohu kaitsva kattega, et ta ei sureks (3Ms 16:2, 12, 13). Jesaja nägi Issandat, kuigi ta ei olnud ülempreester ega suitsutanud viirikit! Suitsuga täitunud tempel (Js 6:4) meenutab meile pilve, milles lepituspäeval ilmnes Jumala au (3Ms 16:2). Jesajat haaras aukartus ja mõte, et ta sureb (võrdle 2Ms 33:20; Km 6:22), ning ta hüüdis, et tunnistab enda ja oma rahva pattu (Js 6:5) – see meenutab meile ülempreestri ülestunnistust lepituspäeval (3Ms 16:21).

„Seistes justkui jumaliku ligioleku täies valguses pühamu kõige pühamas paigas, tajus Jesaja, et oma ebatäiuslikkuses ja jõuetuses ei saaks ta mitte kuidagi täita ülesannet, milleks ta oli kutsutud.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 308.

Miks kasutas seerav Jesaja huulte puhastamiseks elavat sütt, mille ta oli võtnud altarilt? Js 6:6, 7.

Seerav selgitas, et prohveti huulte puudutamisega kõrvaldati tema süü ja patt (Js 6:7). Pattu ei määratleta, kuid see ei pruukinud piirduda ebakohase kõnega, sest huuled tähistavad lisaks kõnelemisele ka kogu inimest, kes sõnu kuuldavale toob. Olles kõlbeliselt puhastatud, suutis Jesaja nüüd tuua puhast kiitust Jumalale.

Tuli on puhastamisvahend, sest see põletab küljest räbu (vaata 4Ms 31:23). Kuid seerav kasutas erilist, altari pühast tulest võetud sütt; selle tule oli süüdanud Jumal ise ja seda hoiti seal alati põlemas (3Ms 6:21). Seega pühitses ja puhastas seerav Jesaja. Siin on veel midagi. Peamiseks põhjuseks, miks pühamus ehk tempelis Jumalat teenides altarilt süsi võeti, oli suitsutusrohu süütamine. Võrdle 3Ms 16:12, 13, mille puhul ülempreester võtab sütepannitäie tuliseid süsi altari pealt ja kasutab neid healõhnalise suitsutusrohu süütamiseks. Kuid Js 6. peatükis puudutab seerav söega Jesajat, mitte aga suitsutusrohut. Arvestagem asjaolu, et Ussija tahtis suitsutada, Jesaja aga justkui sai suitsutusrohuku! Just nagu püha tuli läitis suitsutusrohu, et Jumala koda täituks püha lõhnaga, nii läidab püha tuli prohveti, et ta levitaks püha sõnumit. Pole juhus, et Js 6. ptk järgmistes salmides (Js 6:8 ja järgnevad) läkitab Jumal Jesaja oma rahva juurde.

Loe palvemeelselt Jesaja reageeringut (Js 6:5) nägemusele Jumalast. Kuidas näeme siin avaldumas põhiprobleemi – patused inimesed „püha, püha, püha“ Jumala loodud universumis? (Js 6:3). Miks oli selle probleemi ainus vastus Kristus ristil? Mis toimus ristil, mis selle probleemi lahendas?

**„Ja ma kuulsin Issanda häält küsivat: „Keda ma läkitan? Kes meilt läheks?“
Ja ma ütlesin: „Vaata, siin ma olen, läkita mind!“ (Js 6:8).**

Saanud puhastatud, vastas Jesaja kohe Jumala kutsele olla esindaja, keda Tema võib enda nimel läkitada. Uue Testamendi sõnade järgi kutsuti Jesaja apostliks, tähendab selleks, „keda läkitatakse“.

Huvitav on, et Jesaja raamat ei alga nii, nagu mõni teine prohvetlik raamat – kirjeldamisega, kuidas prohvet oma prohveticu kutsumuse sai (võrdle Jr 1:4–10; Hs 1.–3. ptk). Teisisõnu pidi ta juba enne 6. peatüki sündmusi olema saanud kutse olla prohvet. Piibel näitab, et jumalik kohtumine on prohveticu julgustuseks ka pärast tööle asumist (Mooses: 2Ms 34. ptk; Eelija: 1Kn 19. ptk). Erinevalt teistest näidetest, kus Jumal ütleb inimesele, et too peab prohveticu saama, pakub prohvet Js 6. peatükis ennast ise eriteenistust täitma. Ilmneb, et oma raamatu esimeses viies peatükis kirjeldas Jesaja olukorda ajal, mil ta esmakordselt ametisse kutsuti. Jumala antud julgustav nägemus templist oli seejärel otsekui hüppelauaks prohveticu tööle ja selle kaudu taaskinnitas Jumal tema ülesande olla prohvetlik kõneleja.

Jumal julgustas Jesajat oma templis. Kas mujalt Piiblist leiab tõendeid, et Jumala pühamu on julgustamise koht? Ps 73 (vaata Ps 73:17); Hb 4:14–16; Hb 10:19–23; Ilm 5. ptk Mida need piiblisalmid meile räägivad?

Vähe sellest, et Jumala pühamu on aukartust äratava võimu koht, see on ka koht, kus meiesugune vigane ja nõrk inimene leiab pelgupaiga. Saame olla kindlad teadmises, et Jumal tegutseb meie päästmiseks meie Ülempreestri, Kristuse kaudu.

Johannes nägi Kristust ohvritallena, kelle kõri oli äsja läbi lõigatud (Ilm 5:6). Tegu polnud meeldiva vaatepildiga. Kirjeldus vajutab mällu mõtte, et ehkki Kristus tõusis surnuist üles ja on läinud taevasse, kannab Ta jätkuvalt endaga ristisündmust. Ta tõstetakse ikka ja ikka meie silme ette, et tõmmata kõik inimesed Tema altari juurde.

Kuidas oled usu ja palve kaudu Jumala taevasesse templisse sisenedes saanud julgustust? Hb 4:16 kutsub sind liginema julgusega Jumala troonile, et „meie halastust saame, ja armu leiame sel ajal, kui meile abi tarvis on“ (NRSV ja 1926). Kuidas vastad, kui keegi sinult küsiks, kuidas oled saanud armu ja halastust sel ajal, kui sa abi vajasid?

Kui Jumal Jesaja uuesti ametisse võtab, miks annab Ta siis prohvetile nii imeliku sõnumi, mida rahvale edastada (Js 6:9, 10)?

Jeesus osundas neile salmidele siis, kui Ta selgitas, miks Ta rahvast tähenda-missõnadega õpetab (Mt 13:13–15); nii ei pea me mõtlema, et Jesaja kuulis valesti või et sõnum polnud oluline.

Jumal ei taha, et ükski hukkuks (2Pt 3:9), mis selgitab, miks Ta saatis Jesaja Juuda rahva juurde – ja Jeesuse kogu maailmale. Jumala soov on igaveseks päästa, mitte hävitada. Kuid ehkki osa inimesi vastab Tema üleskutsetele positiivselt, muutuvad teised vastupanus kindlamaks. Sellest hoolimata esitab Jumal neile ikka üleskutsed, andes järjepanu võimalusi meelt parandada. Kuid mida rohkem nad vastupanu osutavad, seda enam nad paaduvad. Järelikult paadutab nende südant teatud mõttes see, mida Jumal nende heaks teeb, kuigi Tema soovib ju, et Ta meetmed inimesi pehmendaksid. Jumala armastus meie suhtes on muutumatu; otsustav on aga see, kuidas me igaüks Tema armastusele vastame.

Saadiku töö – nagu näiteks Mooses, Jesaja, Jeremija, Heseziel või ka Kristus – on jätkuvalt rahva poole pöörduda, isegi siis, kui nad sõnumi hülgavad. Jumal ütles Hesezielile: „Ja kuulaku nad või ärgu kuulaku – nad on ju vastupanija sugu –, nad peavad siiski teadma, et nende keskel on olnud prohvet“ (Hs 2:5). Jumala osa ja Tema sulaste osa on esitada inimestele õiglane valik, et neid küllaldaselt hoiatada (võrdle Hs 3:16–21), isegi siis, kui nad lõpuks valivad hävingu ja küüditamise (Js 6:11–13).

Kuidas saame selliseid mõtteid mõlgutades aru Jumala osast vaarao südame paadutamisel?

2Ms 4:21 ütleb Jumal: „Aga mina teen ta südame kõvaks.“ Tegemist on esimese korraga üheksast, mil Jumal ütles, et Ta paadutab vaarao südame. Kuid samuti on üheksal korral kirjas, et vaarao tegi ise oma südame kõvaks (näiteks vaata 2Ms 8:15, 32; 2Ms 9:34).

Ilmselgelt oli vaaraol tublisti oma vaba tahet, muidu poleks tal ju olnud võimalik oma südant paadutada. Kuid tõsiasi, et Jumalgi paadutas vaarao südant, tähendab, et Jumal algatas asjaolud, millele vaarao oma valikute langetamisega regeeris; ta valis lükata tagasi märgid, mida Jumal oli talle andnud. Olnuks vaarao neile märkidele avatud, aidanuks need ta südamel pehmeneda, mitte kõvaks muutuda.

Oled sa oma kogemuses Issandaga tundnud, et oled oma südant Püha Vaimu suhtes paadutanud? Kui tol hetkel see mõttekäik sind ei hirmutanud (niimoodi mõtlemine ongi ju osake kõvast südamest), siis kuidas vaatad sellele nüüd? Milline on pääsetee? Vaata 1Kr 10:13.

Reede, 8. jaanuar

Toetav mõte: „Ülekohtuteod olid kõigis ühiskonnakihtides levinud sel määral, et need vähesed, kes jäid ustavaks Jumalale, olid sageli kiusatud andma maad masendusele ja lootusetusele. Näis, nagu jookseksid Jumala eesmärgid Israeli suhtes tühja ning mässumeelset rahvast tabab sama saatus, mis Soodomat ja Gomorrat. Sellistes oludes polnud üllatav, et Ussija valitsuse viimasel aastal kutsuti Jesaja kuulutama Juudale Jumala hoiatus- ja noomitussõnumit. Kuid esmalt Jesaja kohkus. Ta teadis väga hästi, milline visa vastuseis teda ootab. Kui ta tajus oma võimetust olukorraga toime tulla ning mõtles kangekaelsuses ja uskmatuses elavale rahvale, kelle heaks ta töötama pidi, näis ülesanne lootusetu. Kas ta loobub ja jätab Juuda segamatult ebajumalaid teenima? Kas Niineve jumalad jätkavad maa valitsemist taeva jumalat trotsides?“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 306, 307.

Küsimused aruteluks:

1. Mida sa vastaksid, kui skeptik või ateist esitaks sulle sellise väljakutsuva küsimuse: „Kuidas sa näitad, et sinu Jumalal on kõik kontrolli all?“?

2. Kui Jumal kontrollib kõike, siis miks süütud inimesed kannatavad? Kas Js 1:19, 20 eeldab, et *käesolevas elus* juhtub Jumala ustava rahvaga ainult see, mis on hea, ning halb saab osaks ainult tõrkujatele? Võrdle li 1. ja 2. ptk; Ps 37; Ps 73. Kas meie arusaamise Jumala iseloomust sobitub ka inimestega juhtuv halb? Kas peame selle siia sobitama?

3. Miks on Js 6. peatükis nii palju seoseid lepituspäevaga? Mõtle tõsiasjale, et iga-aastasel lepituspäeval puhastas Jumal oma rahva, tehes ustavad inimesed patust puhtaks (3Ms 16:30) ja praakides välja ustavusetud (3Ms 23:29, 30).

Kokkuvõte: Ohtlikel aegadel, mil inimliku juhtimise nõrkus oli valusalt ilmne, anti Jesajale võimas nägemus universumi Ülemjuhust. Jesaja, kes tardus oma puudulikkuse pärast, kuid keda arm puhastas ja volitas, oli valmis minema Jumala saadikuna vaenulikku maailma.

Ujuv punane raamat

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Toroni Kumar Tripura oli erutatud, kui talle ulatati tema kõrvalises külakeses Bangladeshis ilusate punaste kaantega Piibel. Piibel saabus tasuna kirja teel läbitud piibliõppekursuse eest.

Kuid Toronil tuli olla ettevaatlik.

Tema isa oli perekonna traditsioonilise usu preester ning isale polnud sugugi meelepärane, et pojalt oli taeva Jumalast rääkiv Piibel.

Kuid Toroni ei muretsenud. Ta oli igal õhtul, kui vanemad uinusid, piiblitunde õppinud ja ta kavatses punast Piiblitki niiviisi õhtuti lugeda.

Selline plaan näis toimivat.

Toroni talitas päeval isa lehmi ning ootas õhtul koju jõudes ära, kuni isa-ema uinusid. Siis lülitas ta elevusega sisse väikese taskulambi ja luges selle valgel Piiblit.

Ühel õhtul tabas isa Toroni Piiblit lugemas. Isa sattus raevu. Pärast seda, kui poeg järgmisel päeval majast välja oli astunud, haaras isa punase Piibli ja viskas selle mudase veega Chengi jõkke.

Toroni oli päris arust ära, kui nägi, et tema punast Piiblit enam polnud. Ta taipas kohe, mis oli juhtunud.

Mida teha? Teist Piiblit osta polnud tal võimalik. Kirjakursuse kool ei oleks talle samuti tõenäoliselt teist Piiblit saatnud. Aga ta igatses Jumalast rohkem lugeda.

Mõni aeg hiljem, ühel õhtupoolikul ujus Toroni Chengi jões, kui märkas midagi veepinnal ulpimas. Ta oli jões näinud plastpudeleid ja muud prahti, aga see asi oli teistsugune.

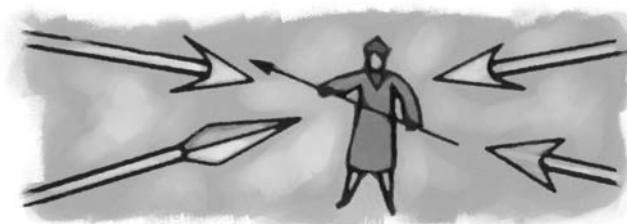
Noormees ujus lähemale, krabas asja pihku ja ujus kiiresti kaldale. Jõekaldast üles ronides vaatas ta enda käes olevat asja ja nägi punast Piiblit.

See tundus uskumatuna. See oli tema kadumaläinud Piibel.

Toroni pani raamatu rohule kuuma päikese kätte kuivama. Raamatu kuivatamisele kulus neliteist päeva ja siis hakkas ta seda uuesti lugema. Luges armus ta Jumalasse.

Kuigi Toroni riskis oma isa vihaga, ei saanud ta äsjaleitud armastust enda teada jätta. Ta jutustas teistele külaelanikele Jumalast, kelle kohta luges punasest Piiblist, mis ei uppunud jõkke. Jahmunud külaelanikud tahtsid rohkem teada. Tänapäevaseks teenib suurem osa külaelanikke, sealhulgas mitu Toroni sugulast, punase Piibli Jumalat.

Kui sinu maailm laguneb tükkideks

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 7:1–9; Js 7:10–13; Js 7:14.

Juhtsalm: „*Kui te ei usu, siis te ei püsi*” (Js 7:9).

Ühel hingamispäeval kirikust tulles keerasid Connie ja Roy parajasti autoga oma õuele, kui bantami tõugu kana nende ees pööraselt mööda hoovi ringi tuuseldas. Midagi oli lahti. Need lemmikloomad pidid olema kaitstult oma taras, kuid nad olid välja saanud. Kiire ülevaatus tõi ilmsiks kogu tragöödia. Naabrite väike koer Beethoven oli samuti oma hoovist jalga lasknud ning oli tiigi ääres, Daisy tema hambus. Daisy oli kohevate valgete sabasulgedega ilus munakana. Connie päästis Daisy, kuid liiga hilja. Tema kallid lemmik, kelle kael oli vigastatud, suri peagi Connie käte vahel. Naine istus õues, hoidis surnud lindu ja ahastas.

Teine lemmik oli sügavalt häiritud. Pikk valge part, kelle nimeks oli Waddlesworth, nägi Conniat, Daisy süles, ja näis arvavat, et naine oli Daisy tapnud. Mõne järgneva nädala jooksul ründas see isapart Conniat vihaselt iga kord, kui ta naist nägi, pigistades teda valusasti oma tugeva nokaga. Mõnikord on raske selgust saada, kes on su sõbrad ja kes vaenlased.

Sellel nädalal vaatleme Juuda kuningat, kellel oli sama probleem, ning püüame aru saada, miks ta valesti valis.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 16. jaanuariks.

Millise kohutava kriisiga seisis kuningas Aahas silmitsi oma valitsusaja alguses? 2Kn 15:37, 38; 2Kn 16:5, 6; Js 7:1, 2.

Põhja-lisrael (Efraim) ja Süüria (Aram) löid omavahel kampa lõunas asuva väiksema riigi, Juuda vastu. See toimus siis, kui Juudat olid nõrgestanud edomlaste ja vilistite rünnakud. Minevikus oli Juuda võidelnud lisraeli vastu, kuid lisraeli ja Süüria liit kujutas ülekaalukat ohtu. Tundub, et lisrael ja Süüria tahtsid Juudat sundida nendega koalitsiooni astuma, et võidelda Assüüria vägeva kuninga Tiglat-Pileser III vastu (2Kn 15:19 on teda kutsutud „Puuliks“), kelle üha laienev impeerium oli neile jätkuvalt ohuks. Lisrael ja Süüria olid suuremat ohtu arvestades jätnud kõrvale omavahelise pikaajalise sõdimise. Juhul, kui neil õnnestuks alistada Juuda ja seada riigi troonile nukuvalitseja (Js 7:5, 6), saaksid nad kasutada Juuda vahendeid ja inimjõudu.

Mille kasuks otsustas Aahas, kui tema maailm koost lagunes? 2Kn 16:7–9; 2Aj 28:16.

Selle asemel, et vääriliselt hinnata Jumalat kui ainsat sõpra, kes päästaks tema ja ta riigi, püüdis Aahas sõlmida sõprust Tiglat-Pileser IIIga, oma vaenlaste vaenlasega. Assüüria kuningas täitis rõõmsalt Aahase abipalve Süüria ja lisraeli osas. Tiglat-Pileser sai Aahaselt küll rikkaliku altkäemaksu, kuid ta sai ka hea põhjuse Süüria vallutamiseks, mida ta viivitamatult tegi (2Kn 16:9). Süüria ja lisraeli liit purunes. Lühiajaliselt näis, et Aahas oli Juuda päästnud.

Aahase tegevus ei peaks aga tulema üllatusena. Ta oli senimaani olnud üks kõige hullemaid Juudas valitsenud kuningaid üldse. (Vaata 2Kn 16:3, 4; 2Aj 28:2–4).

Kui loeme sellest, milline oli Aahas, on arusaadav, miks ta käitus ohuolukorras just niimoodi. Missugune õppetund on siin meie jaoks isiklikult? Kui me ei kuuletu Issandale praegu, siis mis annab alust mõelda, et meil on usku usaldada Teda katsumuste tülles? (Vaata Jk 2:22; Jr 12:5.)

Takistamiskatse (Js 7:3–9)

Ajal, mil Aahas kaalus oma poliitilisi võimalusi, kuidas Iisraeli ja Süüria ohuga toime tulla, teadis Jumal seda, mida kuningas ei teadnud. Kõigepealt oli Jumal see, kes oli lubanud niisugusel hädal tulla, et kuningat korralt kutsuda ja mõistuse juurde tuua (2Aj 28:5, 19). Lisaks, kuigi Tiglat-Pileserilt abi palumine näis inimlikust vaatepunktist loogilise ja meelitavana, teadis Jumal, et see viib Taaveti soo valitsuse all oleva Juuda võõrvõimu kontrolli alla, millest riik enam kunagi välja ei tule.

Panused olid vapustavalt kõrged. Niisiis saatis Issand Jesaja kuningat takistama (ilmselt vaatas kuningas üle Jeruusalemma veevaru, juhuks kui linna piiratakse), et veenda teda Assüüria juhiga mitte ühendust võtma.

Miks käskis Issand võtta Jesaja kaasa poja, Sear-Jaasubi (Js 7:3)?

Küllap Aahas jahmus, kui Jesaja teda tervitas ja tutvustas talle oma poega, kelle nimi tähendas „Jääk pöördub tagasi“. Jääk kellest? Pöördub tagasi millest? Kuna poisi isa oli prohvet, kõlas nimi pahaendelise sõnumina Jumalalt – sõnumina, et rahvas läheb vangipõlve. Või oli siin juttu tagasipöördumisest Jumala juurde patukahetsuse mõttes (tegu sõna „pöörduma“ kannab ka patukahetsuse tähendust)? Jumala sõnum Aahasele oli: see tähendab seda, mis tähenduse *sina* sellele annad! Põõrdu oma pattudest või mine vangipõlve ning vangipõlvest pöördub tagasi jääk. Otsus on sinu!

Kuidas kõnetas Jumala sõnum olukorda, milles kuningas oli? Js 7:4–9.

Hädaoht Süürialt ja Iisraelilt möödub ning Juuda säästetakse. Väed, mis paistsid Aahasele hiiglaslike lõkendavate tulemägedena, olid Jumala silmis ainult „kaks suitsevaid tukiotsakest“ (Js 7:4). Aahasel ei olnud abi saamiseks vaja pöörduda Assüüria poole.

Kuid õige otsuse tegemiseks oli Aahasel vaja usaldada Issandat ja Tema töotusi. Tal oli vaja uskuda, et püsida (Js 7:9). Heebrea keeles on sõnad „usu“ ja „püsi“ samast tüvest, millest tulenevad ka sõnad „tõde“ (see, mis on usaldusväärne) ja „aamen“ (kinnitus, et miski on tõde/usaldusväärne). Aahasel oli vaja hakata jumalakartlikuks, et saavutada kindlus; tal oli vaja Jumalale loota, et olla usaldav.

Vaata Js 7:9 viimast osa. Miks on usk ja uskumine „püsima jäämiseks“ väga tähtsad? Milles püsima jääda? Kuidas rakendub see põhimõte kristlase elus?

Aahas ei reageerinud Jesaja üleskutsele uskuda. Nii andis Jumal kuningale halastusrikkalt veel ühe võimaluse, käskides tal küsida tunnustähte „sügavusest või kõrgusest“ (Js 7:11). Siin näeme üht suurimat kutset usu juurde tulemiseks, mida inimesele üldse esitada saab. Erinevalt loteriidest või kihlvedudest ei sea Jumal vähimaidki piiranguid. Jumal ei piira oma pakkumist isegi poole kuningriigiga, nagu tegid inimvalitsejad oma helduse ülempiirini jõudes (vaata Est 5:6; Est 7:2; Mk 6:23). Ta on öela kuninga jaoks valmis ja tahtlik tühjendama kogu taeva ja maa, kui too ainult usuks! Aahas võinuks tunnustähena paluda mäetäie kulda või nii arvukalt sõdalasi, kui palju on Vahemere ääres liivateri.

Miks vastas Aahas nii, nagu ta vastas? (Js 7:12)

Esmapilgul tundub Aahase vastus vaga ja lugupidav. Ta ei paneks Jumalat proovile, nagu iisraellased sajandeid tagasi kõrberännakul (2Ms 17:2; 5Ms 6:16). Kuid siin oli vahe selles, et Jumal *palus* kuningal Teda proovile panna (võrdle Ml 3:10). Jumalale olnuks meelepärane, kui Tema ülevoolavalt helde and oleks vastu võetud – see ei oleks olnud Tema kannatlikkuse proovimine. Kuid Aahas polnud isegi nõus lubama, et Jumal aitaks tal uskuda. Usu väljajätmiseks tõkestas ta oma südameukse ja keeras selle lukku.

Loe Js 7:13. Mida Jesaja siin ütleb?

Jesaja juhtis kuninga tähelepanu tõigale, et kui too keeldus Jumalat proovile panemast – väliselt selleks, et Jumalat mitte vaevata –, siis just nii ta vaevaski Jumalat. Selle salmi enim muret tekitav koht on tõsiasi, et siin osutab Jesaja „m[in]u Jumalale“, mis erineb ilmselgelt Js 7:11 kasutatust, kus prohvet palub kuningal küsida tunnustähte Issandalt, „oma Jumalalt“. Kui Aahas keeldus jumalikust pakkumisest, kuulutas ta, et Issand ei sobi tema Jumalaks. Issand oli Jesaja Jumal, aga mitte Aahase oma.

Mida räägib tänase päeva õppetund meile Jumala kannatlikkusest ja valmidusest meid kõiki päästa? Ühtlasi, mida räägib see inimsüdame sõgedusest ja kõvadusest, kui seda täielikult Issandale ei allutata? Lõpuks, mida sa arvad, kas Aahas oleks siis uskunud, kui Jumal oleks talle andnud ükskõik millise tunnustähe, mida ta tahtnuks? Selgita vastust.

Tunnusmärgiks poeg (Js 7:14)

Aahast ei liigutanud pakkumine küsida tunnustähte „sügavusest või kõrgusest“ (Js 7:11). Seega, kui Jumal ütleb, et Ta annab ise tunnustähe (Js 7:14), ootame sellelt hämmastavaid mõõtmeid, mida üksnes jumalik kujutlusvõime saab välja mõelda (võrdle Js 55:9; 1Kr 2:9).

Üllatus! Tunnustäheks on poeg. Aga kuidas saab noore naise poolt ilmale kantud laps ja tema nimi Immaanuel olla piibellike mõõtmega tunnustäht?

Kes on see naine ja kes on ta laps?

Vana Testament ei juhi mitte kuskil tähelepanu selle tähtsa tunnustähe täitumisele, nagu on tehtud teistele inimestele (näiteks Gideonile; Km 6:36–40) antud märkide puhul. Niisiis, alljärgnevalt mõni, üksnes Vanast Testamendist lähtuv võimalik täitumisviide:

1. Kuna „noore naise“ kohta kasutatav sõna viitab abieluikka jõudnud noorele naisele, võivad paljud eeldada, et ta on Jerusalemmas elav abielus naine, võib-olla Jesaja naine. Js 8:3 märgib ära Jesaja poja, kelle „prohveti naine“ ilmale tõi („*prohveti naine*“ on viide Jesaja naisele, kelle prohvetlikuks sõnumiks olid vähemalt tema lapsed; võrdle Js 7:3; Js 8:18). Kuid sellele pojale pandi nimeks Maher-Saalal, Haas-Bas (Js 8:1–4), mitte Immaanuel. Siiski on kahel kõnealusel poisil märkimisväärne sarnasus – enne, kui nad jõuavad varasesse elujärku, kus mõistavad põlata halba ja valida head, laastatakse Süüria ja Põhja-Iisrael (Js 7:16; Js 8:4).

2. Osa pakub, et Immaanuel oli Aahase poeg Hiskija, kellest sai järgmine kuningas. Kuid mitte kuskil ei kasutata tema kohta nime Immaanuel.

3. Kuna Immaanuel jääb mõnevõrra salapäraseks ja tema nimi, mida üldiselt tõlgitakse „Jumal meiega“, viitab Jumala kohalolule, võib tegu olla sama erilise Pojaga, kellest räägivad Js 9. ja 11. peatüki prohvetikuulutused. Kui nii, siis on ülev kirjeldus Temast kui Jumalast (Js 9:5) ja „lisai juurest“ (Js 11:10) enamat, kui kõik see, mida öelda kas või hea kuningas Hiskija kohta.

4. Kui abieluealine *vallaline* naine sünnitab, on ta ilmale toonud ebaseaduslikust seksuaalvahekorra sündinud vallaslapse (vaata 5Ms 22:20, 21). Miks peaks Jumal osutama sellisele lapsele kui usku sisendavale tunnustähele?

Seevastu Uus Testament samastab Jeesuse Immaanueliga (Mt 1:21–23), kes sündis imepäraselt ja süütult veel abiellumata, kuid kihlatud neitsile. Jeesus on ka jumalik Poeg (Js 9:5; Mt 3:17) ning lisai „võrse“ ja „juur“ (Js 11:1, 10; Ilm 22:16). Võib-olla toimis varasem „Immaanuel“, kelle areng tõendas Aahasele prohvetikuulutuse täitumise õigeaegsust, Kristuse eelkäijana. Me ei tea. Kuid teame seda, mida meil on vaja teada: „Kui aeg sai täis, läkitas Jumal oma Poja, kes sündis naisest“ (Gl 4:4), et anda meile Jumala kohaloleku tunnetus.

Mõtle Kristuse inimeseks saamise tegelikkusele. Millist lohutust annab see tegelikkus meile maailmas, mis näib külma, hirmutava ja hoolimatuna?

Nii, nagu Jesaja laste nimed tähendasid midagi (Sear-Jaasub tähendas „jääk pöördub tagasi“ ning Maher-Saalal, Haas-Bas tähendas „põgene, saak, röövija läheneb“), nii oli ka Immaanueli nimel tähendus. Sõna-sõnalt tähendab see „Jumal meiega“. Kuid üldiselt omaks võetud tõlkes „Jumal meiega“ jääb midagi olulist puudu. Sarnaselt teiste sedalaadi heebrea nimedega, milles puuduvad tegusõnad, tuleb lisada tegusõna „olema“, sest heebrea keeles seda pole. Nii et Immaanueli nime tuleb tõlkida „Jumal on meiega“ (võrdle samu sõnu Js 8:10); just nagu nimi „Jeesus“ (kreeka keeles ja lühendina heebreakeelsest Yehoshuast ehk Joosuast) tähendab „Issand on pääste“, mille puhul tuleb taas tegusõna lisada (võrdle Jesaja nimega, mis tähendab „Issanda pääste“).

Kuid nimi Immanuel ei ole ainult abstraktne kirjeldus; see kinnitab, et lubadus on juba praegu täidetud: „Jumal on meiega“!

Mida tähelepanuväärset on lubaduses, et Jumal on meiega?

Tugevamat kinnitust ja julgustust ei saagi olla. Jumal ei luba oma rahvale vabadust kannatustest ja valust, kuid Ta lubab olla koos nendega. Laulja ütleb: „Ka kui ma kõnniksin pimedas orus, ei karda ma kurja, sest sina oled minuga; su karjasekkepp ja su sau, need trööstivad mind“ (Ps 23:4).

„Nõnda ütleb nüüd Issand...: „Kui sa lähed läbi vee, siis olen mina sinuga, ja kui sa lähed läbi jõgede, siis ei uputa need sind; kui sa käid tules, siis sa ei põle ja leek ei kõrveta sind“ (Js 43:2).

Kus oli Issand siis, kui babüloomlased viskasid Taanieli kolm sõpra tulle? Koos nendega (Tn 3:23–25). Ja kus oli Issand Jaakobi ahastuse ajal, kui too koiduni heitles? Käed Jaakobi käte vastas, nii ligi, kui Ta olla sai (1Ms 32:25–31).

Ka siis, kui Issandat ei ole füüsilisel kujul maa peal, läheb Ta läbi Jumala rahva kogemuste koos nendega. Kus oli Issand siis, kui inimjõuk Stefanost süüdistas? Ta „nägi... Jeesust seismas Jumala paremal käel“ (Ap 7:55). Ent siis, kui Jeesus taevasse läks, istus Ta „Ausuuruse paremale käele kõrgeimas taevas“ (Hb 1:3). Miks Jeesus seisis, kui Stefanos oli hädas ja teda ähvardas kividega surnuks viskamine? Morris Venden on öelnud: „Jeesus ei läbenud siis istuda!“ – Roy Gane, „God’s Faulty Heroes“ (Hagerstown, Md.: Review and Herald Pub. Assn., 1996), lk 66.

Meile on küll töötatud, et „Jumal on meiega“, kuid mida see muudab juhul, kui seisame silmitsi kohutavate läbikatsumiste ja kannatusega? Mis head annab meile siis teadmine, et Tema on meie juures? Selgita vastust.

Toetav mõte: „Teda hüütakse nimega Immaanuel, see on tõlkes: Jumal on meiega“ (Mt 1:23).

„Jumala tundmise valgust“ nähakse Jeesuses Kristuses. Igaviku aegadest peale oli Issand Jeesus Kristus üks Isaga; Ta oli „Jumala kuju“, Tema suuruse ja ülevuse kuju, „Tema au“.

Selle au nähtavaks saamiseks tuli Ta maailma. Ta tuli patust pimestatud maale selleks, et näidata Jumala armastuse valgust, et olla „Jumal meiega“. Sellepärast oli kuulutatud ette, et Temale peab pandama nimeks Immaanuel.“ – Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, lk 19.

„Juuda kuningriigile oleks olnud õnneks, kui Aahas oleks võtnud prohveti sõnad vastu Taeva sõnumina. Ent ta tahtis toetuda pigem inimlikule käsivarrele ja palus abi paganailt. Meeleheites saatis Aahas sõna Tiglat-Pileserile, Assüüria kuningale: „Mina olen su sulane ja su poeg! Tule ja päästa mind Süüria kuninga ja Iisraeli kuninga käest, kes mulle kallale kipuvad!“ (2Kn 16:7). Abipalvega koos saatis kuningas rikkalikke kingitusi oma varakambri ja templi varadest.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 329.

Küsimused aruteluks:

1. Kui sinul tuleb langetada otsus, kas siis on kohane Jumalalt tunnustähte küsida? Millised ohud võivad sellega kaasa tulla?
2. On hea, kui sul on inimlik abi, kuid kuidas tunnetad selle abi piiratust?
3. Vene kirjanik Lev Tolstoi kirjutas ühele sõbrale, et „kui inimene on kord mõistnud, et surm on kõige lõpp, siis pole miski enam hullem kui elu ise“. Kuidas vastab sellisele väitele teadmine, et „Jumal on meiega“?

Kokkuvõte: Jumal tõi uskmatu kuninga Aahase olukordadesse, kus tolle tuli langetada raske otsus: uskuda või mitte uskuda, see on küsimus. Ja ehkki Issand pakkus ükskõik millist tunnustähte, mida kuningas iganes suutnuks välja mõelda, keeldus Aahas lubamast Jumalal näidata põhjust, miks ta peaks uskuma. Selle asemel valis ta endale „sõbraks“ Assüüria kuninga.

Lootus lennuõnnetusel

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Maailm vaatas õudusega, kuidas 2002. aastal Saksamaal sai kahe õhusõiduki kokkupõrkes surma 71 inimest ning kuidas üks leinav isa kaks aastat hiljem kätte maksis.

Vladimir Ševil, kes leinas oma vähktõppe surnud tütart, sai aga tragöödia ajal lootuse. Ta leidis Jeesuse.

Vladimir meenutab, kuidas Nadežda, kelle nimi tähendab vene keeles „lootust“, tuli rõõmsalt koju uue Piibliga, mille keegi talle kodulinna koolis Moldovas oli andnud. 15aastane tüdruk luges tundide viisi Piiblit, jäädes sageli hilisõhtuni lugema. Vladimirile, kes käis kirikus juhuslikult, ei meeldinud tütre huvi Piibli vastu. Isa süüdistas tütart ajaraiskamises ja ütles, et oleks palju kasulikum, kui ta töötaks perekonna juurvilja-aias.

„Me ei vaja Piiblit,“ ütles isa. „Meil on kirik.“

Nadežda ei vaielnud vastu ja läks kuulekalt aeda toimetama.

Kaks aastat hiljem diagnoosis arst Nadeždal luuvähi. Tüdruk oli mitu kuud haiglas ja tal amputeeriti üks jalg puusast alates. Ta suri 2001. aastal 18aastasena. Vladimir oli muserdatud ning anus, et Jumal talle vastaks. „Ma ei arva, et oleksin olnud nii halb isa,“ palvetas ta.

Mureajal, 2002. aasta juulikuus, kuulis ta uudistest, et DHL kaubalennuk oli kokku põrganud Vene liinlennukiga, millega 45 vene kooliõpilast suundus puhkusele Hispaaniasse. Mõlemas lennukis olnud reisijad hukkusid. Üks isa Venemaalt, kes oli õnnetuses kaotanud naise ja kaks last, jälitas 2004. aastal õhusõidu ohutuse eest vastutavat isikut, kes jälgis kokkupõrke toimumise ajal Saksamaa õhuruumis lennukite liiklust, ja tappis ta. Telerist uudiseid vaadates nägi Vladimir, kuidas ajakirjanik küsis teiselt isalt, kelle tütar oli samas lennuõnnetuses surma saanud, kas ka tema ihkab kättemaksu. „Ei,“ vastas mees. „Mul on lootus, et kohtan oma tütart taas.“

Need sõnad puudutasid Vladimiri südant. Ta igatses sama lootust.

Varsti pärast seda leidis ta koju tulles eest oma naise, kes istus, Nadežda Piibel süles, ja ootas. Naine avas Piibli ja luges: „Meie ei taha aga, vennad, et teil jääks teadmata nende järg, kes on läinud magama, et teie ei oleks kurvad nagu need teised, kellel ei ole lootust. Sest kui me usume, et Jeesus on surnud ja üles tõusnud, siis usume ka, et Jumal äratas Jeesuse kaudu üles need, kes koos temaga on läinud magama“ (1Ts 4:13–14).

„Siin on meie lootus,“ ütles naine. „Kui usume Jumalasse, siis kohtume oma tütreaga jälle.“

Täna on Vladimir koguduses diakon ja jutustab rõõmuga oma lootusest, et Jeesus tuleb tagasi. „Tänu mu tütrele leidsime Jumala,“ ütles ta. „Meil on lootus, et kohtume oma tütreaga jälle.“

Osa 2017. aasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest aitab uuedada Rajaleidjate tööks, laagrikoosolekuteks ja koguduse muudeks tegevusteks mõeldud laagripaika Moldovas.

Ränk tee

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 7:14–16; Js 7:17–25; Js 8:1–10; Js 8:11–15; Js 8:16–22.

Juhtsalm: „*Mina aga ootan Issandat, kes peidab oma palge Jaakobi soo eest, ja loodan tema peale*“ (Js 8:17).

New Yorgi Harlemi linnaosa ühe põleva maja neljanda korruse aknal istus nagu õrrel pime tüdruk. Tuletõrjujad olid meeleheitel. Nad ei saanud redelveokiga majade vahele sõita ja nad ei suutnud mõjutada tüdrukut hüppama võrgule, mida ta ju ei näinud.

„Lõpuks jõudis kohale isa ja karjus läbi ruupori, et võrk on all ning isa käsib tal hüpata. Tüdruk hüppas ja oli nii pingevaba, et neljandalt korruselt kukkudes ei murdnud ta ühtki luud ega rebestanud ühtki lihast. Kuna tüdruk usaldas isa täielikult, tegi ta isa häält kuuldes seda, mida isa ütles talle parima olevat.“ – Michael P. Green (toimetaja), „1500 Illustrations for Biblical Preaching“, lk 135.

Samamoodi andis Jumal võimsa tõendi selle kohta, et Tema tahtis oma laste jaoks parimat, kuid nemad heitsid kõrvale leebe viisi, millega Ta neile seda esmarkordselt esitas; niisiis tuli Tal nendega rääkida mürina ja tormi saatel.

Mida õpime tänapäeval nende vigadest?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 23. jaanuariks.

Js 7:14–16 on Immaanuel tunnustäht, mis on seotud Aahase konkreetse dilemmaga: enne, kui laps Immaanuel saab nii vanaks, et teeb vahet eri liiki toiduainete vahel, „laastatakse see maa, mille kahe kuninga ees sa tunnend hirmu“ (Js 7:16). See on viide Süüria ja Põhja-lisraeli riikidele ja kuningatele (vaata Js 7:1, 2, 4–9), mis korrdab Jumala lubadust, et nende mõjuvõim kustub peagi.

Miks nimetab Jesaja poisikese söögina „võid ja mett“? Js 7:15.

Assüürlased pidid hävitama Juuda põllud ja viljasaagid (Js 7:23–25). Nii olid inimesed, sealhulgas Vana Testamendi Immaanuel (kes ta siis iganes oli; Js 7:14, 15), sunnitud naasma rändrahva toidu juurde (Js 7:21, 22). Kuid kuigi nad pidid olema vaesed, pidi neil olema ellujäämiseks piisavalt.

Millal täitus prohvetikuulutus Süüria ja Põhja-lisraeli kohta? 2Kn 15:29, 30; 2Kn 16:7–9; 1Aj 5:6, 26.

Jesaja esitas selle prohvetikuulutuse umbes aastal 734 eKr. Vastutasuks Aahase pistisele tegi Tiglat-Pileser III seda, mida ta oleks tõenäoliselt niikuinii teinud: ta purustas põhjas asetseva koalitsiooni, alistas Galilea ja Põhja-lisraeli Transjordaania alad, saatis osa elanikkonda maalt välja ning muutis need maa-alad Assüüria provintsideks (734–733 eKr). Iisraeli jääk pääses siis, kui Hoosea pärast kuningat Pekahi mõrvamist allus ja andami maksis. Aastail 733 ja 732 eKr vallutas Tiglat-Pileser Süüria pealinna Damaskuse. Siis muutis ta Süüria Asüüria ääremaaks. Nii et 732. aastal, umbes kaks aastat pärast Jesaja ettekuulutust, olid Süüria ja Iisrael saanud lõplikult lüüa ning Aahast ähvardanud kahe kuningaga oli kõik läbi.

Varsti pärast seda, 727. aastal eKr sai Tiglat-Pileser III asemel kuningaks Salmaneser. Iisraeli kuningas Hoosea sooritas poliitilise enesetapu sellega, et mässas Assüüria vastu. Assüürlased võtsid pealinna Samaaria ära 722. aastal eKr ning küüditasid tuhanded iisraellased Mesopotaamiasse ja Meediasse, kus nad sulandusid lõpuks kohaliku elanikkonnaga ja kaotasid oma eneseteadlikkuse (vaata Js 7:8 – 65 aasta pärast ei olnud Efraimi rahvast enam olemas). Jumal oli ette kuulutanud, mis juhtub Juuda vaenlastega, kuid Tema sõnum Aahasele oli, et see juhtub niikuinii, ilma, et oleks vaja Assüüriale loota.

Mõttele, kui sina oleksid elanud põhjapoolses kuningriigis ajal, mil kõik eeltoodu juhtus, siis olnuks ju kerge usku kaotada. Kuidas õppida hoidma oma usku alal nüüd, täna, et kui homsed õnnetused ja hädad tulevad, püsiksime kindlana? Vaata 1Pt 1:13–25.

Loe pealkirjas olevaid salme. Mis juhtub Issanda sõnade kohaselt selle maaga? Miks ei peaks lõpptulemus meid üllatama?

„Palju kordi kutsuti Iisraeli pöörduma eksiteilt tagasi oma Jumala juurde. Hellalt esitasid prohvetid oma nõudmisi; ja kui nad rahva ees seistes kutsusid tõsiselt üles kahetsusele ja usupuhastusele, kandsid nende sõnad vilja Jumala auks.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 325.

Seega oli Aahase jaoks, pigem hirmunud mehe kui usumehe jaoks, Jumalalt heaks uudiseks teade, et Süüria ja Iisrael pühitakse ära. Halb uudis oli aga see, et liitlane ja „sõber“ Assüüria, kelle ta endale abiks oli valinud, pidi osutama Süüriast ja Iisraelist palju ohtlikumaks vaenlaseks. Lastes käest pääsemise, mida Jumal vabalt pakkus, jäi Aahasele lüüasaamine. Kui Aahas arvas, et tema maailm lagunes koost, siis nüüd läks olukord veel hullemaks!

„Parem on pelgupaika otsida Issanda juures kui loota õilsate peale“ (Ps 118:9). Kuidas sai Aahas uskuda, et Tiglat-Pileser III rahuldub ainult põhjas asuvate riikidega ja peab lugu Juudast? Assüüria kirjutised (näiteks Assüüria kuningate ajaraamatud) kinnitavad tõsiasja, et nende võimujanu oli täitmatu.

Loe 2Kn 16:10–18 ja 2Aj 28:20–25. Mis Aahasega juhtus? Millist vaimulikku põhimõtet näeme siit hargnemas? Miks ei peaks meid tema teod üllatama?

2Aj 28:20–23 teeb võimsa kokkuvõtte sellest, mis põhjusel palus Aahas abi Assüürialt, jättis aga usaldamata Issanda.

Kaldume loomupäraselt usaldama seda, mida näeme, tunneme, maitseme, puudutame – seda, mis on siin maailmas. Ometi teame, et selle maailma asjad kaovad. Vaata 2Kr 4:18. Mida see salm meile ütleb? Kuidas rakendada siinne sõnum oma ellu? Ja mis läheb teisiti siis, kui me nii teeme?

Millest nimi koosneb? (Js 8:1–10)

Kujutle, et mängid palli Jesaja teise pojaga. Selleks ajaks, kui jõuad öelda „Maher-Saalal, Haas-Bas, viska pall mulle!“ on juba hilja. Kuid veel pikem kui nimi ise on selle tähendus: „põgene, saak, röövija läheneb“ või „tõtta riisumiseks, kiirusta röövsaagiga“ (1926).

Sõnum, mida see nimi edastab, puudutab ilmselgelt kiiret vallutust, kuid kes kelle vallutab? Js 8:4.

Js 8:1–10 kinnitab 7. peatüki sõnumit. Enne, kui laps jõuab teatud ikka, saavad Süüria ja Põhja-lisraeli pealinnad Assüüriale sõjasaagiks. Pealegi, kuna Juuda oli keeldunud Jumalalt saadavast kindlustundest, mida kujutas Jeruusalemmas oleva Siiloahi oja hiljukesi voolav vesi, pidi neid üle ujutama Assüüria võimas lõõgijõud, mida kujutas Eufрати jõe veetulv.

Kuna Aahas pöördus Assüüria poole, osutasid Jesaja poegade nimed niihästi Juudale kui ka Põhja-lisraelile: „põgene, saak, röövija läheneb“, aga „jääk pöördub tagasi“. Miks oli ikka veel lootust? Sest kuigi Assüüria täidab Immaanueli maa (Js 8:8), oli neil ikkagi töotus, et „Jumal on meiega“ (Js 8:10). Näeme siin teemat, mis läbib kogu Jesaja raamatut: kuigi Jumala vaenlaste üle Juudas ja teistes maades mõistetakse kohut ning neile langevad osaks sõjaline häving, kannatused ja pagendamine, on Issand oma rahva ustavate ellujääjatega ja annab neile tagasi nende oma maa.

Miks räägib Jesaja meile, et ta pani lapse nime kirja seaduslikult ja et ta oli abielusuhtes oma naisega („prohveti naisega“)? Js 8:1–3.

Selle poja sünniaeg etendas tunnustäheks olemises keskset osa. Nagu tunnustäheks oleva Immaanueli puhul, pidi tema eostumisest ja sündimisest kuni Assüüria võiduni Süüria ja lisraeli üle mööduma nii vähe aega, et ta ei jõuaks selle jooksul veel niisugusse varasesse arenguetappi, kus ta oskaks hüüda isa ja ema (Js 8:4). Kui Jesaja pani poisi nime seaduslikult kirja juba enne tema eostamist, tegi ta lapsest ja tema nimest avaliku prohvetikuulutuse, mille paikapidavust *järgnevad sündmused kontrollisid*.

Vaatamata korduvatele vigadele, mida end Issanda rahvaks nimetavad inimesed tegid, oli Issand ometi valmis neid päästma. Kuidas võtta see põhimõte ja rakendada seda enda jaoks isiklikult, eriti siis, kui meie vaimulikus elus on luhtaminekuid ja langemisi?

Midagi pole karta, kui kardame Jumalat (Js 8:11–15)

Oma ametisse pühitsemise kõnes ütles Ameerika president Franklin D. Roosevelt rahvale, keda kohutas suur depressioon: „Ainus, mida meil on karta, oleme meie ise.“ – U.S. Capitol, Washington, D.C. (4. märts 1933). Jesaja sõnum masendatud rahvale on: „Meil ei ole mitte midagi karta siis, kui kardame Jumalat.“

Jumal hoiatas Jesajat, et ta ei kardaks seda, mida rahvas kartis, vaid kardaks Teda (Js 8:12, 13). Tegemist on Pühakirja olulise teemaga. Näiteks kuulutavad kolm inglilt Ilm 14:6–12 üleilmset sõnumit: kartke Jumalat ja andke Talle au, mitte ärge kartke ega austage 13. peatükis kirjeldatud maapealse metsalise võimu.

Kuidas saad sina aru mõistest „karta“ Jumalat? Mida tähendab see eelkõige just korralduse valgel armastada Jumalat (Mt 22:37)?

Jumala kui pühaduse tõeline kartus tähendab, et sa tunned Tema ära universumi ülimalt jõu. Selline kartus ületab igasuguse muu kartuse. Kui Tema on sinu poolt, ei saa mitte keegi teine sind ilma Tema loata puudutada. Kui Tema on sinu vastu, sest sa oled Tema vastu mässanud, võid sa minema joosta, kuid sa ei saa peitu pügeda!

Kas mõte, et peaksime Jumalat kartma, läheb vastuollu 1Jh 4:18ga? „Armastuses ei ole kartust, vaid täiuslik armastus ajab kartuse välja, sest kartuses on karistus, aga kartja ei ole saanud täiuslikuks armastuses.“

On mitut sorti hirmu. Kui sul on võimas sõber, *kellega jagate vastastikust armastust, ei karda sa* teda selles mõttes, et arvaksid, nagu teeks ta sulle viga. Kuid sinus on kartus selles mõttes, et sa tunned ja austad tema *mõjuvõimu* ning tajud iseenda piire.

Kristlastena ei peaks me armastama selle maailma asju – seda, mida ilmalikud inimesed armastavad (1Jh 2:15). Sellega paralleelselt mõeldes: kas on midagi, mida maailm kardab, kuid mida meie kristlastena ei pea kartma? Kui jah, siis mis see on ja miks me ei pea seda kartma? Samas, mis on see, mida maailm ei karda, aga mida meie kristlastena peaksime kartma? Vaata näiteks Mt 10:28; Jr 10:2, 3.

Loe läbi pealkirjas olev kirjakoht. Millest see räägib? Mis on sellel teemist kuningas Aahasega? Võta mõtted kokku.

Aahas sidus ennast sügavalt paganliku religiooniga (2Kn 16:3, 4, 10–15; 2Aj 28:2–4, 23–25), mis oli tihedalt läbi põimunud okultismiga, üleloomulikuga (võrdle 5Ms 32:17; „ohverdatakse... kurjadele vaimudele“, 1Kr 10:20). Moodsa nõiduse eri tahud on jahmatavalt sarnased muistse Lähis-Ida rituaalidega, nagu tunnistavad piiblivälised antiiksed kirjutised. Isegi paljud tänapäeva New Age'i (Uue Ajastu liikumise) kombed on lihtsalt selliste muistsete okultistlike tavade nüüdisaegsed ilmnemisviisid.

Jesaja kirjeldus ahastusest, mida põhjustas lootmine muudele vaimudele, mitte Issandale (Js 8:21, 22), käis tõesti Aahase kohta (võrdle 2Aj 28:22, 23). Jesaja viitab rahvale, kes vihastab ja neab oma kuningat (Js 8:21). See pidanuks Aahast hoiatama, et kuna tema juhtis inimesed okultismi juurde, neavad nad teda. Tõsiasi on, et siis, kui Aahas suri, tehti tema matmisel erand, „teda ei viidud Iisraeli kuningate hauda“ (2Aj 28:27), sest teda ei austatud.

Mida ütlevad okultismi kohta järgnevad piiblisalmid? 3Ms 20:27; 5Ms 18:9–14.

Okultismist hoidumine on Jumalale ustavuse küsimus. 1Aj 10:13, 14 kasutab seda põhimõtet kuningas Sauli puhul: „Nõnda suri Saul oma truudusetuse pärast, mida ta oli osutanud Issanda vastu, sellepärast et ta ei olnud tähele pannud Issanda sõna, samuti sellepärast, et ta oli nõu küsinud surnu vaimult ega olnud nõu küsinud Issandalt. Seepärast laskis ta tema surra ja andis kuningriigi Taavetile, lisai pojale.“

Heida pilk oma elule ja sind ümbritsevatele mõjudele. Millisel salalikul moel puutud sina kokku mitmesuguste okultismi ja spiritismi taga olevate ilmingutega? Ja isegi kui sa neid täiesti vältida ei saa, siis mida võid teha, et nende mõju sulle või su perele oleks vähim?

Toetav mõte: Loe raamatust „Suur võitlus“ peatükki „Spiritism“, lk 551–562.

„Heebrealaste päevil leidis inimesi, kes väitsid nii, nagu kaasaegsed spiritistid, et nad suhtlevad surnutega. Kuid Piibel kinnitab, et need „surnute vaimud“ ehk külalised teisest maailmast on „kurjad vaimud“ (võrdle 4Ms 25:1–3; Ps 106:28; 1Kr 10:20; Ilm 16:14). Surnute vaimudega suhtlemist nimetatakse jälestusväärseks ning see oli keelatud surma ähvardusel (3Ms 19:31; 20:27). Nõiakunsti kui nimetust ennast peetakse tänapäeval põlastusväärseks. Väidet, et inimesed võivad suhelda kurjade vaimudega, peetakse pimedade keskaja väljamõeldiseks. Ent spiritism, mis loendab oma jüngerid sadade tuhandetega, lausa miljonitega – spiritism, mis on leidnud endale tee teaduslikesse ringkondadesse, tunginud kirikutesse ja leidnud heakskiitu seadusandlikes kogudes – see mõjuvõimas pettus pole midagi muud kui ammusel ajal hukka mõistetud ja ära keelatud nõiakunsti taaselustumine uuel kujul.“ – Ellen G. White, „Suur võitlus“, lk 556.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege spiritismi probleemi üle, kuna see esineb filmides, raamatutes, televisioonis ja popkultuuris. Juhul, kui selle peatamiseks midagi teha ei saa, siis kuidas hoiatada kaasinimesi ohu eest, mis näib paljudele ainult kahjutu meelelahutusena? Miks on väga oluline saada õigesti aru surnute seisukorrast, et olla selliste pettuste eest kaitstud?
2. Loe Js 8:20. Sõnasta öeldu oma sõnadega. Lugegu erinevad inimesed klassis oma sõnastused valjusti ette. Mida Issand meile siin ütleb?
3. Peatu veel Jumala samaaegse armastamise ja kartmise mõttel. Mil viisil tuleneb meie armastus sellest hirmust? Või tuleneb meie hirm meie armastusest? Arutlege.

Kokkuvõte: Jesaja tegevuse, perekonna ja sõnade kaudu tegi Jumal tugevaks hoiatuse ja lootuse sõnumi: ainus ohutu tee on usaldada, et Jumal teab, mida Ta teeb. Temal on armastus ja vägi juhtida ja kaitsta neid ning hoolitseda nende eest, kes lubavad Tal seda teha. Nende jaoks aga, kes pöörduvad muude jõudude poole, jääb üle vaid pimedus.

Õigeaegne õppetund

Loo on kirja pannud Godwin K. Lekundayo.

Jumal õpetas mind aru saama ajast taevases mõistes siis, kui korraldasin piirkonna pastorina kolmenädalast evangeelset sarja oma kodumaal Tansaania. Kohalikud organisatsioonid valisid koosolekute pidamiseks Moshis, Kilimanjaro mäe jalamil asuvas suurlinnas, kuiva aja. Kuid rängad vihmad algasid juba pärast esimest nädalat. Kartsin, et vihma tõttu jäävad inimesed koju, ja soovitasin koosolekud edasi lükata.

Minu üllatuseks keeldus kohaliku misjoninõukogu juht, lihtliige.

„Ei, pastor, me ei lükka midagi edasi,“ ütles ta. „Oleme nende koosolekute pärast palvetanud ja meie Issand kuulis meie palveid ning teadis, et vihma hakkab sadama.“

„No mida me siis teeme?“ küsisin ma. „Näed ju, et sajab kõvasti.“

„Meil peab olema natuke usku, et meie Jumal elab koosolekute ajale kaasa,“ vastas ta. „Palvetagem nii: „Meie hea Issand, Sina võid lubada vihmale sadada nii palju, kui Sa tahad, aga luba, et vihma ei sajab poole neljast poole seitsmeni pärastlõunal.“ Niiviisi jääks inimestel pooletunnine aeg tulla kella neljastele koosolekutele ja pooletunnine aeg jõuda tagasi koju, kui koosolek kell kuus lõppeb.“

Olin sellise ettepaneku suhtes kahtlev, kuid ühinesin palvega.

Järgmisel hommikul kallas vihma nagu oavarrest. Paduvihm kestis pärastlõunani. Kuid täpselt kell pool neli see lakkas. Meie koosolek algas kell neli pärastlõunal ja ma jutlustasin kella kuueni. Vihma hakkas uuesti sadama kell pool seitse õhtul.

Ilm oli samasugune kaks nädalat. Vihma kallas kuni kella poole neljani, siis sadu lakkas ja algas kell pool seitse uuesti.

Ühel päeval saabus üks külastaja koosolekupaika kell kolm pärastlõunal, et parem istekoht saada. Mees ootas mõnda aega ja nähes, et paduvihm ei lakka, otsustas, et koosolek jääb niikuinii ära, ning lahkus. Järgmisel päeval küsis ta, kas me olime koos.

„Muidugi,“ vastasin mina. „Me ei palunud, et Jumal lõpetaks saju kell kolm. Palusime, et Ta teeks seda pool neli, nii et sa peaksid sellega arvestama.“

„Ma ei tee enam kunagi seda viga,“ lubas mees.

Viimasel hingamispäeval ristasin jões kaksteist inimest. Kui tulim koos viimase ristitavaga veest välja, hakkas vihma sadama.

See kogemus õpetas mulle, et Jumal arvestab ajaga. Kuigi Jumalat ei seo sellised ajalised piirangud nagu meid, ootab Ta, et meiegi arvestaksime ajaga ja oleksime aja suhtes heaperemehelikud. Paulus ütleb meile Ef 5:15, 16: „Vaadake siis hoolega, kuidas te elate: mitte nagu arutud, vaid nagu targad, kasutades aega õigesti, sest päevad on kurjad.“

Üllas Rahuvürst

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 8:23–9:4; Js 9:5, 6; Js 9:7–10: 34; Js 11. ptk; Js 12:1–6.

Juhtsalm: „*Sest meile sünnib laps, meile antakse poeg, kelle õlgadel on valitsus ja kellele pannakse nimeks Imeline Nõuandja, Vägev Jumal, Igavene Isa, Rahuvürst*“ (Js 9:5).

Dr Robert Oppenheimer, kes juhendas esimese aatompommi loomist, astus Ameerika Ühendriikide kongressikomisjoni ette. Komisjoni liikmed pinnisid temalt, kas selle relva vastu oleks kuidagi võimalik end kaitsta. „Kindlasti,“ vastas tunnustatud füüsik.

„Ja see oleks...“

Dr Oppenheimer laskis pilgul käia üle vaigse ootusäeva kuulajaskonna ja ütles tasa: „Rahu.“ – Paul Lee Tan (koostaja), „Encyclopedia of 7 700 Illustrations: Signs of the Times“ (Rockville, Md.: Assurance Publishers, 1985), lk 989.

Rahu on inimsoo raskesti saavutatav unistus. Hinnanguliselt on maailmas talletatud ajaloo algusest peale olnud täielikku rahu ainult umbes 8 protsendil ajast. Küll aga on nende aastate jooksul rikutud vähemalt 8 000 rahulepingut (Paul Lee Tan, lk 987, kohandatud). Esimese ilmasõja lõpule järgnenud poole sajandi jooksul (arvati, et see sõda oli kõigi sõdade lõpp) oli iga sõja-aasta kohta kaks minutit rahu.

1895. aastal lõi dünamiidi leiutaja Alfred Nobel usalduse loomiseks auhinna üksikisikutele, kes panustasid silmapaistvalt rahunõudmisse (Paul Lee Tan, lk 988, kohandatud). Viimastel aastatel on isegi osa Nobeli Rahupreemia võitjaid olnud seotud vägivallaga.

Sellel nädalal loeme ainukesest Isikust, kes saab tuua tõelise ja igikestva rahu.

Selle nädala õppetükk õppides valmistud hingamispäevaks, 30. jaanuariks.

Miks algab Js 8:23 sõnaga „aga“, mis toonitab erinemist eelnevast?

Js 8:21, 22 kirjeldab selliste inimeste lootusetut olukorda, kes pöörduvad õige Jumala asemel okultismi poole; kuhu iganes nad vaatavad, „siis – näe, on kitsikus ja pimedus, ahistuse süngus. Ollakse tõugatud pilkasesse pimedusse“ (Js 8:22). Vastupidi sellele tuleb aeg, mil „ei jää pimedusse maa, kus on ahastus“ (Js 8:23). Erilise õnnistuse, „suure valguse“ (Js 9:1) saajate hulgas on siin esile tõstetud Galilea piirkonda. See rahvas rohkeneb ja rõõmustab, sest Jumal murrab „tema sundija vitsa“ (Js 9:3).

Galilea järve piirkond tuleb siin esile sellepärast, et see oli üks esimesi maa-alasid Iisraelis, mis vallutati. Vastusena Aahase abipalvele võttis Tiglat-Pileser III Põhja-Iisraelis olevad Galilea ja Transjordaania alad enda valdusse, saatis osa inimesi vangipõlve ja muutis need maa-alad Assüüria provintsiks (2Kn 15:29). Nii edastab Jesaja sõnumi, et esimesena vallutatut saab ka esimesena näha vabanemist.

Keda kasutab Jumal oma rahva vabastamiseks? Js 9:6,7.

Millal ja kuidas see ettekuulutus (Js 8:23–9:4) täitus? Mt 4:12–25.

Polnud juhuslik, et Jeesus tegutses oma tööperioodi algupoolel Galilea piirkonnas ning tõi sinna lootust, kuulutades häid sõnumeid Jumala riigist ja tervendades inimesi, mille hulka kuulus ka okultismi köidikuis olevate inimeste vabastamine kurjadest vaimudest (Mt 4:24).

Siin on eeskujulik näide sellest, kuidas Piibel võtab Vana Testamendi ajal toimuvad sündmused ja kasutab neid ettetähendavalt sündmuste kohta, mis toimuvad Uue Testamendi ajal. Issand põimib ühest ajastust pärit kujundid teise ajastu omadega, nagu toimub näiteks Mt 24. peatükis, kui Jeesus sulatab ühte Jeruusalemma hävitamise aastal 70 pKr maailma lõpul toimuva hävitamisega.

Kui inimene küsib sinult: „Millest on Jeesus sind vabastanud?“ siis mida sa vastad? Millise isikliku tunnistuse saad esitada oma elus avaldunud Kristuse väest?

Siin on tegemist Jesaja raamatus mainitud kolmanda erilise lapse sündimisega; eelnevalt on nimetatud Immaanueli ja Maher-Saalal Haas-Basi sündimist.

Mis on neis salmides räägitud lapse puhul eriline? Js 9:5, 6.

Näed, et sellel Päästjal on mitu teda iseloomustavat nime; need kirjeldavad teda eri külgedest. Muistses Lähis-Idas oli kuningatel ja jumalustel mitu nime, et nende suurus välja paistaks.

Ta on „imeline“. Just sellise nimega tutvustas end Simsoni isale Issanda jumalik ingel – „imeline“ (Km 13:18; heebrea sõnatüvi on sama). Seejärel läks ta Maanoahi altaril põleva ohvri leegis taevasse (Km 13:20), viidates sellega rohkem kui tuhat aastat hiljem toimuvale Tema ohverdamisele.

Teda on nimetatud Jumalaks („Vägev Jumal“) ja igaveseks Loojaks („Igavene Isa“; vaata Lk 3:38: „... Aadama, see oli Jumala poeg“).

Ta on Taaveti dünastia Kuningas; Tema rahuriik saab olema igavene.

Kes saab antud omaduste põhjal ainsana see Laps olla? Vaata Lk 2:8–14.

Osa on püüdnud Teda samastada kuningas Hiskijaga, kuid siin kirjeldatakse kindlasti kedagi tavainimesest erakordsemat. Sobib ainult üks isik: Jeesus Kristus, Jumala taevane Poeg ja Looja (Jh 1:11–3; 14; Kl 1:5–17; Kl 2:9; Hb 1:2), kes sündis selleks, et meid päästa ja rahu tuua. Tema on saanud kogu võimu taevas ja maa peal ning Tema jääb meiega alati (Mt 28:18–20). Oma jumalikkust säilitades sai Ta ühtaegu ka inimeseks ja suudab alati kaasa tunda meie nõrkustele (Hb 4:15). „Meile sünnib laps“... igavesti!

„Siis, kui Kristus tuli meie maailma, oli Saatan vahetult kohal ning seisis vastu igale jalatäiele maale, mida mööda Kristus liikus teel sõimest Kolgatani. Saatan oli süüdistanud Jumalat, et Jumal ise ei tea enesesalgamisest midagi ega ole teiste nimel kriipsu võrragi ennastohverdav, aga nõuab seda inglitelt. Sellise süüdistuse esitas Saatan Jumala vastu taevas; ja pärast seda, kui kuri saadeti taevast välja, ründas ta Issandat pidevalt etteheitel, et Tema endast kriipsugi ei anna. Kristus tuli siia maailma neid valesüüdistusi kummutama ja Isa ilmsiks tegema.“ – Ellen G. White, „Selected Messages“ (Valitud kuulutused), 1. raamat, lk 406, 407.

Mida räägib see tsitaat meile Jumala iseloomust?

Tänane osa selgitab Js 8:23–9:4 kirjutatud lõiku, mis kuulutab ette pimeduses, ahastuses olevate inimeste vabastamist, kes olid lootnud okultismile ning langedes saagiks neid võitnud rõhuvale võõrvõimule: „... tema sundija vitsa sa murrad nagu Midjani päevil“ (Js 9:3).

Loe pealkirjas toodud piiblisalmidest Jumala rahva kannatusi. Võrdle neid 3Ms 26:14–39 needustega. Miks karistas Jumal oma rahvast järkjärgult, mitte ühekorraga? Mismoodi on siin näha Tema iseloomu ja eesmärke?

Kui Jumal tahtnuks oma rahva hävitada, võinuks Ta nad jalamaid loovutada assüürlastele. Kuid Ta on kannatlik, „sest ta ei taha, et keegi hukkuks, vaid et kõik jõuaksid meelearandusele“ (2Pt 3:9). Samamoodi oli „kohtumõistjate“ ajajärgul, mil Jumal lubas Juudal ja Iisraelil kogeda mõningaid oma rumaluse tagajärgi, et nad mõistaksid, mida nad tegid, ja kasutaksid võimalust valida parem tee. Kui nad jäid kurja tegema ning kalgistasid oma südame Jumala ja Tema üleskutsete suhtes, mida Jumal oma sõnumikandjate kaudu saatis, siis võttis Ta oma kaitse ära. Nemad aga jätkasid vastupanu. See kõik kordus üha mööda allakäiguspiraali, kuni Jumalal ei jäänud enam midagi teha.

Loe Js 9:7–10:2. Millistes pattudes olid inimesed süüdi? Kelle vastu nad patustasid? Kes nende hulgas on süüdi?

Näeme siin seda, mida on näha kogu Piiblis – vaba tahte olemasolu. Jumal tegi inimesed vabaks (Ta pidi, vastasel juhul poleks nad saanud Teda tõeliselt armastada) ning vabadusega ühes on võimalus teha valesti. Ja kuigi Jumal püüab meid alata veenda, avades meile oma armastust ja iseloomu, lubab Ta meil seista ka silmitsi meie valede otsuste viljaga; näiteks valu, kannatuste, hirmu, rahutuse ja kõige muuga – seda kõike selleks, et aidata meil aru saada, kuhu viib Temast ära pöördumine. Ja isegi siis ei pane see inimesi patust loobuma ning Issanda juurde tulema. Vaba tahe on imeline; ilma selleta poleks me inimesed. Häda aga neile, kes seda valesti kasutavad.

Kuidas on Jumal kasutanud kannatusi su enda elus, et tõmmata sind ära valelt teelt? (Või pole sa ehk veel sõnumit kätte saanud?)

Kes on „võrse“, mis tõuseb „lisai kannust“, nagu ütleb Js 11:1? Vaata ka Sk 3:8; Sk 6:12.

Js 11:1 võtab taas üles 10:33, 34 maha raiitud puu kujundi. „lisai känd“ esindab ideed, et Taaveti dünastia (lisai poeg) kaotab oma võimu (Tn 4:7–14, 17–23). Kuid pealtnäha hukule määratud „kannust“ tõusev „võrse/oks“ tähendab, et Taavetist tuleb valitseja.

Miks nimetatakse seda uut Taaveti soost valitsejat ka „lisai juureks“ (Js 11:10)? Mis tähendust sellel on? Ilm 22:16.

See kirjeldus sobib ainult Jeesuse Kristusega, kes on ühtaegu „Taaveti juur ja sugu“ (Ilm 22:16). Kristus tuli Taaveti suguvõsast (Lk 3:23–31), Taavet oli Aadama järeltulija, Adam „oli Jumala Poeg“ (Lk 3:38) selles mõttes, et Kristus lõi tema (vaata Jh 1:1–3, 14). Seega oli Kristus Taaveti eellane ning samuti tema järeltulija!

Mil moel tühistab uus Taaveti soost valitseja patu ja ärataganemise halvad mõjud? Js 11. peatükk.

Tema mõtleb ja käitub kooskõlas Issandaga, mõistab õiglast kohut, karistab pahatahtlikke ja toob rahu. Kui Tema võtab ohjad enda kätte, toob Issand tagasi Iisraeli ja Juuda ustavad ülejäänud ning uuendab ja ühendab nad (võrdle Js 10:20–22). Tekib tugev, ühtne kuningavõim, nagu oli kuningas Taaveti ajal, kes võitis vilistid ja teised rahvad. Kuid uus Valitseja on Taavetist võimsam, sest Tema taastab rahu sisuliselt kogu looduses: röövloomad ei söö enam liha ja nad elavad rahulikult kõrvu oma endiste saakloomadega (Js 11:6–9).

Kas Js 11. peatükk räägib ainult Kristuse esimesest tulekust, ainult teisest või mõlemast? Vaata see prohvetikuulutus läbi ja märgi ära, mis salmid millisest tulekust räägivad.

Js 11. peatükis näidatakse Jeesuse mõlemat tulekut korraga. Need on ühendatud, sest need on terviku kaks osa, nagu paberilehel on kaks külge. Selleks, et lunastusplaan täituks, on vaja mõlemat tulekut: esimest, mis on juba toimunud, ja teist, mida ootame kristlastena kui kõikide meie lootuste lõplikku teostumist.

Mida saavutas Kristus oma esimese tulekuga, mis tagab meile Tema teise tuleku kindlustunde? Mis eesmärk oluks esimesel tulekul, kui see ei tooks kaasa teist tulekut?

Js 12. peatükk on lühike psalm (kiituslaul) Jumalale Tema halastusrikka ja võimsa lohutuse eest. See psalm, mis on pandud ühe taastatud ülejäänute rahva liikme suhu, võrdleb töötatud vabastamist heebrealaste väljatoomisega Egiptusest (vaata Js 11:16); see on nagu Moosese ja iisraellaste laul siis, kui nad pääsesid vaarao sõjaväe käest Punase mere kaldal (vaata 2Ms 15. ptk).

Võrdle Js 12. peatüki laulu Ilm 15:2–4 lauluga, Moosese ja Talle lauluga. Mille eest mõlemad laulud Jumalat tänavad?

Js 12:2 jõuab välja Päästja samastamiseni Jeesusega. Siin öeldakse, et „Jumal on mu pääste“ ja „tema oli mu päästja“. Nimi Jeesus tähendab „Issand on pääste“ (võrdle Mt 1:21).

Mis tähendus on Jeesuse nimesse kätketud mõttel, et Issand on pääste?

Issand mitte ainult ei *päästa* (Js 12:2); Ta ise on pääste. Iisraeli Püha kohalolek meie keskel (Js 12:6) tähendab meie jaoks kõike. Jumal on meiega! Jeesus ei *teinud* mitte ainult imetegusid, vaid Ta „*sai* lihaks ja elas meie keskel“ (Jh 1:14, kaldkiri lisatud). Jah, Ta kandis meie patud ristile, kuid eelkõige *tehti* Ta patuks meie eest (2Kr 5:21). Ta mitte ainult ei tee rahu, vaid Ta on rahu (Ef 2:14).

Pole ime, et „*lisai* juur... seisab rahvaile lipuks“ (Js 11:10). Kui Ta ristile ülendatakse, tõmbab Ta kõik inimesed enda juurde (Jh 12:32, 33)! Jääk pöördub „vägeva Jumala poole“ (Js 10:21), kes on meile sündinud Laps, „Rahuvürst“ (Js 9:5)!

Mõtiskle veel selle üle, et Jeesus on meie pääste. Loe Rm 3:24. Siin öeldakse, et lunastus on Jeesuses; lunastus on midagi, mis Temas juhtus, ning Jumala armu ja halastuse pärast võime ka meie igavesti sellest lunastusest osa saada. Teisisõnu, Temas olnud lunastus võib saada meie omaks usu kaudu, mitte tegude kaudu, sest ükski oma tegu pole meie lunastamiseks piisavalt hea. Ainult Kristuse teod, mida Ta paneb usu tõttu meie arvele, toovad lunastuse. Kuidas annab selline tõde sulle lootuse ja päästekindluse eriti siis, kui sind valdab oma väärtusetuse tunnetamine?

Toetav mõte: „Iga lihase isa süda muretseb oma poja pärast. Ta vaatab oma väiksekeste nägu ja väriseb elu ohtudele mõeldes. Ta tahab kaitsta oma kallist poega Saatana võimu eest, hoida teda kiusatuste ja konfliktide eest. Jumal lubas oma Pojal tulla palju kibedama võitluse ja hirksamate ohtude keskele selleks, et meie laste elutee võiks kulgeda turvaliselt. Selles on armastus!“ Imestage, taevad, ja hämmastu, maa!“ – Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, lk 49.

„Kristus oli see, kes nõustus täitma inimese päästmiseks vajalikke tingimusi. Sellele tohutu töö sepiamiseks ei piisanud inglisi, ei piisanud inimesest. Inimese Poeg üksi tuli üles ristile tõsta; sest ainult lõpmatu olemus võis lunastusprotsessi ette võtta. Kristus nõustus siduma ennast truudusetu ja patusega, saama osa inimloomusest, valama oma vere ning tooma oma hinge patuohvriks. Nõupidamistel taevast mõõdeti inimese süü, anti hinnang patu vastu olevale vihale ja ometi teatas Kristus oma otsuse, et ta võtab enesele vastutuse täita tingimused, mille abil saab langenud inimsoole ulatada lootuse.“ – Ellen G. White, „The Signs of the Times“, 5. märts, 1896.

Küsimused aruteluks:

Märkasime Jesaja 11. peatükis, et Issand näitas Kristuse mõlemat tulekut korraga. See aitab vähemalt veidi selgitada, miks ei võtnud osa juute Kristust omaks Tema esimesel tulekul, sest nad ootasid Temalt tegusid, mis toimuvad alles Tema teisel tulekul. Mida räägib see meile Kristuse tuleku õigesti mõistmise tähtsusest? Kuidas häälestavad näiteks Kristuse teise tuleku kohta levivad valevaated inimesi Saatana suurt lõpuaja pettust vastu võtma? (Vaata Ellen G. White, „Suur võitlus“, 39. peatükk.)

Kokkuvõte: Jesaja ajal, kelle nimi tähendab „Issanda pääste“, töötas Jumal oma ülejäänud rahva päästa rõhumisest, mis oli rahvusliku ärataganemise tõttu nende peale langemas. See lootusrikas prohvetikuulutus täitub lõplikult Jeesuses, kelle nimi tähendab „Issand on pääste“.

Kolm mahajäetud poissi

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Meditšiiniõde Marta Aguirre ja tema arstist abikaasa Luis Arboine tundsid rõõmu lseiseisvuspäeva pidustustest China linna keskväljakul Mehhikos, kui üks kunagine patsient nende vestluse katkestas.

„Marta, ma tahan sinuga rääkida,“ ütles eakas naine, vanaema Ana.

Ta selgitas, et tema väimees oli seitse päeva tagasi surnud; 33aastaselt südameinfarkti. Tema tütar oli kaheksaks aastaks vangi mõistetud. Seega jäi ta kolme lapselapsega – 10-, 9- ja 7aastase poisiga. Ta ei töötanud ega saanud laste eest hoolitseda. Liiasi olid poisid kurvad ja nutsid. „Ma ei tea, mida teha,“ ütles Ana.

Martagi ei teadnud ja rääkis olukorrast koguduse pastorile. Pastor andis nõu kutsuda poisid erilisele hobuse teemalisele laste palvenädalale. See üritus, mis kandis pealkirja „Jeesus, võta minu eluohjad enda kätte“, pidi algama kahe nädala pärast.

Vanaema Ana oli rõõmuga valmis oma lapselapsi nendele öhtustele koosolemistele saatma. Vanim lapselaps, 10aastane Juan, ei tahtnud esialgu minna, sest ta polnud kunagi kirikus sees käinud. Keskmine lapselaps, 9aastane Luis, ei olnud Jumalast varem midagi kuulnud ja tema tahtis rohkem teada saada. Ta nuttis, kui kuulis, et Jeesus suri meie pattude pärast. Talle tuli meelde tema enda isa surm. Poistest noorim, 7aastane Francisco, magas alguses suure osa koosolekutest maha.

Varsti ei suutnud poisid ära oodata, millal koosolek algab. Vanaema Ana nägi, et poisid olid selga pannud koguduseliikmetelt saadud uued riided, ja mõtles, et poisid tahavad minna uute annetuste pärast. Oma imestuseks sai ta teada, et poisid ei läinud riiete pärast. Nad tahtsid Jeesust tundma õppida. Palvenädala jooksul hakkasid poisid Jeesust armastama ja käisid pärast palvenädala lõppu igal hingamispäeval kirikus. Marta hakkas iga hingamispäeva pärastlõunal pidama poistele piiblitundi.

Kuus kuud hiljem kutsus pastor poisid seikluslaagrisse. Poistele meeldisid hommikused ja öhtused jumalateenistused. Ühel sellisel jumalateenistusel rääkis üks 9aastane invaliidist poiss oma isikliku tunnistuse ja teatas, et tahab saada ristitud. See lugu liigutas Luisi südant ja temagi otsustas oma südame Jeesusele anda. Kui ta sellest oma vendadele rääkis, otsustasid nemadki, et tahavad saada ristitud. Kogudus oli sel erilisel päeval rahvast täis.

Tänaseks on need poisid saanud 15-, 13- ja 12aastaseks ning hoolitsevad hingamispäeviti koguduse audiovisuaalse süsteemi eest. Luis on pidanud kuus jutlust ja loodab saada pastoriks. „Need poisid on täiesti teistsugused lapsed võrreldes sellega, kes nad olid siis, kui ma lseiseisvuspäeval viis aastat tagasi abi palusin,“ ütles vanaema Ana. „Ma tänan Martat ja tema abikaasat Luisi.“

Luis aga ütles, et kogu au läheb Pühale Vaimule.

„Püha Vaim teeb sellist tööd,“ teatas ta.

Jumalat mängides

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 13. ptk; Js 13:2–22; Js 14. ptk; Js 24.–27. ptk.

Juhtsalm: „*Vaata, see on meie Jumal, keda me ootasime, et ta meid päästaks. See on Issand, keda me ootasime, hõisakem ja tundkem rõõmu tema päästest*“ (Js 25:9).

Pärast seda, kui jutlustaja oli pidanud tungiva kõne uhkuse kohta, ootas teda üks jutlust kuulanud naine, kes ütles, et ta on meeelhärmis ja tahab üles tunnistada suure patu. Jutlustaja küsis, mis patuga on tegemist.

„Naine vastas: „Uhkuse patt, sest istusin mõni päev tagasi tund aega peegli ees ja imetlesin oma ilu.“

„Ah,“ vastas jutlustaja, „see ei olnud uhkuse patt – see oli kujutlusvõime patt!“ – C. E. Macartney, Paul Lee Tani kogumikus, lk 1100.

Sellest alates, kui patt sündis võimsa inglī südames, ei ole uhkus pidanud lugu reaalsuse piiridest (ei inglīte ega inimeste juures). See probleem tundub olevat kõige hullem nende juures, kes takerduvad vaimulikku uhkusse – väga kahetsusväärne omadus olevuste puhul, kes on nii rikutud, et nende ainsaks pääseteeks on kellegi teise teod nende heaks.

Sel nädalal heidame muu hulgas pilgu kahe tõeliselt algse patu, uhkuse ja eneseülistamise algusele.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 6. veebruariks.

Jesaja 13:1 nimetab nägemuse nägijana Jesajat (võrdle Js 1:1; Js 2:1). Tundub, et see nägemus alustab raamatus uut järku. 13.–23. peatükis on kirjas eri rahvastele suunatud kohtuotsused. Heidame neile pilgu.

Miks algavad rahvastele suunatud prohvetikuulutused Paabeliga?

Js 10:5–34 on juba kuulutanud kohtuotsuse Assüüriale, Jesaja ajal suurima ohu allikale. Kuigi Js 14:24–27 kordab põgusalt üle Issanda plaani Assüüria murda, on 13.–23. peatükis kirjas muudki ohud, Paabel nende esirinnas.

Rikkaliku muistse kultuuri, religiooni ja poliitilise pärandiga Paabel osutus hiljem suurriigiks, mis vallutas ja pagendas Juuda. Jesaja-aegsest inimlikust vaatepunktist ei paistnud aga küll, nagu kujutaks Paabel Jumala rahvale ohtu. Jesaja tööperioodi valdava osa jooksul valitses Paabeli üle Assüüria. Alates 728. aastast eKr, mil Tiglat-Pileser III Babüloonias võimu haaras ning Pulu (ehk Puuli; vaata 2Kn 15:19; 1Aj 5:26) nime all Paabeli troonil kuningaks kuulutati, vallutasid Assüüria kuningad Paabeli mitmel korral tagasi (710 eKr; 702 eKr; 689 eKr ja 648 eKr). Lõpuks aga sai Babüloonias selle piirkonna võimas suurriik, sõjajõud, mis hävitas Juuda kuningriigi.

Loe läbi Js 13. peatükk. Pööra tähelepanu otsusekindlale väljendusviisile. Miks teeb armastav Jumal midagi sellist või lubab millelgi sellisel juhtuda? Kindlasti kannatab ju nii mõnigi süütu inimene (Js 13:16)? Kuidas mõista sellist Jumala tegevust? Mida peaksid nii need piiblisalmid kui ka kõik teised salmid Piiblis, mis räägivad Jumala vihast ja raevust patu ja kurjuse vastu, kõnelema meile patu ja kurjuse olemusest? Kas pole tõsiasi, et armastav Jumal sel moel käitub, juba iseenesest piisav tõend patu halbuse kohta? Tuletagem meelde, et neid hoiatussõnu räägib Jesaja kaudu Jeesus, seesama Jeesus, kes andestas, parandas, anus ja manitses patuseid meelt parandama. Kuidas oled oma mõtteis mõistnud armastava Jumala sellist külge? Küsi endalt veel sedagi: ehk tuleneb see viha just Tema armastusest? Kui nii, siis kuidas? Või vaatle küsimust teisest küljest, ristist lähtudes, kus Jeesus kannatas maailma patte kandes ise hullemini, kui keegi teine on kannatanud; sealhulgas need „süütud“, kes kannatasid oma riigi pattude pärast. Kuidas aitavad Kristuse kannatused ristil vastata meil sellistele rasketele küsimustele?

626. aastal eKr taastas kaldealane Nabopolassar Paabeli hiilguse sellega, et kuulutas end Babüloonia kuningaks. Nii sai alguse Uus-Babüloonia dünastia ja koos Meediaga võideti Assüüria. Tema poeg Nebukadnetsar II oli kuningas, kes vallutas ja pagendas Juuda.

Kuidas Baabüloni linn viimaks lõpu leidis? Vaata Tn 5. ptk.

---

539. aastal eKr, kui pärslane Kyros Meedia-Pärsia impeeriumi eesotsas Baabüloni vallutas (vaata Tn 5. ptk), kaotas see linn jäädavalt oma iseseisvuse. 482. aastal eKr surus Xerxes I jõhkralt maha Baabüloni mässu Pärsia võimu vastu. Ta kõrvaldas peajumal Marduki kuju ning hävitas nähtavasti osa kindlustusi ja templeid.

Aleksander Suur võttis Baabüloni võitluseta pärslastelt üle 331. aastal eKr. Hoolimata tema lühiaegsest unistusest muuta Baabülon oma idapoolseks pealinnaks, käis linn mitme sajandiga alla. 198. aastal pKr avastas roomlane Septimus Severus Baabüloni täiesti mahajäetuna. Seega leidis suur linn oma lõpu hülgamises. Tänapäeval elab osa Iraagi külaelanikke selles muistses paigas hajali, kuid nad ei ole linna üles ehitanud.

Jesaja 13. peatükis kirjeldatud Paabeli hukkumine vabastab Jaakobi järeltulijad, keda Paabel on rõhunud (Js 14:1–3). Need sõnad täitsid siis, kui Kyros 539. aastal eKr Paabeli vallutas. Kuigi ta ei hävitanud linna, tähendas see Baabüloni jaoks lõpu algust. Baabülon ei ohustanud enam kunagi Jumala rahvast.

Js 13. ptk näitab Paabeli langemist jumaliku kohtuotsusena. Sõdalased, kes linna vallutavad, on Jumala käsilased (Js 13:2–5). Kohtuotsuse aega nimetatakse „Issanda päevaks“ (Js 13:6, 9) ning Jumala viha on nii tugev, et see mõjutab tähti, päikest, kuud, taevast ja maad (Js 13:10, 13).

Loe võrdluseks Kohtumõistjate raamatu 5. peatükki, kus Deboora ja Baaraki laul kirjeldab Issandat kellenagi, kes läheb välja maavärisemise ja vihmavalingu- tega (Km 5:4). Km 5:20, 21 kirjeldab loodusnähtusi, sealhulgas tähti, võõrvägede vastu võitlemas.

Kujutle, kuidas oleks mõni Baabüloni hiilguse tipul elanud linnakodanik lugenud neid sõnu Jesaja raamatu 13. peatükist, eriti 19.–22. salmi. Kuivõrd naeruväärse ja uskumatuna need paistavad! Millised teised veel täitumata prohvetikuulutused paistavad meile praegu naeruväärse ja uskumatuna? Miks oleme aga ise naeruväärsed, kui neid uskumatuks peame?

Mägede „kuninga“ langemine (Js 14. ptk)

Vastuseks Paabeli langemisele (Js 13. ptk), mis vabastab Jumala rahva (Js 14:1–3), on Js 14:4–23 kujundlik pilge Paabeli kuninga kohta (vaata ka Mi 2:4; Ha 2:6). Tegemist on poeesiaga ning see ei ole ilmselgelt mõeldud sõnasõnalisena, kuna siin kujutatakse surnud kuningaid tervitamas surmavalda saabunud uut kolleegi (Js 14:9, 10), kelle voodilinateks on ussikesed ja vaglad (Js 14:11). Sel viisil ütleb Issand ülbele kuningale lihtsalt, et ta alandatakse, nagu kõik kõrgid monarhid enne teda – tegemist ei ole kommentaariga surnute olukorra kohta!

Kuidas võiks Js 14:12–14 käia Paabeli kuninga kohta?

Paabeli kuningal ei jää vajaka enesearmastusest (Tn 4. ja 5. ptk). Kuid õhata, et „ma teen ennast Kõigekõrgema sarnaseks“ (Js 14:14), on isegi ülespuhutud egole liig. Kuningad väitsid küll end olevat tihedalt jumalatega seotud, kuid olid ikkagi nende alluvad. Seda võis eredalt näha igal aastal Babüloonia uusaastapidustuste viiendal päeval, mil kuningas pidi oma kuninglikud ametitunnused ära võtma, enne kui ta Marduki kuju ette astus, et kuningaks olemisele taaskinnitus saada. Isegi mõne alama jumala tähelepanuta jätmist oleks peetud hullumeelsuseks ja ennasthävitavaks.

Sarnaselt Jesaja 14. peatükiga toob Hesekeeli 28. peatükk esile selle linna valitseja taevani tõusva ülbuse. Hs 28. peatükis läheb kirjeldus maisest monarhist kaugeemale, jumalikku sfääri. Räägitakse Eedeni aias olnud uhkest võimukandjast, ametisse pühitsetud katvast ehk eestkostvast keerubist Jumala pühal mäel, kes oli täiuslik alates päevast, mil ta loodi, kuni temas leiti patt ja Jumal ta välja heitis ning lubas ta lõpuks tulega hävitada (Hs 28:12–18). See kõrgeleennuline väljenduslaad on nii kujundlik, et muutub inimese kohta kasutatuna mõttetuks. Kuid Ilm 12:7–9 räägib võimsast olevusest, kes koos oma inglitega heideti taevast välja, Saatanast, „kes eksitab kogu ilmamaad“ (Ilm 12:9) ja kes pettis Eedenis Eevat (1Ms 3. ptk).

Saatanal oli ülbe kujutelm: „...sa ütled: „Mina olen jumal, ma istun jumalate istmel merede südames!“ – sina aga oled surelik, mitte jumal“ (Hs 28:2 NRSV). Tema surm tõestab, et ta ei ole jumal. Erinevalt Kristusest hävib Saatan tulemeres (Ilm 20:10), et mitte kunagi enam universumi painata.

Võrdle Js 14:13, 14 ning Mt 11:29, Jh 13:5 ja Fl 2:5–8. Mida räägib nende salvide kõrvutamine meile Jumala iseloomust, mis on vastupidine Saatana iseloomule? Mida ütleb niisugune kontrast selle kohta, mida arvab Issand uhkusest, ülbusest ja võimuihast?

Kolmapäev, 3. veebruar

Taeva värav (Js 13. ja 14. ptk)

Js 14. peatüki võrdluspilt Saatanast, langenud „hommikutähest („Lutsiferist“), koidiku pojast“ (Js 14:12) põimub Paabeli kuninga omaga. Miks? Võrdle Ilm 12:1–9, kus Saatanana tuvastatud lohe (Ilm 12:9) püüab hävitada last niipea, kui too sünnib. Ilm 12:5 selgub, et see laps on Kristus. Kuid lapsukest Jeesust püüdis ju tappa kuningas Heroodes (Mt 2. ptk). Lohe on nii Saatan kui ka Rooma võim, keda Heroodes esindas, sest Saatan tegutseb inimlike käsilaste kaudu. Samamoodi oli Saatan Paabeli kuninga ja Tüürose vürsti selja taga.

Miks tähistab „Paabel“ hiljem Roomat (1Pt 5:13) ja Ilmutusraamatus kurjuse võimu (Ilm 14:8; 16:19; Ilm 17:5; Ilm 18:2, 10, 21)?

Ajaloolise Paabeli sarnaselt on nii Rooma kui ka Ilmutusraamatus nimetatud Paabel uhked, halastamatud võimud, mis Jumala rahvast rõhuvad. Ilm 17:6 öeldakse, et see on „jooanud pühade verest“. Mõlemad võimud osutavad Jumalale vastupanu ja juba nimi „Paabel“ ise tähendab seda. Babüloonia keeles esineb nimi kujul *bab ili*, mis tähendab „jumala(te) värav“ ja viitab kohale, kus pääseb ligi jumalikele valdustele. Võrdle seda 1Ms 11. peatükiga, kus on juttu Paabeli torni ehitavatest inimestest, kes mõtlevad oma jõuga tõusta jumalikule tasemele, et neil poleks vaja Jumalale aru anda.

Kui Jaakob ärkas unenäost, milles ta nägi taevast ja maad ühendavat redelit, hüüatas ta: „See pole muud midagi kui Jumala koda ja taeva värav!“ (1Ms 28:17). Märkad, et „Jumala koda“ on „taeva värav“; see tähendab pääs jumalikule alale. Jaakob pani sellele kohale nimeks „Peetel“, mis tähendab „Jumala elupaik/koda“.

Peeteli „taeva värav“ ja Paabeli „jumala(te) värav“ olid vastandlikud teed jumalikesse valdustesse jõudmiseks. Jaakobi redel lähtus taevast, selle ilmutas Jumal ülalt alla. Paabeli torni koos selle tornikeste ja astmiktemplitega ehtasid aga inimesed alt ülespoole. Need kaks vastassuunalist viisi esindavad vastandlikke pääseteid: jumalikku armu ja inimese tegusid. Kogu õige religiooni aluseks on alandlik Peeteli mudel: „Sest teie olete armu läbi päästetud usu kaudu“ (Ef 2:8, 9). Kogu vale „religiooni“, sealhulgas käsumeelsuse ja „sekulaarse“ (ilmaliku) humanismi aluseks on uhke Paabeli mudel. Kahe vaatenurga vahelist erinevust vaata Jeesuse tähendamissõnas variserist ja tõlnerist (Lk 18:9–14).

Ka pärast mõnd aastat Zeni kloostri viibimist ütles kanada laulukirjutaja Leonard Cohen intervjuus: „Ma ei ole päästetud.“ Mida sa tänase uurimise valgel arvad, mis oli tema probleem? Mida oli tal vaja pääsemisest teada?

Neljapäev, 4. veebruar

Siioni lõplik võit (Js 24.–27. ptk)

Jesaja 13–23 kirjas olevatele ettekuulutustele eri rahvaste kohta järgnevad Js 24.–27. peatükk, mis kirjeldavad maailma mastaabis Jumala vaenlaste lõplikku lüüasaamist ja Tema rahva vabastamist.

Miks sarnaneb Jesaja kirjeldus maakera laastatud olekust (Js 24. ptk) Johannese kirjeldusega Kristuse teisele tulekule järgneva 1 000 aasta sündmustest? (Ilm 20. ptk)?

Js 13. ja 14. peatüki päris-Paabeli tunnused rakenduvad hilisemate võimude kohta ja „Paabeli kuningas“ tähistab inimestest valitsejate sulandumist nende selja taga seisvasse juhti Saatanasse. Sõnumit Paabeli langemisest (Js 21:9) korratakse hilisemal ajal (Ilm 14:8; Ilm 18:2) ning Saatan hävitatakse lõpuks pärast Kristuse teist tulekut (Ilm 20:10). Kuigi ajaloolise Paabeli hävitamine tähendas „Issanda [kohtu] päeva“ (Js 13:6, 9), on tulekul teine „Issanda päev, suur ja kardetav“ (Jl 3:4; Ml 3:23; võrdle Sf 1:7).

Sarnaselt jõuab Js 24. ptk prohvetlik nägemus Jesaja jaoks tuttavate olukordade kaudu aega, mil „kuul on häbi ja päike häbeneb, sest vägede Issand on kuningas Siioni mäel ja Jeruusalemmas“ (Js 24:23). Jesaja mõtles kahtlemata, et see nägemus käib talle tuntud Jeruusalemma kohta, kuid Ilmutusraamat selgitab, et tegelikult täitub see Uue Jeruusalemma puhul (Ilm 21:2). „Ja linnale ei ole vaja päikest ega kuud, et need talle paistaksid, sest Jumala kirkus valgustab teda, ning tema lamp on Tall“ (Ilm 21:23).

Kas Jumal tõesti hävitab öelad?

Vaata Js 28:21, kus räägitakse Jumala jaoks võõristavast „tööst“. Tema jaoks on see võõristav, sest Ta ei taha seda teha, kuid kõigele vaatamata on see töö, mida tuleb teha. On tõsi, et patt sünnitab enesehävituse seemned (Jk 1:15). Kuid kuna Jumalal on täielik vägi elu ja surma üle ning Tema määrab lõpliku hävingu aja, koha ja viisi (Ilm 20. ptk), siis on mõttetu väita, nagu lõpetaks Ta patuneeduse passiivselt, lubades põhjuse ja tagajärje seosel lihtsalt loomuliku lõpuni kulgeda.

24.–27. peatükis näeme seda, mida kajastab kogu Piibel: ükskõik, milline on kannatus, valu ja laastamine praegu, võidutsevad Jumal ja headus lõpuks kurjuse üle. Mis on ainus, mida võime teha selleks, et saada osa lõplikust võidust? Õp 3:5–7, Rm 10:9.

Reede, 5. veebruar

Toetav mõte: „Kas me saame pääste tingimuste alusel? Me ei tule kunagi tingimuste järgi Kristuse juurde. Ja kui tuleme Kristuse juurde, mis on siis tingimus? Tingimus on, et hoiame elava usu kaudu täielikult ja ainuüksi kinni ristilöödud ja ülestõusnud Päästja vere teenetest. Kui me seda teeme, siis teeme õiguse tegusid. Kuid kui Jumal ärgitab meie maailmas patust inimest ja kutsub teda, siis ei ole ühtki tingimust; inimene juhindub Kristuse kutses ja ei pea sellele vastama, et Jumala juurde tulla. Patune tuleb ning kui ta tuleb ja Jumal vajutab ta meeltesse Kolgata ristile tõstetud Kristuse, haarab see kujuteldamatult suur armastus ta endasse.“ – Ellen G. White, „Manuscript Releases“, 6. kd, lk 32.

Küsimused aruteluks:

1. Vaata äsjast tsitaati Ellen G. White'i sulest; loe seda kolmapäevase osa kontekstis. Mida ta meile siin ütleb? Märkad selles väljavõttes kristliku teekonna mõlemat osa: usku ja siis tegusid. Kuidas võimaldab White neid üksteisest erinevana tunnetada?
2. Miks on uhkus ja upsakus nii ohtlikud patud? Miks on neist nii raske loobuda? Kas sellepärast, et nende põhiolemuses on pimestada inimest vajaduse suhtes neist loobuda? Uhke olles mõtled sa ju, et kõik on hästi, ja kui sa mõtled, et sinuga on kõik korras, siis milleks näha muutumisega vaeva? Kuidas ravib mõtisklemine ristist ja sellest, mida rist sümboliseerib (ainus vahend ükskõik kelle päästmiseks), võimsalt igaühe uhkust ja upsakust?
3. Kas Jesaja näeb lootust teiste maade inimeste jaoks? Vaata näiteks Js 25:3, 6, Js 29:9 (võrdle Ilm 19:9).

Kokkuvõte: Jesaja nägi, et Assüüria järel hakkab Juudat vallutama Babüloonia. Kuid ta nägi sedagi, et vaatamata pimeduse maailma üliinimlikele valitsejatele (Ef 6:12), kes tegutsevad Jumala inimlike vaenlaste nahas ja söandavad mängida Jumalat, võtab Jumal kindlasti võimust ja toob igavese rahu meie rahutule planeedile.

Puudujäänud käsk

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Valentina Šlee Põhja-Kasahstanist oli hämmastunud, kui tema vanem õde Galina teatas, et nad polnud pidanud kõike kümmet käsku.

Valentina avas oma Piibli ja luges käsud läbi. Neljandat käsku lugedes ta peatus.

„Pea meeles, et sa pead hingamispäeva pühitsema!“ luges ta 2Ms 20:8–11. „Kuu päeva tee tööd ja toimetä kõiki oma talitusi, aga seitsmes päev on Issanda, sinu Jumala hingamispäev. Siis sa ei tohi toimetada ühtegi talitust, ei sa ise ega su poeg ja tütar, ega su sulane ja teenija, ega su veoloom ega võõras, kes su väravais on! Sest kuue päevaga tegi Issand taeva ja maa, mere ja kõik, mis neis on, ja ta hingas seitsmendal päeval: seepärast Issand õnnistas hingamispäeva ja pühitses selle.“

Valentina ja Galina otsustasid leida koguduse, kes peab seitsmenda päeva hingamispäeva. Aga kust otsida? „Teeme nii,“ ütles Valentina Galinale. „Kui Piibel on tõesti õige Jumala Sõna, siis peab olema kogudus, kes käib kõige kümne käsu järgi. Palvetame selle pärast.“

Õed palvetasid kolm kuud. „Kui on selline kogudus, kes peab kõike kümmet käsku, siis juhata meid sinna,“ palvetas Valentina.

Ühel päeval tundis Valentina vastupandamatut soovi külastada oma sugulast, Nellit. Ta ei teadnud, miks selline soov teda valdas. Tavaliselt oli ta oma kaheaastase pojaga kogu päeva kodus. Nelli kodus ajasid Valentina ja Nelli juttu just siis, kui uksekella helistas veel üks sugulane, Olga. Olga ei olnud lähedane sõber. Tegelikult oli Valentina kuulnud, et ta oli liitunud ühe ohtliku sektiga, mille nimeks oli seitsmenda päeva adventistide kogudus.

Tuppa astunud, hakkas Olga otsekohevalt rääkima.

„Mida sa Jumalast arvad?“ küsis ta Valentinalt.

Valentina ei vastanud, vaid esitas omakorda Olgame küsimuse.

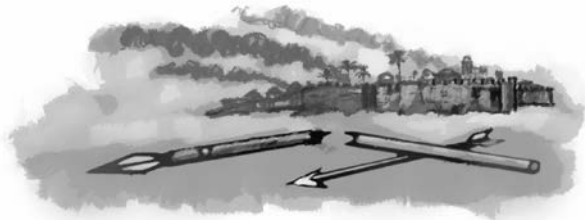
„Kas sa pead kõiki käskse?“ uuris ta. „Kas sa pead seitsmenda päeva hingamispäeva?“

Mõne tunni pärast teatas Valentina Galinale, et seitsmenda päeva adventistide kogudus peab kõiki kümmet käsku. Paar kuud hiljem ristiti mõlemad õed.

„Püha Sõna kaudu juhtis Jumal meid kogudusse, kes peab kõiki kümmet käsku,“ ütles Valentina.

Osa 2017. aasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest aitab avada seitsmenda päeva adventistidele kuuluva eelkooli Valentina kodulinna Pavlodaris (Kasahstan).

Assüürlaste lüüasaamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 36:1; Js 36:2–20; Js 36:21–37:20; Js 37:21–38; Js 38. ja 39. ptk.

Juhtsalm: „**Vägede Issand, Israeli Jumal, kes istud keerubite peal! Sina üksi oled kõigi maa kuningriikide Jumal, sina oled teinud taeva ja maa**“ (Js 37:16).

„Paljasjalgne kõhn mees sammub koos kahe pojaga mööda. Teine pere on ladunud kogu majakraami vankrile, mida veavad lahjad härjad. Vankril istub kaks naist ja mees juhib härgi. Vähekindlustatud inimestel ei ole vankrit, seepärast kannavad nad omandust õlgadel.

Kõikjal on sõdurid. Müüripurustaja lõhub linnaväravat. Müüripurustaja peal olevad vibulaskjad sihivad kaitsjaid müüridel. Käimas on pöörased tapatalgud.

Läheme edasi. Kuningas istub uhkelt troonil ning võtab vastu saaki ja vange. Osa vange ligineb ülestõstetud kätega halastust anudes. Teised põlvitavad või lömitavad. Kirjeldused neist vaatepiltidest ja sellest kuningast algavad sõnadega: „Sanherib, maailma kuningas, Assüüria kuningas“, ning jätkuvad väljenditega nagu „istus nēmedu-troonil ja Laakise linna sõjasaak anti talle ülevaatamiseks.“ – John Malcolm Russell, „The Writing on the Wall“ (Winona Lake, Indiana: Eisenbrauns, 1999), lk 137, 138.

Sellised pildired, mis kaunistasid kord Sanheribi „Võistlejata lossi“ seinu, on nüüd Briti Muuseumis ning milline lugu on neil jutustada selle rahva langusest, kes kuulutas end Jumala rahvaks!

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 13. veebruariks.

Mis juhtus Juudaga? 2Kn 18:13, 2Aj 32:1; Js 36:1.

Kui uskmatu Aahas suri ja tema usklik poeg Hiskija troonile sai, päris Hiskija kuningriigi, mis oli kaotanud täieliku iseseisvuse. Olles Süüria ja Põhja-Iisraeli liidu pärast Assüürialt abi ostanud, oli Juuda sunnitud jätkuvalt tasuma „kaitsemaksu“ austusavaldusena Assüüriale (vaata 2Aj 28:16–21). Kui Assüüria kuningas Sargon II kaugel lahinguväljal suri ning tema järeltulijaks sai 705. aastal eKr Sanherib, näis Assüüria haavatavana. Assüüria tõendusmaterjal ja piiblisalmid annavad teada, et Hiskija haaras kinni võimalusest vastu hakata (vaata 2Kn 18:7), võttes Assüüria-vastase mässi eestvedajana oma piirkonna väiksemate rahvaste hulgas kasutusele agressiivsed meetmed.

Kahjuks oli Hiskija alahinnanud Assüüria vastupanuvõimet. Aastal 701 eKr, kui Sanherib oli alistanud oma impeeriumi teised piirkonnad, paiskas ta Süüria-Palestiina vastu laastava sõjajõu ja rüüstas Juudat.

Kuidas valmistus Hiskija kokkupõrkeks Assüüriaga? 2Aj 32:1–8.

Kui Hiskija nägi, et Sanherib kavatses hõivata pealinna Jeruusalemma, tegi ta ulatuslikke ettevalmistusi kokkupõrkeks Assüüriaga. Ta tugevdas kindlustusi, täiendas varustust ja organiseeris sõjaväge ning suurendas Jeruusalemma veevaru turvamist (vaata ka 2Kn 20:20; 2Aj 32:30). Tähelepanuväärne Siiloahi veejuhe, mille ehitamist selgitav raidkiri on säilinud, määrab peaaegu kindlaks võimaliku aja, mil Hiskija rünnakuks valmistus.

Sõjalise ja korraldusliku poole juhtimisega sama tähtsaks pidas Hiskija vaimulikku juhtimist ning püüdis sel hirmuärataval ajal suurendada oma rahva moraali. „Kuid Juuda kuningas oli otsustanud teha omalt poolt kõik, et valmistuda vaenlase tagasilöömiseks. Ja olles teinud kõik, mida inimlik tarkus ja jõud teha võis, oli ta kogunud oma väehulgad ning innustanud neid olema julged.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 351.

Kui Hiskija nõnda palju Issandat usaldas, siis miks tegi ta oma poolt nii palju jõupingutusi? Kas ta salgas oma tegevusega usu? Vaata, mida räägib FI 2:12, 13 koostööst Jumalaga, kes varustab inimesi tõhusa jõuga.

Assüüria valitsejad olid julmad, aga ka taibukad. Nende eesmärgiks oli rikkus ja võim, mitte eelkõige hävitamine (võrdle Js 10:13, 14). Miks kulutada vahendeid linna jõuga vallutamiseks, kui sa suudad veenda elanikud alistuma? Seega saatis Sanherib ajal, mil ta oli ametis Laakise piiramisega, oma *rabsake*, teatud kõrge ametniku, Jeruusalemma selgitustööga võitma.

Milliseid väiteid kasutas *rabsake* Juuda heidutamiseks? Js 36:2–20; vaata ka 2Kn 18:17–35; 2Aj 32:9–19.

Rabsake esitas mitu päris võimsat argumenti. Sa ei saa toetuda abi saamiseks Egiptusele, sest Egiptus on nõrk ja ebakindel. Sa ei saa abi palumisel sõltuda Issandast seepärast, et Hiskija on Teda solvanud, kuna kõrvaldas kogu Juudast Tema jaoks püstitatud kõrged paigad ja altarid ning käskis inimestel kummardada ühe altari juures Jeruusalemmas. Tegelikult on Issand Assüüria poolt ja käskis Sanheribil Juuda purustada. Sul ei ole isegi nii palju väljaõppinud mehi, et need 2 000 hobusega hakkama saaksid.

Selleks, et vältida piiramisrõngas olemist ning sellega kaasnevat toidu- ja veepuudust, anna nüüd alla ja sind koheldakse hästi. Hiskija ei saa sind päästa ja kuna kõikide muude Assüüria vallutatud maade jumalad ei ole neid päästnud, võid olla kindel, et Jumal ei päästa ka sind.

Kas *rabsake* rääkis tõtt?

Kuna *rabsake* öeldus oli palju tõtt, olid ta väited veenvad. Lisaks toetas teda kaks väljaütlemata väidet. Esiteks, ta oli tulnud otse Laakisest, ainult kolmekümne miili kauguselt, kus assüürlased näitasid, mida tehti tugevalt kindlustatud linnaga, mis julges neile vastu hakata. Teiseks, temaga oli kaasas suur hulk Assüüria sõjaväelasi (Js 36:2). Teades teiste sõjavägede ja linnade saatusest (sealhulgas Põhja-lisraeli pealinnas Samaarias; 2Kn 18:9, 10), mis olid Assüüria all kokku varisenud, polnud ühelgi juudamaalasel põhjust kahelda, et inimlikult vaadates oli Jeruusalemm hävingule määratud (võrdle Js 10:8–11). *Rabsake* ütles õigesti ka seda, et Hiskija oli hävitanud mitmesugused ohverdamispaigad, kuna ta tahtis teha jumalakummardamise keskmeks Jeruusalemma templit (2Kn 18:4; 2Aj 31:1). Kuid kas oli see uuendus solvanud Issandat, kes oli ainus Tema rahvale alles jäänud lootus? Kas Ta tahab ja suudab neid päästa? Sellele küsimusele pidi vastama Jumal!

Oled sa kunagi olnud sarnases olukorras, kus inimlikult vaadates on kõik kadunud? Mis oli su ainus abiallikas? Kui soovid, jaga klassis oma kogemust selle kohta, kuidas sa hakkama said ja milline oli lõpptulemus.

Kuidas mõjus rabsake kaval kõnekunst Hiskijale ja tema ametnikele? 2Kn 18:37–19:4; Js 36:21–37:4.

Südamepõhjani vapustatud ja murest murtud Hiskija pöördus Jumala poole ning otsis alandlikult Jesaja (sama prohveti, keda tema isa oli vältinud) eestpalvet.

Kuidas julgustas Jumal Hiskijat? Js 37:5–7.

Sõnum oli lühike, aga piisav. Jumal oli oma rahva poolt. Jesaja kuulutas ette, et Sanherib kuuleb kuulujuttu, mis juhib ta tähelepanu Juuda ründamiselt kõrvale. See täitus otsemaid.

Ajutiselt pettunud, kuid sugugi pikalt loobumata, saatis Sanherib Hiskijale ähvarduse: „Ära lase ennast petta oma Jumalast, kelle peale sa loodad, arvates, et Jeruusalemma ei anta Assuri kuninga kätte... Kas rahvaste jumalad päästsid neid?“ (Js 37:10, 12; vaata ka 2Aj 32:17).

Sel korral läks Hiskija kohe templisse ja laotas sõnumi Vägedele Issanda ette, „kes istud keerubite peal“ (Js 37:14–16).

Kuidas toob Hiskija palve esile selle, mis oli Jeruusalemma kriisis kaalul? Js 37:15–20.

Sanherib oli rõhutatult rünnanud Hiskija tugevaimat kaitset: usku Jumalasse. Kokku varisemise asemel anub Hiskija, et Jumal näitaks, kes Ta on, „et kõik maa kuningriigid tunneksid, et sina, Issand, oled ainus“ (Js 37:20).

**Loe Hiskija palvet palvemeelsuses (Js 37:15–20). Millistele sõlmpunkti-
dele ta Jumala juures keskendub? Millist põhimõtet selles palves näeme,
mis annab meile julgust ja tugevust oma isiklikes kriisides ustavaks jääda?**

Annaalidesse kirja pandud Sanheribi sõnade kohaselt vallutas ta nelikümmend kuus kindlustatud linna, piiras Jeruusalemma ja muutis juut Hiskija „Jeruusalemma, oma kuningliku residentsi vangiks, nagu linnuks puuris.“ – James B. Pritchard (toimetaja) „Ancient Near Eastern Texts Relating to the old Testament“ (Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1969), lk 288. Vaatamata soovile oma ego propaganda abil veelgi suurendada, ei väida ta kirjas ega pildis, et oleks Jeruusalemma vallutanud. Inimlikust vaatenurgast on linna vallutamata jätmine hämmastav, arvestades Sanheribi vääramatut jõudu ja tõsiasja, et Hiskija juhtis vastuhakku temale. Assüüria vastu mässajate väljavaated elule olid lühikesed ja neid ootas ees öudne surm.

Õpetlased möönavad, et isegi siis, kui meil poleks Piibli aruannet sellest loost, oleksime sunnitud tunnistama, et peab olema toimunud ime. Tõsiasi, et Sanherib kaunistas oma „Võistlejata lossi“ seinad reljeefidega (nikerdatud piltidega), mis kujutasid ilmekalt Laakise piiramist, näib olevat tingitud vajadusest oma au päästa. Need pildid oleksid näidanud hoopis Jeruusalemma, kuid tänu Jumalale! Sanherib loo ülejäänud osa ei jutustanud, aga Piibel jutustab.

Milline on loo ülejäänud osa? Js 37:21–37.

Vastusena Hiskija sügavas usus esitatud palvele saatis Jumal talle Juuda jaoks täielikku kindlustunnet edastava sõnumi, milles pulbitseb sula raev uhke Assüüria kuninga vastu, kes oli julgenud lüüa näkku Jumalat, kuningate Kuningat (Js 37:23). Jumal täitis kohe töotuse Jeruusalemma kaitsta (2Kn 19:35–37; 2Aj 32:21, 22; Js 37:36–38).

Suur kriis nõuab suurt imet, ja ime oli suur. Surnukehi oli palju: 185 000. Nüüd ei olnud Sanheribil muud valikut, kui koju minna, kus teda ootas tema enda surm (võrdle Jesaja ettekuulutusega Js 37:7–38).

„Heebrealaste Jumal oli võitnud assüürlased. Naaberrahvad andsid jälle au Issandale ning püha rõõm täitis Jeruusalemma elanike meeli.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 361. Pealegi, kui Sanherib oleks vallutanud Jeruusalemma, oleks ta elanikkonna sel määral minema küüditanud, et Juuda oleks kaotanud oma rahvusliku eneseteadvuse ja väärtushinnangud, nagu juhtus Põhja-Iisraeliga. Sellest vaatenurgast ei oleks enam olnud juudi rahvast, kellest pidi sündima Messias. Nende lagu lõppenuks siinkohal. Kuid Jumal hoidis lootust elavana.

Mida ütled kellelegi, kes küsib, uskumata veel Piiblit või Piibli Jumalat: Kas oli õiglane, et need Assüüria sõjamehed, kes lihtsalt juhtusid sündima oma ajas ja kohas, said kõik surma? Kuidas mõistad sa isiklikult Issanda siinset tegevust?

Jesaja 38. ja 39. ptk (2Kn 20. ptk) sündmused leidsid aset üsna samal ajal, mil Jumal vabastas Hiskija Sanheribi käest; nii lähestikku, et isegi päästmine, mida kirjeldab Js 37. ptk (vaata ka 2Kn 19. ptk), ei olnud veel toimunud. Tõepoolest, Js 38:5, 6 ja 2Kn 20:6 näitavad, et rahvas seisis endiselt silmitsi Assüüria ohuga.

„Saatan oli otsustanud põhjustada mõlemad surmad – Hiskija oma ja Jeruusalemma langemise, kaalutledes kahtlemata nii, et kui Hiskija teelt kõrvaldada, siis tema jõupingutused usupuhastuse alal hääbuvad ja Jeruusalemma langemine on seda kergemini teostatav.“ – „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud“, 4. kd, lk 240.

Mida räägib äsjane tsitaat meile selle kohta, kui tähtis on Jumala rahva jaoks hea juhtimine?

Millise märgi annab Issand Hiskijale, et tema usku kinnitada? 2Kn 20:8–10, Js 38:6–8.

Aahas oli lükanud kõrvale Jumala pakutud märgi (Js 7. ptk) ning alustanud seega sündmusterida, mis viis Assüüria tekitatud hädaolukorrani. Kuid nüüd oli Hiskija märki *küsinud* (2Kn 20:8); seega toetab Jumal nüüd teda, et ta suudaks seista silmitsi kriisiga, mille ta isa oli Juudale kaela tõmmanud. Tõesti oli Aahase päikesekellal varju tagasi liigutamine võimalik ainult ime läbi.

Babüloomlased uurisid taevakehade liikumist ja pidasid nende kohta täpseid aruandeid. Seega pidid nad olema märganud päikese kummalist käitumist ja kaalutlenud, mida see tähendas. Tõsiasi, et kuningas Merodak-Baladan saatis sel ajal teele oma saadikud, polnud juhuslik. Babüloomlased olid kuulnud Hiskija tervene-mise ja imelise märgi vahelisest seosest.

Nüüd teame, miks Jumal valis just sellise märgi. Täpselt nii, nagu Ta kasutas hiljem Petlemma tähte selleks, et juhatada Idamaa tarku, nii kasutas Ta päikesenihet selleks, et juhtida kohale saadikud Babüloomlast. Nende jaoks oli see ainulaadne võimalus õppida tundma tõelist Jumalat. Merodak-Baladan püüdis kogu oma teenistusaja jooksul võita tagasi iseseisvust, mille ta oli Assüüriale kaotanud. Ta vajab võimsaid liitlasi ja see selgitab Hiskijaga ühenduse võtmise ajendit. Kui juba päike Hiskija palve peale liigub, siis mida suudab ta veel Assüüriaga teha?

Kuidas kaotas Hiskija uskumatult hea võimaluse austada Jumalat ja suunata babüloomlased Tema juurde? Milline oli tagajärg? Js 39. ptk. Hiskija, kes pidanuks tunnistama neile Issandast, osutas hoopis enda „aule“. Mida me siit õpime?

Reede, 12. veebruar

Toetav mõte: „Ainult Jumala otsese sekkumise läbi võis vari päikesekellal minna kümne pügala võrra tagasi; ja see pidi olema Hiskijale märgiks, et Issand oli kuulnud tema palvet. „Siis prohvet Jesaja hüüdis Issanda poole, ja Tema laskis varjul, kuhu see Aahase päikesekellal oli laskunud, minna kümme pügalat tagasi“ (2Kn 20:8–11).“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 342.

„Hiskija sai kauge maa valitseja saadikute külaskäigu näol hea võimaluse ülistada elavat Jumalat. Kui kerge oleks tal olnud jutustada Jumalast, kogu looduse ülalpidajast, kes nii heldelt oli säästnud tema elu täiesti lootusetus olukorras...

Kuid Hiskija südant haaras uhkus ja edevus ning selline ennastülistav meelsus sundis teda avama ahnete silmadele vaatlemiseks aardeid, millega Jumal oli rikastanud oma rahvast. Kuningas „näitas neile oma varaaita, hõbedat ja kulda, kalleid rohte ja parimat õli ja kogu oma sõjariistade kambrit ning kõike, mis leidis ta varanduste hulgas; Hiskija ei jätnud neile midagi näitamata oma kogas ja kogu oma valitsemisalal“ (Js 39:2). Hiskija ei teinud seda Jumala austamiseks, vaid iseenese suuremaks tegemiseks võõramaa vürstide silmis.“ – Leheküljed 344, 345.

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas meenutab Saatan Assüüria *rabsaket*? Kas ta räägib tõtt, kui ütleb, et sa oled pattu teinud (Sk 3:1)? Kuidas reageerib Jumal? Vaata Sk 3:2–5. Mis on meie ainus lootus selliste süüdistuste puhul? Rm 8:1.

2. Kas Saatan lõpetab oma süüdistamise siis, kui sulle on andestatud? Vaata Ilm 12:10. Kui Saatan pärast seda, kui sulle andestatakse, jätkab juttu, et sa kuulud oma patu pärast temale, siis mis laadi on tema süüdistus? Vaata 5Ms 19:16–21 (valetunnistaja oma).

Kokkuvõte: Vastuseks ustava kuninga anumisele päästis Jumal oma rahva ja näitas, kes Ta on: kõikvõimas Iisraeli Kuningas, kelle kontrolli all on maakera saatus. Vähe sellest, et Ta hävitab need, kes püüavad hävitada Tema rahvast, pakub Ta ka võimalusi teistele, ükskõik kui suurtele „babüloonlastele“, saada Tema rahvaks.

Seletamatu hääl

Loo on kirjutanud Andrew McChesney Adventmisjonist.

3 00 000 elanikuga linn Pavlodar Kasahstanis ei ole eriti suur. Kuid Valentina Šleel nais olevat raske leida aega, et minna linna teise otsa Saksamaalt tulnud kingitust ära viima.

Valentinal kulus palju aega oma kolme lapse eest hoolitsemisele. Samuti aitas ta abikaasal rahaliselt ots otsaga kokku tulla, müües linnas kõnniteeäärselt lauakeselt kodutehtud moosi ja kompotti. Ta tundis end halvasti, kuna kingitus, mis oli tulnud Saksamaale ümber asunud nõbu Nelli paki ühe osana, oli ikka veel tema kodus. Nelli oli palunud viia see kingitus ühele sõbrale, Olga.

Möödus kuu. Ühel pärastlõunal istus Valentina majapidamistöde vahel hetkeks diivanile, kui teda ehmatas kellegi hääl, mis teda kõnetas.

„Tõuse püsti, võta videokassetid ja mine Olga juurde,“ ütles hääl.

Häälel ei olnud kuuldavat kõla. See rääkis tema sees.

Teadmata, mis juhtuma hakkab, pani Valentina kiiresti selga tänavariided, võttis kingituse ja suundus Olga korrusmaja poole. Kui ta maja välisukse avas, märkas ta, et teinegi naine astus tema selja taga uksest sisse. Võõras järgnes talle trepist üles Olga korteri ukse taha. Kui Olga ukse avas, soovis ta mõlemale naisele tere tulemast.

Valentina imestas, mis toimub.

„Rosa, saa tuttavaks Valentinaga. Valentina, saa tuttavaks Rosaga,“ ütles Olga kaht naist teineteisele tutvustades. Siis pöördus ta Rosa poole. „Sul on vaja Valentinaga rääkida,“ teatas ta.

Rosa hakkas nutma. Läbi pisarate seletas ta, et tal on kodus mitmesuguseid raskusi ja ta on kaalunud enesetappu. Temagi otsis Jumalat, kuid ta ei saanud aru sellest, mida Piiblist luges.

„Valentina on kristlane,“ ütles Olga. „Tema saab sind aidata.“

Valentina kutsus Rosat kahekesi Piiblit uurima. Mõni kuu hiljem Rosa ristiti.

Valentina ütles, et see kogemus andis talle arusaamise, kui tähtis on püsida Kristuses niimoodi, nagu kirjeldab Jh 15:7–8. Jeesus ütleb seal: „Kui te jääte minusse ja minu sõnad jäävad teisse, siis paluge, mida te iganes tahate, ning see sünnib teile. Selles on minu Isa kirgastatud, et te kannate palju vilja ja saate minu jüngriteks.“

„Kui sul on püsiv suhe Jumalaga, saab Tema öelda, kuhu minna ja kellega rääkida,“ jutustas Valentina. „Sa tunned ära Tema tahte.“

Osa 2017. aasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest aitab avada seitsmenda päeva adventistidele kuuluva eelkooli Valentina kodulinna Pavlodaris (Kasahstan).

„Trööstige minu rahvast“

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 40:1, 2; Js 40:3–8; Js 40:9–11, Js 40:12–31.

Juhtsalm: „*Astu kõrgele mäele, Siioni sõnumiviija, tõsta valjusti häält, Jeruusalemma sõnumiviija, tõsta, ära karda! Ütle Juuda linnadele: „Vaata, teie Jumal!“ (Js 40:9).*

Teine maailmasõda lõppes 1945. aastal ja sel ajal varjas üks Jaapani sõdur nimega Shoichi Yokoi ennast Guami saarel džunglis. USA lennukitelt visati alla lendlehti, mis teatasid rahust, kuid Yokoi pidas seda kavaldamiseks. Kuningriigile ustava patriootliku sõdurina oli ta andnud vande mitte iialgi alistuda. Kuna tal ei olnud tsivilisatsiooniga kokkupuudet, elas ta sellest, mida džunglist kätte sai; see oli kindlasti kasin, raske elu.

1972. aastal, 27 aastat pärast teise maailmasõja lõppu, nägid jahimehed Yokoid kalastamas ning alles siis jõudis temani teadmine, et rahuõnum oli olnud õige. Ajal, mil teised inimesed olid aastakümneid nautinud rahuaega, oli Yokoi aastakümneid talunud eraldatust ja pinget. – Roy Gane, „Altar Call“ (Berrien Springs, Mich.: Diadem, 1999), lk 304, lühendatud.

Palju sajandeid varem andis Jumal prohvet Jesaja kaudu teada, et Tema rahva pinge ja kannatuste aeg oligi läbi: „Trööstige, trööstige minu rahvast, ütleb teie Jumal. Rääkige Jeruusalemma meele järgi ja kuulutage temale, et ta vaev on lõppenud, et ta süü on lepitatud, et ta on saanud Issanda käest kahekordselt kõigi oma pattude eest“ (Js 40:1, 2).

Vaadakem, mida see tähendab.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 20. veebruariks.

Js 40:1, 2 trööstib Jumal oma rahvast. Nende karistamise aeg on lõpuks läbi. Mis karistus see on?

Oli see karistus, mille viis täide Assüüria, Jumala viha vits (Js 10. ptk), kelle käest Jumal päästis Juuda sellega, et hävitas 701. aastal eKr Sanheribi armee (Js 37. ptk)? Oli see karistus, mille täitis Babüloonia, kes viis varanduse ja inimesed Juudast minema, sest Hiskija oli Merodak-Baladani käskjalgadele oma rikkuse ette näidanud (Js 39. ptk)? Või oli see karistus, mille viis täide keegi teine rahvas, kelle vastase sõnumi Jesaja kirjutas (Js 14.–23. ptk)?

Kuigi sõnu „Assüüria“ ja „assüürlased“ on vahemikus Js 7:17–38:6 mainitud 43 korral, esineb selle rahva nimi Jesaja raamatu ülejäänud osas ainult korra, kui Js 52:4 viitab möödaniku survele algul Egiptuse ja siis „Assüüria“ poolt. Jesaja raamatu teises pooles leiab äramärkimist pääsemine Babüloonia vangipõlvest (Js 43:14; Js 47:1; Js 48:14, 20) ja räägitakse pärslasest Kyrorest, kes alistas Babüloonia 539. aastal eKr ning vabastas Juuda pagulusest (Js 44:28, Js 45:1; Js 45:13).

Jesaja raamatu 1.–39. peatükile annavad tooni sündmused, mis viisid assüürlaste käest vabastamiseni 701. aastal eKr, kuid 40. peatükist alates hüppab raamat poolteist sajandit edasi, kirjeldades Babüloonia lõppu 539. aastal eKr ning veidi aega pärast seda juutide naasmist kodumaale.

Kas Paabelist tagasipöördumise teema seostub Jesaja raamatus varem öelduga? Kui jah, siis kuidas?

Js 39. ptk on vaheaste järgmiste peatükkide juurde sellega, et kuulutab ette Paabeli vangipõlve vähemalt teatud osale Hiskija järeltulijaist (Js 39:6, 7). Peale selle räägivad ettekuulutused peatükkides 13, 14 ja 21 Paabeli langemisest ning vabadusest, mida see Jumala rahvale toob: „Issand halastab Jaakobi peale, valib taas israeli ja asustab nad nende oma maale... Ja sel päeval, kui Issand annab sulle rahu vaevast ja ahistusest ning raskest tööst, mida sa pidid tegema, hakkad sa laulma seda pilkelaulu Paabeli kuningast“ (Js 14:1–4). Märkad tihedat seotust Js 40:1, 2ga, kus Jumal töötab oma rahvale, et nende kannatustel on lõpp.

Mida tähendab sinu jaoks Piibli töötus kannatuste lõpust praegu, keset sinu praeguseid kannatusi? Mis kasu oleks meie usust ilma nende töötuseta? Miks on väga tähtis neist iga hinna eest kinni hoida?

Milliga Jumala rahvast trööstitakse? Js 40:1–8.

Nimetu hüüdjate teatab, et Jumal ilmutab oma au (Js 40:3–5). Teine hääl kuulutab, et inimesed on küll kaduvad nagu rohelus, „aga meie Jumala sõna püsib igavesti“ (Js 40:8).

Pärast vangipõlve sai Jumala rahvas tagasi selle, mis oli neile Siinai mäel antud ja mille nad olid ärataganemise tõttu hüljanud ning selle eest karistuse saanud – nad said tagasi *Jumala kohaloleku ja Tema sõna*. Need on Iisraeliga sõlmitud Jumala lepingu põhilised osad, mida talletas Tema pühamu nende keskel (2Ms 25:8, 16). Kuna nad olid Tema sõnadest üle astunud, oli Jumal oma templi maha jätnud (Hs 9.–11. ptk), kuid Ta tuleb tagasi. Tema kohalolek ja Tema igavesti töökindel Sõna toovad lohutuse, pääste ja lootuse.

Milliseid ettevalmistusi on vaja teha Issanda tulekuks? Js 40:3–5.

Kuningal ei sobi rappuda konarlikul maanteel. Niisiis eelneb tema tulekule teepeparandus. Seda enam kuningate Kuninga puhul! Tema tulek, nähtavasti idast, kus Ta oli oma pagenduses elava rahva keskel pühamuks (Hs 11:16), nõuab maastiku olulist ümberkorraldamist. Ehitada otseses mõttes heal tasemel kiirtee läbi Jeruusalemmast ida pool asuvate karmide mägede on heidutav isegi dünamiidi ja buldooseri ajastul. Ainult Jumal saab seda tööd teha; Tema on see, kes muudab „konara tasaseks“ (Js 42:16). Kuid Tema ei vaja transpordiks otseses mõttes maanteed, sest Tal on keerubite õhukaarik (Hs 1:9–11).

Uus Testament kasutab Jesaja prohvetikuulutust selgelt vaimuliku *teetöö* kohta, mida oma jutlustamise kaudu tegi Ristija Johannes (Mt 3:3). Ta kuulutas: „Parandage meelt, sest taevariik on lähedal“ (Mt 3:2) ning inimeste ristimine oli „meeleparandusristimine pattude andeksandmiseks“ (Mk 1:4). *Teetöö* tähendas seega kahetsuse tundmist, tahtmist pöörata patule selg, selleks et Jumala andestus ja kohalolek rahvast trööstiks.

Jr 31:31–34 kuulutas Juudast pagendatuile sama vaimulikku sõnumit piisavalt pika aja jooksul, et nad mõistaksid Jumala heaks tehtava teetöö vaimulikku olemust. Neis salmides töötab Issand tahtlikele uut algust: „uut lepingut“, mispuhul paneb Ta oma seaduse nende südamesse ja annab tagatise olla nende Jumal. Nad tunnevad Teda ja Ta iseloomu, sest Ta on neile andeks andnud.

Loe hoolikalt läbi Js 40:6–8. Millise lootuse saad nendes salmides öeldust sina, kes sa oled kaduv nagu rohi väljal? Millele toetumise eest peaksid need salmid meid hoiatama?

Millist sündmust kirjeldab Js 40:9–11?

Hiljem ilmub Jesaja raamatus välja meessoost hüüdja, heade sõnumite tooja Jeruusalemmale (Js 41:27; Js 52:7). Kuid hüüdja, kes Js 40:9 mäelt kuulutab: „Vaata, teie Jumal!“, on naissoost; see tõsiasi tuleb ilmsiks heebrea keeles.

68. psalmis kiidab Taavet Jumalat selle eest, et Jumal „paneab üksildased elama majadesse ja viib välja vangid jõukale elujärjele“ (Ps 68:7). Kuigi need sõnad käivad siin Egiptuse orjusest väljatuleku kohta, viitab Jesaja samade mõtetega teisele „väljatulekule“; Babüloonia vangipõlvest naasmisele.

Põikeks, Uus Testament rakendab Js 40:3–5 Ristija Johannese kohta, kes valmistas teed Kristusele, igavesele Sõnale, Issandale, kes *sai* lihaks ja elas oma rahva keskel (Jh 1:14).

Juba enne Johannest räägiti häid sõnumeid Tema tulekust. Vanurid Siimeon ja Anna olid ühed esimesed, kes said Jeesusega kokku siis, kui Teda templis esitleti (Lk 2:25–38). Jesaja hüüdjate sarnaselt oli neistki üks mees ja teine naine. Siimeon ootas Iisraeli lohutust Messia isikus (Lk 2:25–26).

Jesaja prohvetikuulutuse valgel pole sugugi juhuslik, et naisprohvet Anna oli esimene, kes *avalikkuse ees templimäel kuulutas Jeruusalemma rahvale*, et Issand on tulnud: „Tema tuli sel tunnil sinna ja ülistas Jumalat ning kõneles Jeesusest kõigile, kes ootasid Jeruusalemma lunastust“ (Lk 2:38). See oli meile tuntud kristliku evangeeliumitöö sünd: see oli evangeeliumi, heade sõnumite kuulutamine, et Jeesus Kristus on tulnud tooma päästet. Hiljem usaldas Kristus ühele teisele naisele, Maarja Magdaleenale, esimeste teadaannete viimise Tema võidukast ülestõusmisest (Jh 20:17, 18). Ülestõusmine tagas selle, et Tema evangeelne missioon planeedil Maa lõpetati. Liha on nagu rohi, aga Jumala Sõna, kes sai lihaks, on igavene (vaata Js 40:6–8)!

Vaata Js 40:11. Missugust võrdlust siin kasutatakse? Kirjuta enda jaoks punktide kaupa välja, kuidas oled sa isiklikult kogunud Issandat karjasena. Miks on hea tuletada endale meelde seda, kuidas Issand on sind juhtinud?

Kuidas arendab Js 40. ptk Jumala armu ja väe teemat?

Arm ja vägi põimuvad ja lausa segunevad kogu selle peatüki jooksul, sest Jumalal on mõlemat vaja oma rahva päästmiseks. Ta tahab neid päästa, sest Ta on armuline; Ta suudab nad päästa, sest Ta on võimas.

Olles tutvustanud Jumala võimsust Tema au ja igikestvuse kaudu (Js 40:3–8), täpsustab Jesaja Jumala väge ja ülimat tarkust, mille kõrval Maa ja maaelanikud näivad väikesed (Js 40:12–17). Siinkohal meenutab Jesaja stiil – Maale viitavad retoorilised küsimused ja erksad võrdlused – Jumala vastust liobile (li 38.–41. ptk).

Milline on vastus Jesaja retoorilisele küsimusele: Kellega te siis võrdlete Jumalat? (Js 40:18).

Jesaja jaoks (nagu ka liobi jaoks) on vastus ütlematagi selge: mitte kellegagi. Jumal on võrratu. Kuid Jesaja võtab üles küsimuste rea ja justkui käsitleb vastuseid, mida paljud muistsed inimesed oma tegudega kaudselt mõista andsid – et Jumal on nagu ebajumal (Js 40:19, 20).

Jesaja vastab sellisele kujutlusele. Ebajumalat on üldse narrus Jumalaga kõrvutada, kuid selleks, et inimesed asja olemusest aru saaksid, esitab ta üksikasjalikuma arutluskäigu Jumala ainulaadsusest ning toob sisse ümberlökkamatu argumendi, et Tema on püha Looja (Js 40:21–26).

Kuidas avab 27. salm inimeste suhtumise, kellele Jesaja sõnum oli suunatud? Mismoodi oleme süüdi samasuguses suhtumises?

Jumala sõnumi eesmärk on trööstida inimesi, kes seda vajasid! Liobi taoliselt olid kannatused viinud nad Jumala iseloomu suhtes segadusse ja muutnud araks.

Vaata üle tänased salmid. Vähe sellest, et need räägivad Jumala armust ja väest – need räägivad tõsiasjast, et Tema on Looja. Miks on väga oluline seda tõde mõista? Kuidas aitab hingamispäev igal nädalal selle kindlamaks muutumisele kaasa?

Ebajumalateenistus purustab haruldase lähedase suhte Jumalaga, sest asendab Ta millegi muuga (2Ms 20:4, 5; Js 42:8). Seepärast räägivad prohvetid ebajumalateenistusest kui vaimulikust „abelurikumisest/hooratööst“ (Jr 3:6–9; Hs 16:15–19).

Loe Js 41:29. Kuidas iseloomustab Jesaja ebajumalaid? Mida ta siin sinu arusaamist mööda nende kohta ütleb? Miks on see vägagi täpne pilt ükskõik millisest ebajumalast?

Muistsed ebajumalateenijad uskusid, et kummardasid võimsaid jumalikke olevusi neist tehtud kujude või sümbolite abil. Mõnd muud jumalat kujutava iidoli teenimine on esimese käsu rikkumine: „Sul ei tohi olla muid jumalaid minu palge kõrval“ (2Ms 20:3). Kuid ka juhul, kui iidol on mõeldud esindama õiget Jumalat, nagu näiteks kuldvasikas (2Ms 32:4, 5), keeldub Issand pidamast seda sobilikuks kujutiseks Temast endast. Keegi ei tea, kuidas Teda kujutada (5Ms 4:15–19) ning mitte miski ei saa kujutada Tema mitte millegagi võrreldavat au ja suurust. Seega toimib iidol iseenesest muu jumalana ning selle kummardamine on esimese ja teise käsu rikkumine.

Jumala rahvas ei vaja ebajumalaid, sest neil on Tema pühamus Tema tegelik Shekinah, kohalolu. Ebajumala teenimine tähendab selle välja vahetamist ja seega Tema tõelise kohalolu eitamist.

Millise ebajumalateenistusega seisame kogudusena tänapäeval silmitsi? Kas ebajumalateenistus esineb praegu koguduses hoopis peenemas vormis? Kui jah, siis kuidas?

„Paljud kristlase nime kandvad inimesed teenivad teisi jumalaid Issanda kõrval. Meie Looja nõuab meilt ülimat pühendumist, meie ainu truudust. Seepärast muutub iidoliks kõik muu, mis kaldub vähendama meie armastust Jumalasse või takistab Tema teenimist.“ – Ellen G. White, „Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud“, 2. kd, lk 1011–1012.

Teame muistsete kitjutiste põhjal, et ebajumalateenistus oli kõitev, sest see oli seotud materialismiga. Inimesed kasutasid kummardamisviise, millega nad suhestusid, ebajumalateenijad austasid jõude, millest nad uskusid, et need annavad viljakuse ja õitsengu. See oli eneseabi religioon. Kõlab tuttavalt?

Jeesuse tagasituleku eel, mil Eelija viimne lepitussõnum *valmistab Talle teed* (MI 3: 19–24), on valik sama, mis Jesaja ajal: sa kas teenid Loojat või kummardad midagi muud (Ilm 13. ja 14. ptk), sest me ju teenime alati midagi.

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust „Prohvetid ja kuningad“ peatükki „Vaata, teie Jumal!“, lk 311–321.

„Jesaja päevil oli vale arusaam Jumalast varjutanud inimeste vaimuliku mõistmise. Saatan oli kaua aega püüdnud panna inimesi mõtlema, et Looja oli patu, kannatuste ja surma põhjustaja. Need, keda ta selliselt petta oli saanud, kujutasid Jumalat ette karmi ja jäigalt nõudlikuna. Nad arvasid, et Ta otsib pidevalt võimalust laita ja hukka mõista ega taha patust inimest vastu võtta, kuni on olemas seaduslik põhjus patust mitte aidata. Peapetja oli esitanud väärsti Taevas valitsevat armastuse käsku. Ta oli kujutanud seda vaevalise ikkena, mis piirab inimeste õnne ning millest vabanemine toob rõõmu. Ta väitis, et Jumala käsu korraldusi pole võimalik täita ning et üleastumisi karistatakse lausa meelevaldselt.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 311.

Küsimused aruteluks:

1. Võta oma sõnadega kokku Jesaja sõnum 40. peatüki 12.–31. salmis. Kirjuta see välja, kasutades kaasaegseid võrdlusi, näiteks tänapäevase teaduse avastusi, mis näitavad veelgi kujukamalt seda, kui hämmastav vägi on Jumalal. Räägi oma vastusest klassis.
2. Mida räägib Jesaja kirjeldus Jumala Sõna püsivuse kohta vastandina inimelu haprale kaduvusele (Js 40:6–8) sulle surmahirmust? Kuidas on see seotud ülestõusmislootusega (li 19:25–27; Tn 12:2; 1Kr 15:51–57; 1Ts 4:13–18)?
3. Kuidas ravib see, kui Js 40:12–31 kogu südamest võtta, inimese vabaks uhkusest ja upsakusest?

Kokkuvõte: Jesaja kaudu trööstis Jumal neid, kes kannatasid. Nende hädaaeg pidi lõppema ja Jumal pidi nende juurde naasma. Selle asemel, et olla heitunud ja segaduses, võisid nad usaldada Jumalat, kes kasutab nende heaks oma loovat väge.

Seitse väikest inimestepüüdjat

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Milline jõud on väikegrupil? Seitsmenda päeva adventistide koguduse pastor Kirde-Mehhikos teatas oma 60-liikmelisele kogudusele, et nad peaksid moodustama väikegrupid ja saama nädala sees kokku. Igal grupil peaks olema nimi, juhtlause, eesmärk ja teemalaul. Idee tuli kohalikust liidust.

Seitse täiskasvanut moodustasid kohe väikegrupi nimega Joosep: „Olgem nagu Joosep ja olgu meil siht päästa kaasinimesi.“ Teised täiskasvanud rajasid selliste nimedega grupid nagu „Usukülvajad“, „Kalju“, „Jeesuse sõbrad“ ja „Usu läbi liidetud“. Lastetöö juht tahtis ka gruppi luua. Ta kutsus kokku seitse last ja nende vanemad, kes käisid regulaarselt Seitsmenda Päeva Adventistide Nuevo Tampico koguduses Altamiras, et selle mõtte üle arutleda. 8aastase Manueli ema pakkus iganädalasteks kokkutulekuteks oma maja. Grupp võttis endale nimeks „Inimestepüüdjad“.

Esimesele kokkutulemisele kogunes viisteist last, sealhulgas kaheksa last mitte-adventistide kodudest, keda oli kutsunud lastetöö juht Elsa Galván. Lapsed lugesid kordamööda ette piiblitugusid. Samuti nad laulsid ja palvetasid. Tunnipikkuse kokkusaamise lõpul jõid lapsed kakaod ja sõid küpsiseid.

„Inimestepüüdjate“ grupp hakkas kokku saama igal nädalal. Korra kuus külastasid lapsed haiglat, et patsientide pärast palvetada ja kinkida neile adventkoguduse iga-aastane misjoniraamat. Lapsed jagasid patsientidele atolit, kuuma jooki, ning ubade ja juustuga täidetud leiba tortast.

Kui igal nädalal kohal käivatest lastest moodustus püsigrupp, otsustasid nad luua Askeldajate klubi. Hiljem löid selle grupi vanemad lapsed Rajaleidjate klubi. Mõne aja pärast hakkasid lapsed korraldama pereliikmetele, sõpradele ja naabritele piiblitunde. Manuel andis oma ema abiga piiblitundi oma vanaisale ja tädile. Ühel päeval teatasid vanaema ja tädi, et nad tahavad lastega koos haiglat külastada. Varsti pärast seda nad ristiti. Manuel ja tema ema annavad nüüd piiblitundi 8aastasele nõbule. Paljud teisedki lapsed annavad piiblitunde, sealhulgas 12aastane Viktor ja tema ema, kes õpivad koos 8aastase sõbra ning oma 7-ja 9aastase nõbuga.

Esimese tegevusaasta jooksul juhtis „Inimestepüüdjate“ rühm ristimiseni kaksteist inimest. Kokku ristiti aasta jooksul sellesse kogudusse rohkem kui kakskümmend inimest. „See räägib palju väikegrupi mõjukusest,“ ütles koguduse 34aastane pastor Samuel Alvarado. „Jeesus alustas oma tegevust kaheteistkümnest jüngrist koosnevas väikegrupis ja meie kogudus teeb Jumala auks sama.“

Teenida ja hoida

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 41. ptk; Js 42:1–7, Js 44:26–45:6; Js 49:1–12.

Juhtsalm: „*Vaata, see on mu sulane, kellesse ma olen kiindunud, mu valitu, kellest mu hingel on hea meel. Ma olen pannud oma Vaimu tema peale, tema toob rahvaile õiguse.*“ (Js 42:1).

„Paljud peavad suureks eesõiguseks külastada paiku, kus Kristus oma maa-pealse elu jooksul viibis: kõndida Tema poolt tallatud radu, näha järve, mille kaldal Ta armastas õpetada, ning orgusid ja künkaid, mida Ta sageli silmitses. Kuid meil ei tarvitse minna Naatsaretti, Kapernauma või Betaaniasse, et käia Jeesuse jälgedes. Me leiame Tema jäljed haigevoodi äärest, viletsast hurtsikust, suurlinna rahvarikastelt tänavatelt ja paigust, kus inimsüda igatseb lohutust. Astume Jeesuse jälgedes siis, kui toimime nii nagu Tema.“ – Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, lk 640.

Jesaja rääkis samal halastusmissioonil olevast Issanda sulasest: „Rudjutud pilliroogu ei murra ta katki ja hõõguvat tahti ei kustuta ta ära... [ta tuli] avama pimedate silmi, vabastama vange vangistusest, pimeduses istujaid vangikojast“ (Js 42:3, 7).

Vaatleme pisut seda Sulast. Kes Ta on ja mida Ta korda saadab?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 27. veebruariks.

Js 41:8 räägib Jumal „lisraelist, mu sulasest“ ja 42:1 tutvustab Ta „mu sulast“. Kes on sulane?

Kas selleks on Iisrael/Jaakob, iisraellaste esiisa? Iisraeli rahvas? Messias/Kristus, kellenä Uus Testament määratleb Jeesuse?

Jesaja raamatu 41.–53. peatükis on kaht liiki viiteid Jumala sulase kohta. Ühe sulase nimi on „Iisrael“ ehk „Jaakob“, nagu näiteks Js 41:8; Js 44:1, 2, 21; Js 45:4; Js 48:20. Kuna Jumal pöördub Iisraeli/Jaakobi poole olevikus, on selge, et Jaakob esindab temast põlvnenud rahvast. Seda kinnitab tõsiasi, et Issanda „sulase Jaakobi“ vabastamine toimub ajal, mil ta tuleb välja Paabelist (Js 48:20).

Teistel juhtudel, nagu Js 42:1; Js 50:10, Js 52:13; Js 53:11, ei ole sulasel nime. Kui teda Js 42:1 esmakordselt mainitakse, ei saa tema isik kohe selgeks. Kui Jesaja aga jätkab edasistes peatükkides tema põhijoonte esiletõu, selgub, et ta on isik, kes toob Jumala juurde tagasi Jaakobi (Iisraeli) suguharud (Js 49:5, 6) ja sureb ennastohverdavalt patuste eest (Js 52:13–53:12; vaata ka Js 49:5, 6). Järelikult ei saa ta olla sama, mis rahvas. Nii on selge, et Jesaja räägib kahest Jumala sulasest. Üks on kogum (rahvas) ja teine on üksikisik.

Mis osa täidab sulasrahvas? Js 41:8–20.

Jumal kinnitab Iisraelile, et Tema rahvas on ikka veel Issanda sulane: „Ma valin sinu ega põlanud sind!“ (Js 41:9). Siis annab Jumal Iisraelile ühe parima töötuse Piiblis: „Ära karda, sest mina olen sinuga; ära vaata ümber, sest mina olen su Jumal: ma teen su tugevaks, ma aitan sind, ma toetan sind oma õiguse parema käega“ (Js 41:10). Siin ja järgnevais salmides on üheks Iisraeli põhirolliks usaldada õiget Jumalat selles, et Tema päästab nad (mida kuningas Aahas ei teinud), ning mitte usaldada teisi jumalaid ja nende kujutisi, nagu tegid teised rahvad (Js 41:7, 21–24, 28, 29).

Märkad, kuidas Issand nimetab Js 41:14 rahvast ussikeseks. Mida Ta sellega esile toob? Parema vastuse saamiseks vaata kogu teksti. Mida õpetab see meile vajaduse kohta sõltuda täielikult Issandast?

Mis osa täidab ja milliseid Jumala iseloomuomadusi kannab nimetu sulane, keda Jumal valib ja kelle peale Ta paneb oma Vaimu? Js 42:1–7.

Vali parim vastus või vastustekogum:

1. Ta toob rahvaile õiguse.
2. Ta täidab oma eesmärgid tasa ja targu, kuid edukalt.
3. Ta on õpetaja.
4. Ta on Jumala ja rahva vahel lepinguks.
5. Ta kingib valgust/lootust pimedate nägijaks tegemise ja vangist vabastamise näol.
6. Kõik ülaltoodu.

Kuidas sobib selle sulase osa ja iseloom kokku „lisai võrse ja juurega“, kellel samuti lasub Issanda Vaim (Js 11. ptk)?

Js 11. peatüki Taaveti soost valitseja tegutseb kooskõlas Jumalaga samamoodi nagu Js 42. peatüki isik; ta pakub õigust ja päästet rõhututele, samuti tarkust ja Jumala tundmist. Leidsime, et lisai „võrse“ ja „juur“ on Messias, Js 9:5, 6 nimetatud jumalik laps, kes „kohtu ja õigusega“ loob rahu „Taaveti aujärjel ja tema kuningriigi üle“ (Js 9:7). Js 42. ptk sulanegi on ilmselgelt Messias.

Kelle tunneb Uus Testament ära Js 42:1–7 sulases, kes pakub õigust? Mt 12:15–21.

Mt 12. peatükk tsiteerib Js 42. peatükki ning kasutab seda Jeesuse – Jumala armastatud Poja, kellest Temal on hea meel (Js 42:1, Mt 3:16, 17; Mt 17:5) – vaikes tervendamistöö kohta. Tema on see, kelle tegevus taastab Jumala lepingulise sideme oma rahvaga (Js 42:6; Tn 9:27).

Jeesus ja Tema jüngrid töid inimestele õiguse nii, et vabastasid nad kannatusest, Jumala suhtes teadmatuses olemisest ja kurjade vaimude orjamisest, mille põhjustas Saatanalt tulev surve (Lk 10:19). Siis Jeesus suri, et kinnitada öeldu „lepinguverega“ (Mt 26:28) ja võita maailma jaoks õigus, kihutades välja Saatanat, „selle maailma vürsti“, kes on endale jõuga koha haaranud (Jh 12:31–33).

Vaata Js 42:1–4, kus kirjeldatakse Kristust. Võta aega Jeesuse elu üle mõtisklemiseks. Missugused jooned Tema tegevuses seda prohvetikuulust eriti tabavalt täitsid? Millise õppetunni saame siit selle kohta, kuidas meilgi tuleb kaasinimesi teenida?

Milline jahmatav ettekuulutus tuleb esile Js 44:26–45:6?

Jesaja tööaeg kestis umbes 745. aastast eKr enam-vähem 685. aastani eKr. Olles rääkinud idast ja põhjast tulevatest vallutajatest (Js 41:2, 3, 25) ning eeldades, et Jeruusaelmma jaoks on see hea sõnum (Js 41:27), andis just Jesaja Kyrorest teada *nimepidi* ja kirjeldas tema tegevust. Kyros tuli Babülooniasse põhjast ja idast ning vallutas selle 539. aastal eKr; Jumala teenistuses oli ta sellega, et vabastas juudid nende vangipõlvest Babüloonias ning andis volituse Jeruusalemma tempel üles ehitada (vaata Esr 1. ptk).

Vaatame selle ettekuulutuse teostumise võimalust. Kuna Jesaja surmast Babüloonia langemiseni oli umbes sada nelikümmend kuus aastat, oli tema prohvetikuulutus poolteist sajandit ajast ees. Lugu on umbes samasugune, nagu oleks George Washington ette kuulutanud, et kindral nimega Dwight Eisenhower aitab 1945. aastal Euroopa vaenlastest vabastada!

Kuna Kyrose tegevust tõestab hästi terve rida muistseid allikaid, sealhulgas Babüloonia kroonikad, tema enda teatis „Kyrose silindril“ ja Piibel (2Aj 36:22, 23; Esr 1. ptk; Tn 5. ptk; Tn 6:28; Tn 10:1), siis on Jesaja prohvetikuulutuse täpsus vaieldamatu. See kinnitab nende inimeste usku, kes usuvad, et õiged prohvetid saavad tööle vastava ettekuulutuse Jumalalt, kes teab tulevikku ammu ette.

Miks nimetab Jumal Kyrost „oma võituks“ (Js 45:1)?

Heebrea keeles kasutatakse „võitu“ kohta siin sama sõna, millest meie saame sõna *Messias*. Mujal Vanas Testamendis viitab see sõna kas võitnud ülempreestrile (3Ms 4:3, 5, 16; 3Ms 6:15), israeli võitnud kuningale (1Sm 16:6, 1Sm 24:6, 10; 2Sm 22:51) või Messiale – tulevasele Taaveti soost kuningale ja vabastajale (Ps 2:2; Tn 9:25, 26). Jesaja vaatenurgast oli Kyros tulevane kuningas, kelle Jumal oli saatnud oma rahvast vabastama. Kuid ta oli ebataoline messias, sest ta ei olnud iisraellane. Ta tegi üht-teist seesugust, mida Messias teeb, nagu näiteks Jumala vaenlaste võitmine ja Tema vangis oleva rahva vabastamine, aga ta ei saanud olla seesama Messias, sest ta ei põlvnenud Taavetist.

Ettekuulutusega Kyrorest tõestas Jumal oma ainulaadset jumalikkust, sest näitas, et üksnes Tema teab tulevikku (Js 41:4, 21–23, 26–28; Js 44:26). Ta pani Kyroselegi käe õlale: „Ma annan sulle pimeduse varjust varandusi ja peidupaikadest aardeid, selleks et sa teaksid, et see olen mina, Issand, israeli Jumal, kes sind on kutsunud nimepidi“ (Js 45:3).

Mõtle mõningatele teistele Piibli prohvetikuulutustele, mis on ettekuulutus kohaselt täitunud (näiteks kõik kuningriigid peale viimase Tn 2. ja 7. ptk-s või Kristuse kohta käiv aeg Tn 9:24–27). Missuguse lootuse sellised prohvetikuulutused meile isiklikult annavad?

Tõsiasi, et Jesaja kuulutas Kyrost tõepäraselt ette nimepidi, häirib inimesi, kes ei usu, et prohvetid saavad Jumalalt ettekuulutusi. Olukorrast väljatulemiseks võtavad nad omaks teooria, et 40.–66. peatüki kirjutas üks teine prohvet, „teine Jesaja“, kes elas Kyrose ajal. Niimoodi „saetakse“ Jesaja raamat „kaheks“; raamatut tabab sama saatus, mis pärimuse kohaselt tabas prohvetit ennast (vaata Hb 11:37).

Kuid ajaloolist kinnitust teise „Jesaja“ kohta ei ole. Piibel teda ei maini, mis oleks tema olemasolu korral küll imelik, sest tema sõnum on sügava tähtsusega ja tema kirjanduslik meisterlikkus harukordne. Isegi Piibli vanimates käsikirjades, Qumranist leitud Jesaja kirjarullidel pole Js 39. ja 40. ptk vahel mingit murdekohta, mis osutaks tõigale, et tööle asus uus kirjutaja.

Jesaja põhisõnum on kogu raamatu jooksul ühtlane: usaldage õiget Jumalat, kaasa arvatud Tema võitnud Vabastajat, mitte aga muid vägesid. Õpetlased toonitavad õigustatult, et Assüüria perioodile keskendunud peatükkidelt 1–39 siirduktakse 40. peatükiga (ja järgnevas) Babüloonia perioodi. Kuid oleme leidnud, et juba Js 13., 14. ja 39. ptk loovad pildi Babüloonia vangipõlvest. On tõsi, et Js 1.–39. ptk tõstavad esile kohtumõistmise ja Js 40.–66. ptk lohutuse. Kuid algusosa peatükkides on samuti rikkalikult jumalikku tröösti ja kinnitust ning teise poole tekstiosad, näiteks Js 42:18–25; Js 43:22–28 ja Js 48:1–11, räägivad Jumala hukkamõistust Teda hüljanud Juudale. Tõsiasjale näkku vaadates trööstivad *tulevikust* rääkivad Jesaja ettekuulutused vahepealsetegi kannatuste puhul.

Kuigi rahvas seisib inimeste pattude pärast silmitsi kohutava õnnetusega, ei loobunud osa neist lootusest. Nad haarasid kinni Jumala töotustest, näiteks sellest, mis asub 3Ms 26:40–45. Loe need salmid hoolikalt läbi. Pane ennast nende heebrealaste nahka, kes jäid ellu pärast riigi langemist babüloonia kätte. Millise lootuse neist sõnust leiad?

Millise vaimuliku põhimõtte toimimist näed neis Moosese kolmanda raamatu salmides? Mida ütleb Issand siin Iisraelile? Kuidas toimib sama põhimõtte meiegi elus?

Kes on Js 49:1–12 kõne all olev Jumala sulane?

Jumal kutsub ta ja nimetab teda nimepidi veel enne, kui ta sünnib, teeb tema suu mõõga sarnaseks ja ilmutab tema läbi oma au. Jumal kasutab seda sulast Iisraeli rahva tagasi toomiseks Jumala juurde, päästevalguseks kogu maailmale, olema rahvale seaduseks ja laskma vangid vabadusse. Siinne kirjeldus ja Js 42. ptk kirjeldus (kus me tuvastasime, et see sulane on Messias) kattuvad paljus. Uus Testament selgitab välja, et selle sulase omadused ilmnevad Jeesuses Kristuses, Tema mõlemas tulekus: Mt 1:21; Jh 8:12; Jh 9:5; Jh 17:1–5; Ilm 1:16; Ilm 2:16; Ilm 19:15.

Kui see sulane on Messias, siis miks nimetab Jumal Teda siin „Iisraeliks“ (Js 49:3)?

Selgitasime varem, et Jesaja raamatu selles lõigus tähistab Jumala sulane „Iisraeli/Jaakobi“ rahvast. Kuid siinkohal käib nimi „Iisrael“ (ilma paralleelse viiteta „Jaakobile“) selgelt üksikisikust sulase kohta, kes kogub taas Jumala rahva (Js 49:5). See üksikisikust sulane kehastab või esindab ideaalselt rahvast, kelle luhtaminek kahjustas „Iisraeli“ nime (Js 48:1).

Milline uus üksikasi siin ilmneb? Js 49:4, 7.

Siin antakse esimene vihje sulase ülesande keerukusele. Ta kurdab: „Ma olen asjata vaeva näinud, kulutanud oma jõudu kasuta ja tühja“ (Js 49:4). Sama mõte kajab vastu Tn 9:26 sõnadest: Võitu „kaotatakse ja teda ei ole enam“. Kuid usus ütleb ta: „Ometi on mu õigus Issanda käes ja mu töötasu on mu Jumala juures“ (Js 49:4). J. Alec Motyer täheldab: „Niiviisi näeb Jesaja Sulast tõeliselt inimlikus olemuses, proovile panduna nagu meie ja tõestamas, et tema on usu alustaja ja täidesaatja; tõelise, isikliku usu, mis ütleb *minu Jumal* ka siis, kui mitte millelgi ei näi enam olevat kaalu.“ – „The Prophecy of Isaiah: An Introduction and Commentary“ (Downers Grove, Illinois: InterVarsity Press, 1993), lk 387.

Js 49:7 on jahmatav. Sulane on „täiesti põlatud, rahvaste poolt järelestatud, valitsejate sulane“, kuid Issand ütleb tema kohta: „Kuningad näevad seda ja tõusevad püsti, ja vürstid kummardavad Issanda pärast, kes on ustav, Iisraeli Püha pärast, kes sind on valinud.“

Vaata tagasi Kristuse teenistusele. Eks olnud Tal kuni päris lõpuni põhjust kaotada julgus? Ometi jäi Ta ustavaks, vaatamata välisele. Millise õppetunni leiame siit samamoodi käitumiseks – vaatamata pealtnäha olevale?

Reede, 26. veebruar

Toetav mõte: Loe, kuidas Ellen G. White kirjeldab Jeesuse tervendamis- ja õpetamistööd raamatus „Ajastute igatsus“, peatükis „Kapernaumas“, lk 252–261.

„Hingedevõitmise töös vajatakse tohutult taktitunnet ja tarkust. Päästja ei surunud iialgi tõe peale, vaid Ta ütles seda alati armastusega. Kaasinimeste kohtlemisel viljeles Ta tohutut taktitunnet ning Ta oli alati lahke ja hoolitsev. Ta ei olnud iialgi ebaviisakas, ei lausunud iial asjatult karme sõnu, ei põhjastanud iial tundlikule inimhingele ilmaaegu valu. Ta ei norinud inimese nõrkuste kallal. Ta mõistis kartmatult hukka silmakirjalikkuse, uskmatus ja ülekohtu, kuid Tema hääles värelsid pisarad, kui Ta lausus lõikavaid noomitusi. Ta ei muutnud tõe iialgi julmaks, vaid jäi inimeste vastu ikka sügavalt õrnaks. Iga hing oli Tema silmis kallihinnaline. Ta oli jumalikult väärikas; ometi oli Ta jumala perekonna iga liikme suhtes hellalt kaastundlik ja lugupidav. Tema jaoks olid kõik inimesed need, keda Ta päästma oli tulnud.“ – Ellen G. White, „Gospel Workers“ (Evangeeliumiteenrid), lk 117.

Küsimused aruteluks:

1. Lugege klassis uuesti, mida kirjutab Ellen G. White selle kohta, kuidas Kristus kaasinimesi teenis. Vestelge siinsete põhimõtete üle ja siis arutlege klassis, kuidas teie kogudus neid põhimõtteid peegeldab.
2. Kas tead mõnda „rudjutud pilliroogu“ või hõõguvat tahti“ (Js 42:3)? Kuidas aidata sellist inimest ilma teda „katki murdmata“ või „kustutamata“? Mismoodi saad suunata niisugust inimest Issanda juurde? Milliseid praktilisi soovitusi saad talle anda, et ta paraneks ja saaks abi?
3. Väide, et Jesaja raamatu on kirjutanud eri kirjamehed, lähtub eeldusest, et inimene ei suuda tulevikust rääkida niimoodi nagu Jesaja seda tegi. Milline on selle väite põhiprobleem ja miks peame kristlastena sellise eelduse kindlalt tagasi lükkama?

Kokkuvõte: Vabastamine nõuab Vabastajat. Jumala sulasrahvast vabastavad kaks vabastajat: Kyros, kes laseb vangid lahti Babüloonia vangipõlvest, ning nimetu Sulane, kelle samastumine Messiaga järjest enam ilmsiks tuleb. See Sulane taastab õiguse ja toob ellujäänud kogukonna tagasi Jumala juurde.

Kirik garaažis

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Kümneaastane Luis kolis oma vanematega La Apartadasse, ühte Põhja-Colombia linnakesse, kus ei olnud adventkirikut.

Isa ja ema tahtsid, et Luis käiks hingamispäeval kirikus. Luis tahtis ka kirikus käia. Kuid lähim adventkirik asus kaugel teises linnas. Piirkonna pastoril oli mõte: „Teil tuleb siin kirik avada,“ ütles ta.

Isale meeldis see mõte. Emale meeldis see mõte. Ka Luisile meeldis see mõte. Aga kus inimesed jumalateenimiseks kokku saavad? Nende kodu oli paljude külaliste jaoks liiga väike.

„Miks mitte kasutada meie garaaži?“ ütles isa.

Mõte oli hea. Garaaž oli majast suurem. Liiasi oli see tühi, sest perekonnal ei olnud autot. Isa ütles, et Luis kutsugu oma uued koolisõbrad teispäeva õhtul garaaži tunniajalisele kokkusaamisele.

„Tulge minu garaaži, siis kuulete midagi huvitavat, ja võtke midagi head söömiseks kaasa,“ ütles Luis oma sõpradele.

„Kindlasti tuleme!“ vastasid nad.

Kolmkümmend seitse last vanuses 5–14 ilmus teispäeval kohale. Luis rääkis lastele vajadusest lubadusi pidada. Ta luges koguduse koostatud programmist heade väärtushinnangute kohta. Pärast andis ema lastele riisist ja piimast valmistatud toitu, mille nimeks on arroz con leche. Luis kutsus lapsi järgmisel nädalal uuesti. Tuli kuuskümmend viis last. Garaaž polnud nii suur, seepärast palus isa linnavõimudelt luba mõnes muus kohas koos käia. Linnapeale meeldis, et Luis õpetas nii paljudele lastele õigeid väärtushinnanguid. „Võite koguneda vanas raekojas,“ ütles ta. Kuna lapsi oli nii palju, otsustas isa luua Rajaleidjate ja Askeldajate klubid. Need kaks klubi kohtusid lisaks Luisi iganädalastele heade väärtushinnangute koosolekutele.

Isa nägi üht mahajäetud maja, mis tundus veel parema kogunemispäigana, ja sai linnapealt loa kolida. Linnapea andis hoone remondi jaoks ka miljon peesot. Ühel juulihommikul, täpselt neli kuud pärast seda, kui grupp esimest korda garaažis kokku sai, kogunes 70 last ja täiskasvanut remonditud keskusesse esimest jumalateenistust pidama. Luis oli õnnelik. Valdav osa kohalolijatest olid lapsed, keda ta oli kutsunud.

Täna, kui garaažis kogunemisest on möödas üheksa kuud, on igal hingamispäeval jumalateenistusel 80 last ja 20 täiskasvanut. Kolmkümmend kaheksa inimest on ristitud. Luisi linnas on nüüd adventkogudus.

„Olen väga õnnelik, sest olen õppinud palju uut,“ ütles Luis. „Kõige rohkem olen õppinud, et ma saan kutsuda lapsi Jeesuse jalge ette.“

Teha mõeldamatut

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 50:4–10; Js 52:13–53:12; Js 53:3–9; Js 53:10–12.

Juhtsalm: „*Ent teda haavati meie üleastumiste pärast, löödi meie süütegude tõttu. Karistus oli tema peal, et meil oleks rahu, ja tema vermete läbi on meile tervis tulnud*” (Js 53:5).

Hiinlasest kristlast Lough Fooki liigutas kaastunne nende kaasmaalaste suhtes, kellest olid saanud orjad Aafrika kaevandustes. Ta tahtis neile tuua evangeeliumi lootust, kuid kuidas nendeni jõuda? Ta otsustas müüa ennast viieks aastaks orjaks. Ta saadeti Demerarasse, kus ta rügas kaevandustes ja rääkis kaastöölistele Jeesusest.

Lough Fook suri, aga enne surma oli ta jõudnud 200 inimest lootusetusest vabastada sellega, et nad võtsid Jeesuse vastu oma Päästjaks.

Selline hämmastav eneseohverdus kaasinimeste heaks! Milline eeskuju!

Tehes mõeldamatut, see tähendab alandlikult „orja kuju võttes“ (Fl 2:7), sai ka Jeesus käeulatusse kättesaamatud – sinu ja minu ning patukuristikku libisenud ja kadunud maailma.

Sellel nädalal vaatleme sündmust, mida prohvet kuulutas ette sadu aastaid enne toimumist.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 6. märtsiks.

Kui Jesaja eesmärgiks olnuks ainult info edastamine, võinuks ta korraga välja laduda kõik Messia kohta käivad üksikasjad. Kuid selleks, et õpetada, veenda ja võimaldada oma kuulajaskonnal Issanda Sulasega kohtuda, loob ta korduvatest teemadest rikkaliku sümfoonia. Ta avab Jumala sõnumi sammhaaval nii, et tervikpildil oleks võimalik hoomata iga nurka. Jesaja on kunstnik, kelle lõuendiks on teda kuulava inimese hing.

Loe Js 50:4–10. Võta kokku neis salmides öeldu. Kuidas näed sina selles lõigus Jeesust?

Leidsime Js 49:7, et Jumala sulane on põlatud, järelestatud ja „valitsejate sulane“, kuid et „kuningad näevad seda ja tõusevad püsti, ja vürstid kummardavad Issanda pärast“. Js 50. peatükis saame teada, et hästi õpetatud keelega õpetaja sõnad virgutavad väsinut (Js 50:4). Õigeksmõistmise rada läheb läbi füüsilise vägivald (Js 50:6).

Selline vägivald kõlab meie kaasaja läänemaise kultuuri kõrvus halvana. Kuid muistses Lähis-Ida kultuuris oli inimese ja tema kogukonna au elu ja surma küsimus. Kui sa kedagi solvasid ja väärkohtlesid, siis oli targem oma seljatagust kindlustada, sest kui ohver ja/või tema suguvõsa sai väikseimagi võimaluse, vastasid nad kindlasti samaga.

Kuningas Taavet ründas ja vallutas ammonlaste maa (2Sm 10:1–12), sest selle kuningas „võttis kinni Taaveti sulased, ajas neil poole habet maha, lõikas neil riided istmikuni pooleks ja saatis nad ära“ (2Sm 10:4). Jesaja 50. peatükis aga räägitakse sulase peksmisest, habemekarvade katkumisest (mis oli valus) ja tema peale sülitamisest. Sellisest tegevusest saab rahvusvaheline, kogu kosmost haarav sündmus seepärast, et ohvriks on kuningate Kuninga jumalik saadik. Kui võrdleme Js 9:5, 6 ja Js 11:1–16 teiste „sulasest“ rääkivate tekstiosadega, leiame, et sulane on Kuningas, võimas Vabastaja! Kuid kuigi Tal on selline vägi ja au, ei päästa Ta mingil seletamatul põhjusel ennast! See on nii imelik, et inimesed ei usu seda. Juhid pilkasid ristil rippuvat Jeesust: „Teisi on ta päästnud, päästku iseennast, kui ta on see äravalitu, Jumala Messias!“ (Lk 23:35); „On ta Iisraeli kuningas, astugu nüüd ristilt alla ja me usume temasse!“ (Mt 27:42).

Loe läbi Js 50:4–10. Kirjuta välja siin leiduvad vaimulikud põhimõtted, mida tuleb meil oma elus rakendada. Vaata ennast selle nimekirja valguses. Mis valdkond vajab edendamist? Kui su julgus kaob, siis loe läbi kogu nädal.

Js 52:13–53:12 on tuntud nime all „Laul kannatavast sulasest“ ja see kinnitab Jesaja kui „evangeelse prohveti“ mainet. Evangeeliumi tipptaseme kohaselt kõrgub see luuletus üle muu kirjanduse. Kuigi tekstilõik on üllatavalt lühike, sisaldab selle iga rida sügavat mõtet, mis paljastab meie arusaamist ületava Jumala püüdluse päästa pattu vajunud ja hukkuv inimsugu.

Jesaja siinsed sõnad ei ole „piimatoit“. Ta on oma kuulajaskonda ette valmistanud oma raamatu eelnevas osas arendatud Messia teemaga. Messia maapealse elu kohta on prohvet ära märkinud Tema eostumise ja sünni (Js 7:14), on Teda esitlenud Taaveti soost jumaliku kuningana (Js 9:5, 6), näidanud üksikasjalikult Tema tööd Iisraeli tagasi toomisel Jumala juurde (Js 11:1–16) ning vagusat tegevust ebaõiglusest ja kannatustest vabastamisel (Js 42:1–7). Siis on Jesaja avalikustanud, et Messia tõsisesse draamasse kuuluvad ülendamisele eelnevad traagilised sündmused (Js 49:1–12; Js 50:6–10). Nüüd mõõdab „Laul kannatavast sulasest“ elutragöödia sügavusi.

Vaata veelkord piiblisalme, millest äsjases lõigus juttu oli. Vaata, mida räägivad need meile Messias, Jeesusest. Kuidas aitavad need meid ette valmistada selleks, mis tuleb Js 52. ja 53. peatükis. Või kas need muudavad Js 52. ja 53. juhtuva silmatorkavamaks?

Js 52:13–53:1 juhatab luuletuse sisse vapustava vastandusega: Sulast ülistatakse ja ülendatakse kõrgele, kuid Tema välimus saab tundmatuseni rikutud. Kes seda usub?

Js 53:2, 3 liigub Sulase päritolu ja tavavälimuse juurest valulikult allapoole Tema murede ja hülgamiseni. Js 53:4–6 peatub selgitama, et Tema kannatus on teelikult meie karistus, mida Ta kannab, et meid tervendada. Js 53:7–9 jätkab süütu Sulase laskumisteed hauani.

Js 53:10–12 algab tõus väga kõrge tasuni, mida oli näha luuletuse alguses Js 52:13. Lisatakse ka, et Tema ohver, mis on toodud teiste päästmiseks, on Jumala tahtmine.

Võrdle seda luuletust Fl 2:5–11 „sätkoruga“, mis räägib, et Jeesus on Jumal, kuid astub alla, loobudes endast, et võtta inimkuju, alandab ennast surmani ja kõige alama surmamisviisini: suremiseni ristil. Seepärast ülendab Jumal Ta väga kõrgele, nii et igaüks on sunnitud tunnistama Ta Issandaks (võrdle Js 49:7).

Loe Js 52:13 – 53:12. Kirjuta siit välja kõik selle kohta, mida Jeesus on meie heaks teinud. Mõtiskle, mida tähendavad need sinu heaks tehtud teod.

Teisipäev, 2. märts

Kes usub? (Js 52:13–53:12)

Js 52:13 ülistatakse Issanda Sulast väga, kuid ette hoiatamata kirjeldab järgmine salm Tema välimuse moondumist niivõrd, et Temas on raske ära tunda „inimlast“. Uus Testament paneb kirja Jeesuse välimust moonutanud tegurid, näiteks piitsutamine, okaskroon, ristilöömine, kuid ennekõike inimsoo pattude kandmine. Pattu ei olnud iialgi kavandatud inimeste jaoks loomulikuna; selle võtmine enda õlule muutis „Inimese Poja“ ebainimlikuks.

Võrdle öeldut liobi looga, kes sööstis jõukuse, lugupeetuse ja mõjuvõimu keskelt hetkega haletsusväärsele viletsusse – ta istus tuhahunnikul ja kaapis potitükiga oma kipitavaid paiseid (li 1. ja 2. ptk). Erinevus oli niivõrd suur, et liobi sõbradki ei tundnud teda kohe ära (li 2:12). Küsimus on: Miks liob kannatas? Miks pidi Jumala Messias kannatama? Kumbki polnud seda ära teeninud. Mõlemal polnud süüd. Miks siis kannatus?

Loe läbi tänased salmid ja kirjuta välja kohad, kus esineb süütult kannataja teema. Milline sõnum siin on meie jaoks väga oluline?

Vaata Js 53:1 püstitatud küsimusi. Need küsimused rõhutavad väljakutset uskuda uskumatut (võrdle Jh 12:37–41) ning hoiatavad, et me järgneva loo lugemiseks maha istuksime. Need küsimused vihjavad tungivale palvele. Siinses kontekstis annab kahe küsimuse vaheline paralleelsus mõista, et Issanda käsivars/päästejõud (võrdle Js 52:10) saab ilmsiks neile, kes seda jutustust usuvad. Kas tahad kogeda Jumala päästejõudu? Siis usu seda jutustust.

Vaata hoolikalt Js 53:6. Milline eriline sõnum siin on? Mida räägib see salm sulle isiklikult lootusest (vaatamata mineviku pattudele ja ebaõnnestumistele)?

Kannatavat Sulast kirjeldatakse meile siin kaitsetu taimena, millel pole silmanähtavalt mingit väärtust ja mida põlatakse (Js 53:2, 3). Jesaja on meid kiiresti toonud süütu nooruse juurest kuristiku äärel. Varem loodi küll tausta, kuid nüüdne on meie jaoks ootamatu selles mõttes, et oleme juba Sulase saatusega leppinud. Vastupidi! Jesaja on meid õpetanud rõõmu tundma meile sündinud Lapsest, ülimast Rahuvürstist. Teised põlgavad Teda, aga meie *teame*, kes Ta *päriselt* on.

Keegi on öelnud nii: „Oleme kohtunud vaenlasega – me ise see olemegi.“ Sulane ei ole ju see, keda põlata, hüljata või valude meheks pidada. Kuningas Taavet oli just selline siis, kui ta põgenes oma poja Absalomi eest (2Sm 15:30). Kuid kannatused, mida Sulane kandis, pole Tema omad ega tulene Tema pattudest. Samuti ei kannata Ta vaid ühe inimese eest; „Issand laskis meie kõigi süüteod tulla tema peale“ (Js 53:6).

Vastus küsimusele „Miks?“ on tõde, mida Jesaja analüüsib: *Jumala armastuse tõttu valis Tema Messias kannatada. Aga miks? Jesaja sihib teraviku otse sellele, millega saab lõpliku kuju kujuteldamatu tõde: Ta valib kannatada selleks, et jõuda kättesaamatuni, ning kättesaamatud oleme meie!*

Need, kes seda ei mõista, peavad Sulast „Jumalast nuhelduks“ (Js 53:4). Just nagu Iiobi sõbrad mõtlesid, et Iiobi patt pidi olema põhjustanud tema kannatuse, või nagu Jeesuse jüngrid Temalt küsisid: „Kes on teinud pattu, kas tema ise või ta vanemad, et ta on sündinud pimedana?“ (Jh 9:2) – just niisamuti eeldasid halvimat need, kes Jeesust ristil nägid. Eks öelnud ju Mooses, et igaüks, kes on poodud puusse, „on Jumalast neetud“ (5Ms 21:23; võrdle 4Ms 25:4)?

Ometi oli see kõik Jumala tahtmine (Js 53:10). Miks? Sest „Kristus on meid Seaduse needusest lahti ostnud, kui ta sai needuse meie eest“ (Gl 3:13). Sest Jumal „on teinud patuks meie asemel selle, kes patust midagi ei teadnud, et meie saaksime Jumala õiguseks tema sees“ (2Kr 5:21).

„Oo, millist tasu on meie eest makstud! Vaata ristile ja sellega üles tõstetud Ohvrile. Vaata neid jämedatest naeltest läbi torgatud käsi. Vaata Tema jalgu, mis on naeltega puu külge kinnitatud. Kristus kandis meie patud oma ihus. See kannatus, see piin on sinu lunastuse hind.“ – Ellen G. White, „God’s Amazing Grace“ (Jumala hämmastav arm), lk 172.

Ristil lasus Kristuse peal korraga kogu maailma pattude – iga patuse teatud iga patu – raskus, süütunne ja karistus, kuna see oli ainus vahend meie päästmiseks! Mida ütleb tõsiasi, et selline hind tuli maksta meie patust lunastamise eest, meile selle kohta, kui halb on patt? Mida räägib meile Jumala armastusest see, et Ta tegi seda meie eest isegi niisuguse hinnaga?

Mida tähendab, et Sulase elu on „süüohver“ (Js 53:10)?

Siinne heebreakeelne sõna on seotud „süü-/hüvitusohvriga“ (3Ms 5:14–26 3Ms 7:1–7), millega lepitada tahtmatu väärtegu kaasinimese vastu (3Ms 5:21, 22). Jesaja tõi sellised patud päevavalgele (Js 1.–3. ptk; Js 10:1, 2; Js 58. ptk). Patune pidi korvama inimesele, keda ta vääralt kohtles, selle, mida ta oli võtnud, ja maksma lisaks trahvi enne, kui ta tõi ohvri, millega Jumalalt andeks saada (3Ms 5:23–26; võrdle Mt 5:23, 24). Juhul, kui käiakse hooletult ümber millegagi, mis kuulub Jumalale, läheb hüvitus Temale (3Ms 5:16).

Nüüd suudame mõista Js 40:2, kus Jumal trööstib Tema pagendatud rahvast, öeldes neile, et nad on tasunud küllalt oma pattude eest.

Kuid hüvitamisele peab järgnema ohver. Jesaja 53. peatükis see ongi: jäära asemel viiakse ekslema läinud inimeste eest (Js 53:6) tapale Jumala Sulane otse-kui lammast (Js 53:7).

Kuigi „ta lõigati ära [kaotati ära] elavate maalt“ (Js 53:8: võrdle Tn 9:26) ja kuigi ta kadus täielikult sellesse ohvrisesse, mis süütab meie jaoks lootuskiire, tuleb Sulane välja surmast, tagasipöördumatuse vallast, et saada ülendatud, näha oma „tulevast sugu“ ja elada edasi (Js 53:10–12).

Heida pilk kõikidele siintoodud salmidele. Kuidas kajastavad need Jesaja 53. peatükiga sama põhisõnumit?

Ps 32:1, 2 _____

Rm 5:8 _____

Gl 2:16 _____

Fl 3:9 _____

Hb 2:9 _____

1Pt 2:24 _____

Kui keegi paluks sul teha ühepunktilise kokkuvõtte Js 52:13–53:12 headest sõnumitest, siis mida sa kirjutaksid?

Toetav mõte: „Kristus kandis meie patud oma ihus ristipuule... Mis peab patt küll olema, kui ükski surelik olevus seda lepitada ei saa? Missugune peab olema selle needus, kui üksnes Jumal saab selle minema paisata? Kristuse rist tõendab igale inimesele, et patu palk on surm... Oo, peab see vast olema tugev lummav jõud, mis ohjab meeli ja teeb need vastupanijaiks Jumala Vaimu mõjutustele?” – Ellen G. White, „Our High Calling” („Meie kõrge kutsumus”), lk 44.

„Jumala valitsemise seadust suurendas Jumala ainusündinud Poja surm. Kristus kandis maailma pattude süü. Meie jätkuvus peitub ainult Jumala Poja lihassetulekus ja surmas. Ta kandis kannatusi, sest [Ta oli] katkestamatult Jumal. Ta suutis vastu pidada, sest Ta oli ainsagi truudusetuse või patu plekita. Kristus oli võidukas inimese heaks, kui kandis õigluse karistuse. Ta tagas inimestele igavese elu, hoides samas ülal seadust ja tehes selle auväärseks.” – Ellen G. White, „Selected Messages” (Valitud kuulutused), 1. raamat, lk 302.

Küsimused aruteluks:

1. Js 53:7–9 laskub kuristiku sügavustesse: Sulase surma ja matmiseni. Kui palju nendes salmides esile toodud üksikasju täitus Jeesuse elu lõpus? Mt 26:57–27:60; Mk 14:53–15:46; Lk 22:54–23:53; Jh 18:12–19:42.

2. Vaata äsjast Ellen G. White'i teist tsitaati sellest, et Jeesus suurendas seadust. Mida ta selle all mõtleb? Kuidas saame aru sellest, et Tema surm tõestas seaduse püsivust?

Kokkuvõte: Olles rääkinud Jumaliku Päästja sündimisest, isikust ja käekäigust, avaldab Jesaja lõpuks ülima tragöödia, mis annab meile lootuse: selleks, et jõuda kadunud inimesteni, sealhulgas meieni, et neid päästa ja terveks teha, kannab Jumala Sulane vabatahtlikult meie kannatused ja karistuse.

Lihavõttepühade viin

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Joogitehase peainsenerile Sergei Sokolile Põhja-Kasahstanist meeldis see, kui üks kaastöötaja teatas lõunalauas, et inimesed peaksid lihavõttepühi tähistama viina-napsiga, värvitud munadega ja õigeusu kristluses traditsioonilise lihavõttepühade leiva kulišiga. Paljud inimesed Kasahstanis tähistavad lihavõtteid viina, värvitud munade ja kulišiga.

„Mida Piibel lihavõttepühadest räägib?“ küsis Sergei.

Kaastöötaja ei osanud vastata. Ta polnud kunagi Piiblit lugenud.

Sokol ruttas oma kabinetti ja avas Piibli. Konkordantsi abil otsisid tema ja mitu kaastöötajat edutult kohta, kus oleks räägitud lihavõttepühade pidamisest Jeesuse ülestõusmise auks. Nad leidsid küll terve rea viiteid juudi paasapühale, mis nende emakeeles, vene keeles on lähisuguluses lihavõttepüha tähistava sõnaga – *pasha*. Ainus toit, mille söömisest Piibel pasha ajal rääkis, oli tulel küpsetatud lammas või kits koos hapnemata leibade ja kibedate ürtidega.

„Kus on siis viin, värvitud munad ja kuliš?“ hüüatas üks kaastöötaja.

Sergei naeratas. Talle meeldisid sellised vestlused. Need viisid välja Jeesuseni.

Tol ajal, kui Sergei alles tehasesse tööle tuli, ei rääkinud kaastöötajad Piiblist nii avalikult. Sergei ütles avameelselt, et ta on seitsmenda päeva adventist, kuid kaastöötajad mõtlesid, et see usk oli küll kummaline. „See mees on sekti liige,“ sosistasid nad.

Sergei ei pööranud põlglikele märkustele tähelepanu ja palvetas tarkuse pärast, kuidas rääkida lootusest, et Jeesus tuleb peatselt. Ta kaalutles, kuidas kirjandust jagada. Siis turgatas talle pähe, et igal kaastöötajal on sünnipäev. Ta hakkas kaastöötajaid sünnipäeva puhul õnnitlema ja kinkis neile Ellen White'i raamatuid „Suur võitlus“ ning „Tee Kristuse juurde“. Kaastöötajad lugesid neid raamatuid ja hakkasid lõunalauas küsimusi esitama.

Kui kohalik adventkogudus avas „linliku mõjukeskuse“, mille ruumides pakuti tasuta massaaži, kutsus Sergei kaastöötajaid sinna. Kolm naist tulid ja Sergei tegi neile enne massaažile minekut ringkäigu kirikusaali, väikesesse saali ja lastetuppa. Kümne massaažikorra lõpul tänasid kaastöötajad adventiste. „Me mõtlesime, et sa kuulud mingisse sekti,“ rääkis üks töökaaslane Sergeile lõunalauas. „Aga tuleb välja, et see on kirik – hea kirik.“

Sergei ütles, et ta ei tunne ennast misjonärina, kui ta Jeesusest räägib. „Ma ei arva, et teen midagi erilist,“ ütles ta. „Ma lihtsalt teen seda.“

Osa 2017. aasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetusest aitab avada esimese seitsmenda päeva adventistidele kuuluva eelkooli Sergei Sokoli kodulinnas Pavlodaris (Kasahstan).

Armastusväärselt

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 55:1–7; Js 55:6–13; Js 58:1–12; Js 58:13, 14.

Juhtsalm: „*Kui sa pakud näljasele sedasama, mida sa ka ise himustad, ja toidad alandatud hinge, siis koidab sulle pimeduses valgus ja su pilkane pimedus on otsekui keskpäev*“ (Js 58:10).

Üks juudi kantor (kiriku eeslaulja, koorijuht) ning tema naine, kes elasid Nebraska osariigis Lincolnis, hakkasid saama ähvardusi ja rõvedaid telefonikõnesid. Nad selgitasid välja, et kõnede taga oli Ameerika ühe vihkamisrühma, Ku Klux Klani juht. Olles mehe tuvastanud, võinuksid nad pöörduda politseisse. Kuid nad otsustasid äärmuslikuma lähenemise kasuks. Saanud teada, et mees oli invaliid, ilmusid nad ta koduuksele lõunasöögiga! Mees oli täiesti pahviks löödud. Tema vihkamine sulas nende armastuse ees. Abielupaar käis mehel edaspidigi külas ja nende vahel tärkas sõprus. Mees mõtles isegi juudiks saamise peale!

„Eks ole ju mulle meeldiv paast niisugune: päästa valla ülekohtused ahelad, teha lahti ikke rihmad, lasta vabaks rõhutud ja purustada kõik ikked? Eks see ole murda oma leiba näljasele...?“ (Js 58:6, 7). Iroonilisel kombel paastus abielupaar Lincolnist sellega, et jagas oma pidusööki näljase rõhujaga, vabastades ta sellega tema enda valmistatud ebaõiglase eelarvamuse ahelatest!

Õpime veel selle tähtsa vaimuliku põhimõtte kohta nii, nagu prohvet Jesaja seda kujutab.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 13. märtsiks.

Loe salmi: „Hoi! Kõik janused, tulge vee juurde! Ka see, kellel ei ole raha, tulgu, ostku ja söögu!“ (Js 55:1). Mida vastakat sa siin näed?

Kujuta ette, et sul on käes toit, sa seisad suurlinna tänaval ning annad teada sealsetele näljastele ja kodututele: „Hei, teie, kel pole raha, tulge, ostke ja sööge!“ Aga kuidas nad saavad osta, kui neil pole raha?

Õeldu selgub, kui lisad sõnad, mida lisas Jesaja: „Ostke ilma rahata, ilma hinnata“ (Js 55:1). Jesaja palus inimestel võtta vastu rahata saadav andestus (Js 55:7). Ometi rõhutab sõna *ostke* tõsiasja, et Jumal pakub inimestele nende vajaduste ja unistuste rahuldumist ning sellel on hind; järelikult nõuab selle vastuvõtmine transaktsiooni (mingi kindla väärtuse ülekandmist). Jumal pakub ilma hinnata andestust oma rahvaga taastatud lepingusuhte raamistikus, aga mitte sellepärast, et see olnuks Tema jaoks ilma hinnata: Tema ostis selle omaenda Sulase kohutava verehinnaga. Ilma hinnata küll, kuid Tema sai selle muljetavaldava hinna eest.

Mis oli sinu lunastamise hind? Vaata 1Pt 1:18, 19.

Kuidas võrrelda Jesaja käsitlust lunastusest Uues Testamendis kirjutuga? Ef 2:8, 9.

Jesaja toob esile Vanas Testamendis oleva evangeeliumi ja see on sama, mis Uues Testamendis olev evangeelium. Pole olnud „vana lepingu“ päästet tegude kaudu, mille asendanuks „uue lepingu“ pääste armu läbi. Sellest alates, kui Jumal andis Aadamale ja Eevale töötuse Päästjast (1Ms 3:15), on olnud ainult üks pääsetee, üks tee lunastusele: armu läbi usu kaudu (Ef 2:8); „Jumala armuand on igavene elu Kristuses Jeesuses, meie Issandas“ (Rm 6:23). Muistsest kangelasest Gilgamešist, kes otsis asjatult igavest elu, kuni tänapäevaste näitlejateni, kes usuvad taaskehastumisse, on inimesed püüdnud igasuguseid erinevaid teid mööda jõuda lunastuseni, päästeni, kuid kasutult. Just sellepärast on neil vaja tundma õppida Jeesust ja seda, mida Tema nende heaks ristil tegi.

Lunastus on ilma hinnata selles mõttes, et pole midagi, millega me saaksime seda ära teenida. Meie teod ei saa iialgi olla piisavalt head, et meid päästa. Ja samas läheb see meile maksma kõik. Mida see tähendab? Vaata näiteks Mt 10:39; Lk 9:23; 14:26; Fl 3:8.

Miks ütleb Jumal, et Tema mõtted ja teed on kõrgemad kui meie omad, „otsekui taevad on maast kõrgemal“ (Js 55:8, 9)? Mis sa arvad, mida see tähendab?

Pole kahtlust, et Jumal, kes lõi universumi, milles iga lihtsaimgi asi kätkeb meie mõistuse jaoks hoomamatuid mõistatusi, on Jumal, kelle teed on kaugel sellest, mida meie täielikult mõista suudame. Teadmine Tema lõpmatust üleolekust peaks tegema meie jaoks kergemaks alandumise, et Tema abi vastu võtta. (Vaata Js 57:15.)

Loe Js 55:6–9. Millega seoses räägib Issand sellest, kuidas Tema teed ja mõtted on kõrgemad meie ettekujutusest? Mida Ta enda sõnul teeb, mida meil on raske hoomata?

Universumi kõigist suurtest mõistatustest suurim on kahtlemata lunastusplaan, saladus, mida me vaevalt mõistame. (Vaata Ef 6:19.) Tõsiasi, et universumi Looja kummardub ennast katma inimlikkusega, elama vaeva ja kannatust täis elu vaid selleks, et meie eest surra, tuua end ohvriks patu eest – kõike selleks, et Ta saaks meile andeks anda ja halastust osutada –, on selline tõsiasi, mis paneb Jumala loodud olevuste südamed põksuma kogu igaviku kestel.

„Lunastuse teema on miski, millesse inglid igatsevad vaadata; see saab olema lunastatute teadus ja laul läbi lakkamatute igavikuajastute. Eks vääri see hoolikat mõtisklemist ja uurimist juba nüüd?..

See teema on ammendamatu. Lihassetulnud Kristuse, Tema lepitusohvri ja vahendustöö tundma õppimine annab usina õppuri mõistusele tegevust kestvas ajas; ja vaadates loendamatute aastate poole taevas, hüüatab ta: „Suur on jumalaskartuse salaasi.“ – Ellen G. White, „My Life Today“ (Minu elu täna), lk 360.

Vaata halba, mida oled teinud: inimesi, kellele oled haiget teinud, lahkuseta sõnu, mida oled lausunud, viise, kuidas oled kaasinimesi ja ennast petnud. Ja ometi võid sa Jeesuse pärast kõik selle andeks saada ning seista juba praegu Jumala silmis täiusliku ja õigeksmõistetuna. Kui see pole salaasi, siis mis see on?

Mis on see „paast“, millele Js 58:3 osutab?

Tegemist peab olema lepituspäeva paastuga, ainsa paastuga, milleks Jumal korralduse andis (3Ms 16:29, 31; 3Ms 23:27–32). Seda kinnitab Js 58:3 paralleelväljend „alandame oma hinge“, mis järgib Moosese 3. raamatu sõnastust. Alandamine/enda vaevamine osutab erinevatele enesesalgamise vormidele, sealhulgas paastule (võrdle Ps 35:13; Tn 10:2, 3, 12).

Lepituspäeva taustal saab tähenduse Jumala korraldus „Tõsta häält otseku pasun!“ (Js 58:1). Jäärasarvest pasunat, mida nimetati *šofariks*, tuli puhuda mäluvärskenduseks või meeldetuletuseks kümme päeva enne lepituspäeva (3Ms 23:24). Ja veel, igal viiekümnenadal aastal, lepituspäeval, teatas selle pasuna hääli juubeliaasta vabaduse algamist (3Ms 25:9, 10, võrdle Js 27:13).

Loe Js 58:3–7. Mille üle Issand siin kurdab? Mis oli nende „paastu“ juures valesti?

Näib, nagu oleksid inimesed oodanud, et Issand õnnitleks neid nende „vagaduse“ eest. Neil oli kõik pea peale pööratud. Enesesalgamise viljelemine lepituspäeval pidi väljendama nende tänulikkust ja ustavust Temale päeval, mil ülempreester läks Jumala ette, et puhastada pühamu ja ühtlasi puhastada nemad pattudest, mis olid neile juba andeks antud (3Ms 16. ptk; võrdle 4. peatükiga). Nende teod pidanuks olema tehtud tänutundes neid kohtupäeval päästnud Jumala vastu, mitte aga soovist pälvida oma „vagaduse“ ja „pühendumise“ eest Jumala heakskiitu. Just inimeste patud olid ju rüvetanud Jumala pühamu. Pühamu tuli puhastada verrega, mis valati *nende tehtu* pärast.

Üks väga oluline õppetund, mille neist salmidest saame, suunab meid nägema erinevust selle vahel, mida tähendab olla kas lihtsalt religioosne või olla Kristuse tõeline järelkäija. Kuidas me siin seda vahet näeme? Kuidas ähvardab meid üksikisikuina siin nimetatud oht – uskumine, nagu näitaksid meie religioossed rituaalid kuidagi, et me järgime Issandat tõesti nii, nagu Tema meil seda teha palub?

Kolmapäev, 10. märts

Paast ja tüli (Js 58:1–12)

Pasunahelide kõlamise järgsed kümme päeva pidid Jumala rahvale meelde tuletama, et Issandat tuleb hõisates tervitada oma Kuningana just lepituspäeval, mil enesesalgamise kaudu avalduv alandlikkus tõendab nende ustavust Tema kui Kuningale – ja prohvet tõstab häält nagu pasun, teatamaks rahvale, et nad mässavad Tema vastu (Js 58:1).

Loe läbi Js 58:6–12. Milliseid tegusid peab Jumal tõelise enesesalgamise tegudeks? Lõpuks, mis on raskem, kas jätta paar söögikorda vahele või võtta aega ja kasutada oma raha selleks, et toita oma linna kodutuid? Millist põhimõtet näeme selliste tegude taga? Kuidas peitub sellistes tegudes tõeline religioon?

Igaüks võib olla religioosne; igaüks võib teha läbi usulised talitused, ka täiesti õiged talitused, õigel ajal kõikide õigete valemitega. Kuid Issand ei soovi üksnes seda. Vaata Jeesuse elu. Kui tahes ustav oli Ta oma aja usulistele rituaalidele, pööravad evangeeliumi kirjutajad palju rohkem tähelepanu Tema halastustegudele, abivajajate tervendamisele, toitmisele ja neile andestamisele kui Tema ustavusele rituaalide osas.

Issand otsib kogudust, rahvast, kes kuulutaks maailmale tõe. Mis tõmbab inimesi Jeesuses oleva tõe juurde paremini: kas toimumisalaste seaduste range täitmine või valmidus kulutada oma aega ja energiat abivajajate aitamisele?

Loe Mt 25:40 ja Jk 1:27. Mida need salmid meile räägivad?

Vaatle Js 58. peatükis kirja pandud õnnistusi, mis saavad Jumala sõnade kohaselt osaks neile, kes püüavad teenida vähemkindlustatudid. Mida Issand sinu arvates meile siin ütleb? Kas siin töötatakse üleloomulikku sekkumist meie ellu, kui me neid tegusid teeme? Või räägib Jumal meile loomulikest õnnistustest, mida saame siis, kui jagame ennast kaasinimestega selle asemel, et olla isekad, ahned ja endassesulgunud? Selgita oma vastust.

Miks räägib Jesaja Js 58:13, 14 hingamispäevast? Kuidas on siin taustal varasemate salmide lepituspäev?

Iga-aastane lepituspäev oli hingamispäev. See eriline tseremoniaalne hingamispäev oli igapäevase hingamispäeva taoliselt päev, mil oli keelatud igasugune töötegmine (3Ms 23:27–32). Seetõttu, nagu esimesed seitsmenda päeva adventistid mõistsid, annab ettekirjutus, et lepituspäeva puhkeperiood kestab öhtust öhtuni (3Ms 23:32), meile teada, et sama kehtib igapäevase hingamispäeva kohta. Järelikult käib Js 58:13, 14 sõnum ka igapäevase hingamispäeva kohta, ehkki selle esmane kontekst on tseremoniaalne lepituspäev.

Loe Js 58:13. Missugune päev peaks hingamispäev olema? Kuidas teha oma hingamispäeva kogemuse siinkirjeldatu sarnaseks? Kui mõtled sellele, mida hingamispäev kujutab, siis miks peab see olema just niisugune päev nagu selles tekstis kirjeldatud?

Js 58. ptk tegeleb kolme põhiteemaga: enesesalgamine, sotsiaalne armastusväärsus ja hingamispäev.

Kuidas on need omavahel seotud?

Esiteks sisaldavad kõik kolm keskendumist Jumalale, Tema jaoks tähtsale ning äratundmisele, et me sõltume Temast. Teiseks, kõike kolme tehes jätkavad inimesed edasiminekut pühaduses, Jumalat jäljendades (vaata 3Ms 19:2), kes Kristuse isikus ennast alandas (Fl 2:8), kes ilmutab ennastohverdavat lahkust (Jh 3:16) ja kes lakkas loomisnädala lõpu hingamispäeval töötamast (1Ms 2:2, 3; 2Ms 20:11).

Vaata, milliseid seoseid on veel enesesalgamise, sotsiaalse lahkuse ja hingamispäeva vahel, nagu neid kirjeldab Js 58. ptk: hingamispäeval nädalast rühmamisest vaba olemine on inimsõbralik, sest see laseb inimesel elustuda, värskeneda (2Ms 23:12; Mk 2:27); Jeesus näitas, et heated on hingamispäeval kohased (Mk 3:1–5; Jh 5:1–17); hingamispäeva õige pidamine valmistab rõõmu (Js 58:14), sama teeb kaasinimeste aitamine (Js 58:10, 11). Mis peab muutuma su enda elus selleks, et sa kogeksid neid õnnistusi?

Reede, 12. märts

Toetav mõte: „Mitte keegi ei saa tegeleda tõelise heategevusega ilma ennast salgamata. Ainult lihtsa, ennastsalgava ja hoolika kokkuhoiuga on meil võimalik teha tööd, mille on Kristus meile kui oma esindajatele määranud. Meie südamest tuleb kõrvaldada uhkus ja ilmalik auahnus. Kogu meie töös peab rakenduma omakasupüüdmatuse põhimõte, mis ilmnes Kristuse elus. Meie kodu seintele, piltidele ka sisustusele peab olema kirjutatud: „Too oma kotta viletsad kodutud!“ Meie riidekappidesse peaks olema kui Jumala sõrmega kirjutatud „Riieta alastiolijat!“ Söögi- toas, rikkaliku toiduga kaetud laual, peaks olema kiri: „Murra oma leiba näljasele!“ (Js 58:7).“ – Ellen G. White, „Tervise teenistuses“, lk 206.

Küsimused aruteluks:

1. Vaata küsimust, mille Jesaja oma aja rahvale esitas: „Miks vaete raha selle eest, mis ei ole leib, ja oma vaevatasu selle eest, mis ei toida?“ (Js 55:2). Küsi endalt, mismoodi (kui üldse) teeme meie sama, vaevame end sellega, mis ei rahulda? Miks on kerge langeda samasse lõksu?

2. Juhul kui enesesalgamine, sotsiaalne lahkus ja hingamispäev olid olulised Jesaja aja lepituspäeval, siis kas need on samamoodi olulised lõpuaja lepituspäeval (Tn 8:14), mil Jumala juubelipasuna heli tähistab lõplikku vabanemist Kristuse teisel tulekul (1Kr 15:52, võrdle 3Ms 25:9, 10)? Selgita oma vastust.

3. Arutlege klassis hingamispäeva pidamise küsimuse üle. Mida sa arvad, mida peab Jesaja silmas, kui ütleb, et peaksime hingamispäeval jätma tegemata enesele meelepärase ja ometi samas nimetama seda „rõõmuks“ (Js 58:13)? Kuidas saada hakkama mõlemaga? Pea silmas kogu Js 58. ptk konteksti.

Kokkuvõte: Js 55. ja 58. peatükis pöördub prohvet oma rahva poole, et nad loobuksid oma mõtetest ja teedest ning pöörduksid Jumala poole, kelle ideaal nende õnne jaoks on nende enda omast palju kõrgem. Ta andestab halastusrikkalt ja toonitab siis, et andeks saanud inimesed olgu halastusrikkad, kooskõlas lepituspäeva ja hingamispäeva tegeliku tähendusega, sest Jumala andestuse and, kui seda tõsimeeli omaks võtta, muudab südame.

Ebavõrdne ike

Kirja pannud Chang Zeng-Mei.

Ma ei tahtnud oma abikaasaga abielluda, sest olin kasvanud üles seitsmenda päeva adventistina, aga tema kuulus Lõuna-Taiwanil olevasse teise kristlikku uskkonda. Kuid meie vanemad tahtsid, et me abielluksime, ja mul tuli neile kuuletuda.

Niisi ütlesin oma tulevasele abikaasale Wu Ming-Huangile: „Abiellume, aga ma ei muuda oma usku.“ Ta ei teinud sellest probleemi.

Kuid siis hakkasime pulmadest rääkima. Tahtsin, et see toimuks adventistide kirikus, tema aga ütles: „Ei! Mina olen mees, nii et see peab toimuma minu kirikus.“ Püüdsin leida kompromissi. „Las siis pulmad olla väljaspool, mitte üheski kirikus,“ ütlesin ma. „Aga adventpastor peab laulatuse ametliku osa läbi viima.“

Vaidlesime nii ja naa. Lõpuks ütlesin: „Kui adventpastor seda ei tee, siis ma sinuga ei abiellu.“ Ming-Huang pidas nõu oma emaga ja ema andis adventpastorile loa meie laulatamiseks. Kuid emal oli salaplaan. Ta mõtles, et pärast pulmi liitun ma tema usuga. Samuti tahtis ema, et mina muudaksin ümber ta poja, kes purjutas.

Tundsini ennast ebamugavalt mõtte juures, et abiellun väljaspool oma usku oleva inimesega, ja ütlesin seda ka Ming-Huangile. Kuid selleks ajaks teadis pulmadest juba kogu küla. Kui oleksime abiellumata jätnud, oleksime sellega endale häbi teinud. Ming-Huang hakkas adventistiks, et oma head mainet mitte kaotada. Kuu aega enne pulmi käis ta piiblitundides ja ta ristiti. Ma ei unusta iialgi seda päeva. Ta tuli veest välja ja nuttis, sest ta tahtis abielluda, aga ei tahtnud jätta oma vana elu, kus purjutada sai.

Ming-Huang oli löödud mees. Ta kaotas minuga abielludes suurel määral oma eneseväärikuse. Meie abielu esimese seitsme kuu jooksul söötsin ma teda hea toiduga ja õpetasin talle, kuidas tervislikult elada. Meie naabrid märkasid, et mees pole endine. „Sa oled uus mees,“ ütlesid nad.

Ming-Huang aga ei tahtnud olla uus mees. Pärast meie tütre sündi hakkas ta jälle purjutama.

Möödus kümme aastat ja meile sündis teine tütar. Meil oli usu pärast palju tülisid. Ühel päeval sai mul aga mõõt täis, ma võtsin kaks last, meie tita ja 10aastase tüdruku, ning läksin sõprade juurde. Tahtsin, et abikaasa oleks majas üksi ja maitseks, kuidas on lahutatult elada.

Ming-Huang ei tahtnud abielulahutust. Ta otsis mind kolm päeva ja muutis oma eluviise siis, kui mind üles leidis. Temast sai päriselt uus mees.

Täna on ta hooliv abikaasa ja isa. Samuti on ta kogudusevanem. Siiski ei teeks ma sellist „misjonäri“ teekonda uuesti läbi. Abiellusin temaga, sest mõtlesin, et Jumala abiga suudan teda muuta. Kuid Piiblit on õigus, kui ütleb: „Ärge hakake vedama võoras ikkes koos uskmatutega“ (2Kr 6:14). Parem on abielluda oma usust abikaasaga. Maaailma targim mees Saalomon õppis sedasama õppetundi väga rõngal moel. Mina samuti.

Rahvaste igatsus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 59. ptk; Js 59:15–21; Js 60:1, 2; Js 61. ptk; Js 61:2.

Juhtsalm: „*Ja rahvad tulevad su valguse juurde ning kuningad paistuse juurde, mis sinust kumab*“ (Js 60:3).

„Meil tuleb õppida Kristuse koolis. Ainuüksi Tema õigus saab anda meile õiguse armulepingu õnnistustele. Oleme kaua igatsenud ja püüdnud neid õnnistusi saada, kuid pole saanud sellepärast, et oleme hellitanud mõtet, et meie saame kuidagi teha ennast nende vääriliseks. Me pole tõstnud pilku endalt ära usus, et Jeesus on meie elav Päästja. Me ei tohi mõelda, et meie enda meeldivus ja teened meid päästavad; Kristuse arm on meie ainus päästeloetus. Issand töötab oma prohveti kaudu: „Õel jätku oma tee ja nurjatu mees oma mõtted ning pöördugu Issanda poole, siis halastab tema ta peale; ja meie Jumala poole, sest tema annab palju andeks“ (Js 55:7). Peame uskuma seda varjamatut töotust ja mitte toetuma usu asemel tunnete. Kui me Jumalat täielikult usaldame, kui toetume Jeesuse kui meie patte andestava Päästja teenetele, saame kogu selle abi, mida igatseme.“ – Ellen G. White, „Faith and Works“ (Usk ja teod), lk 36.

Sellel nädalal vaatleme pikemalt seda suurt tõe niisugusena nagu see avaldub prohvet Jesaja kirjutistes.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 20. märtsiks.

Pühapäev, 14. märts

Patu mõju (Js 59. ptk)

Js 58:3 küsis rahvas Jumalalt: „Miks me paastume, kui sa seda ei näe, alandame oma hinge, kui sa seda ei märka?”

Js 59:1 aimub aga veel üks küsimus, midagi seesugust: „Miks me nõuame, et Issanda käsi meid päästaks, kui Ta seda ei tee? Miks me hüüame Tema poole, kui Ta ei kuule?” Jesaja vastab, et Jumal on suuteline päästma ja kuulma (Js 59:1). See aga, et Ta mõlemad tegemata jätab, on täiesti teine lugu.

Loe Js 59:2. Millise sõnumi annab see vastuseks Js 59:1 küsimusele?

Jumal ei vali oma rahvast „eirata“ mitte omal soovil, vaid sellepärast, et „teie süüteod on teinud vahe teie ja teie Jumala vahele“ (Js 59:2). Siin on üks sõnaselgeim ütlus kogu Piiblis patu mõju kohta Jumala ja inimese suhtele. Jesaja kasutab 59. peatüki ülejäänud osa sellesama mõtte esiletoomiseks, mida näeme kogu inimkonna ajaloos: patt laostab meie suhte Issandaga ja viib meid igavese hävinguni – sest patt ei eemalda Jumalat meist, vaid eemaldab meid Jumalast.

Loe 1Ms 3:8. Kuidas paljastab see näide eelmises lõigus esitatud põhimõtte?

Patt on peamiselt Jumalale käega löömine, Temast ära pööramine. Patutegu tegelikult võimendub, sest tegemist pole üksnes Jumalast eemaldumisega, vaid teo *tagajärg* paneb patuse veelgi rohkem Issandast ära pöörduma. Patt ei lahuta meid Jumalast mitte sellepärast, et Jumal ei suuda patuseni jõuda (kogu Piibel on ju eelkõige aruanne sellest, kuidas Jumal sirutub patuseid päästma), vaid sellepärast, et patt paneb meid kõrvale lükkama Tema jumalikke lepituskatseid. Just sellepärast on nii oluline, et me ei salliks oma elus pattu.

Mismoodi oled sa päriselt kogenud, kuidas patt põhjustab Jumalast eemaldumist? Mis on sinu enda kogemuse põhjal selle probleemi ainus lahendus?

Js 59. peatükk maalib patuprobleemist jahmatava pildi. Õnneks esitab Piibel ka lunastuse lootuse.

Alustuseks küsigem esmalt, kui paljud meist on pattu teinud? Piibel ütleb üheselt mõistetavalt: kõik meist. Seega on lunastuse aluseks miski muu kui patu puudumine; see peab põhinema andestusel (Jr 31:34). Paulus on sellega nõus. Kõik on pattu teinud (Rm 3:9–20, 23), nii et selle põhjal ei saa vahet teha (Rm 3:22). Need, kes mõistetakse õigeks, mõistetakse õigeks ainult sellepärast, et nad võtavad usu kaudu omaks Jumala õiguse anni, mille saavutas Kristuse ohver.

Loe Rm 3:21–24. Mida räägivad need salmid sellest, kuidas meid päästetakse? Millise lootuse annavad need meile kohtus?

Enamiku inimeste meelest esitab kohus küsimuse: Kes on pattu teinud? Kuid sellist küsimust ei ole vaja esitada, sest kõik on pattu teinud. Küsitakse hoopis seda: Kes on andeks saanud? Jumal on õiglane, kui Ta mõistab õigeks „igaühe, kes usub Jeesusesse“ (Rm 3:26). Kohtus on otsustavaks näitajaks see, kes on andeks saanud ja kes saab jätkuvalt andeks, kuna ta usub Jeesusesse.

Ometi on õige, et meid mõistetakse õigeks tegudest, kuid mitte selles mõttes, et teod meid päästaksid. Kui nii oleks, siis oleks usk tühine (Rm 4:14). Küll aga näitavad meie teod, kas me oleme päriselt päästetud (Jk 2:18).

Miks ei saa teod meid päästa, ei praegu ega ka kohtus? Vaata Rm 3:20, 23.

Head teod või seaduskuulekus ei saa ühtainsatki päästa. Seaduse eesmärk patu- ses maailmas ei ole päästa, vaid näidata, mis on patt. Hoopis „usk, mis on tegev armastuse läbi“ (Gl 5:6), armastuse, mille valab südamesse Jumala Vaim (Rm 5:5), näitab, et inimene elab Jeesusesse uskudes (vaata ka Jk 2:26).

Teod on väline näitaja, päästva usu ilmutamine inimese poolt. Niisiis väljendub tõelise kristliku kogemuse puhul usk igapäevases pühendumises Issandale, mis ilmneb seadusele kuuletumises. Jumal kasutab kohtus tegusid tõendusmaterjalina Tema loodute pärast, kes ei suuda lugeda usumõtteid nii, nagu Tema suudab. Kuid uskutulnud inimese jaoks on kohtuotsuse puhul tähtsad ainult uskuma hakkamisele järgnevad teod, mil Kristus ja Püha Vaim elus jõudu annavad. Usule eelnenud patuelu on Talle verrega juba minema uhutud (vaata Rm 6. ptk).

Millest räägib Js 60:1, 2? Millise kogu Piiblis nähtava põhimõtte toimimist siin näed? Millist lootust see pakub?

Js 60:1, 2 esitatakse meile pilt Jumalast, kes oma rahvast vangipõlve järel päästab. Seda väljendatakse kujundiga Jumalast, kes loob valguse pimedusse ja suunab tähelepanu lõplikule päästele Kristuses.

Kelle valguse juurde tulevad rahvad ja kuningad Js 60:3?

Heebrea keeles on selle isiku puhul kasutatud naissoo ainsust (vaata ka Js 60:1, 2). Tegemist peab olema „Siioniga“, naise kujutisega, keda mainitakse eelmise peatüki lõpu eel (Js 59:20). Seega tulevad Siionisse maailma rahvad, keda katab pimedus. Neid kütkestab Jumala auhiilgus, mis [selle naise] kohal koidab (Js 60:2). „Siionit kutsutakse sisenema valgusesse, mis kuulub talle, ning siis jälgima ja reageerima rahvastele, kui need kogunevad sama valguse juurde.“ – J. Alec Motyer, „The Prophecy of Isaiah: An Introduction and Commentary“, lk 494. Märkad, et kuigi Siion on Jeruusalemm, on rõhk asetatud rohkem rahvale kui füüsilises mõttes linnale.

Js 60. ptk ülejäänud osa arendab edasi 1.–3. salmis sisse toodud mõtet: maailma rahvaid kütkestab Jeruusalemm, mida õnnistab Jumala auhiilguse kohalolu.

Kuidas kõrvutada seda prohvetikuulutust Jumala lepingulise töötusega Aabrahamile? 1Ms 12:2, 3. Kas need räägivad üht ja sedasama?

Jumalal oli ülemaailmne eesmärk, kui Ta valis Aabrahami ja tema järeltulijad: Aabrahami kaudu pidid saama õnnistatud kõik perekonnad maailmas (1Ms 12:3; 1Ms 18:18; 1Ms 22:18). Järelkult oli Jumala leping Aabrahamiga mõeldudki olema leping kogu inimkonnaga Aabrahami *kaudu*. Tema ja ta järeltulijad pidid olema kanalid, mille kaudu maailmale Jumalat ilmutada.

Jesaja otsis võimalust, kuidas tuua oma rahvas tagasi nende algse, ülemaailmse elutee juurde. Tõelise Jumala esindajatena vastutasid nad kogu maailma eest, mitte ainult enda eest. Nad pidid vastu võtma võõramaalased, kes otsisid Jumalat (vaata ka Js 56:3–8), sest Tema templit „nimetatakse palvekojaks kõigile rahvastele“ (Js 56:7).

Kuidas mõistame selles kontekstis seitsmenda päeva adventistide osa või, veel üksikasjalikumalt, sinu isiklikku osa selles koguduses?

Kes räägib Js 61:1?

Kõnealuse võitnud isiku peal on Jumala Vaim, mis tähendab, et selleks isikuks on kas messias või Messias. Tema „viib rõõmusõnumi alandlikele“, parandab „need, kel murtud süda“, kuulutab „vabastust vangidele“ ja avab „pimedate silmi“ (Js 61:1). Kelle moodi see kõlab? Võrdle Js 42:1–7, kus väga sarnaste sõnadega kirjeldatakse Jumala Sulast.

Js 61:2 räägib „Issandale meelepärasest aastast“. Messias, kes võitakse justkui Taaveti soost kuningaks ja Vabastajaks, kuulutab jumaliku poolehoiu erilist aastat ühtaegu vabaduse väljakuulutamisega. Võrdle 3Ms 25:10, kus Jumal käsib iisraellastel kuulutada vabadus välja viiekümnendal aastal: „Ja pühitsege viiekümnendat aastat ning kuulutage vabakslaskmist kõigile elanikele maal; see olgu teile juubeliaastaks.“ See tähendab, et inimesed, kes olid sunnitud müüma oma päritud maa või saama raskete aegade üleelamiseks sulasteks (3Ms 25:25–55), said tagasi oma maa ja vabaduse. Kuna juubeliaasta algas pasuna puhumisega lepituspäeval (3Ms 25:9), mainitigi seda meile juba varasemas lõigus, Js 58. peatükis.

Kuigi Js 61:2 kõne all olev „Issanda meelepärane aasta“ on omamoodi juubeliaasta, ei ole siin tegemist lihtsalt 3Ms 25. ptk rõõpas püsimisega. Selle aasta kuulutab välja Messias, Kuningas, kes ilmutab ennast vabastamise ja uuendamise töös. Pilt on mõneti sarnane mõne muistse Mesopotaamia kuningaga, kes püüdis end oma valitsusaja alguses lahkena näidata ja kuulutas võlgased võlgadest vabaks. Messia töö läheb palju kaugemale 3Ms 25. ptk seaduse haardeulatusest. Tema kuulutab „vabastust vangidele“, kuid parandab ka murtud südamed, lohutab kurbi ja uuendab ning taastab (Js 61:1–11). Lisaks „Issandale meelepärase aasta“ kuulutamisele annab Ta teada „Jumala kättemaksu päevast“ (Js 61:2).

Millal Jesaja prohvetikuulutus täitus? Lk 4:16–21. Kuidas Jeesuse tegevus selle täitis? Arutle ka nii: kuigi meie ei ole Jeesus, esindame maailmas Teda. Mida Messias teeb (nagu väljendab Js 61:1–3), mida ka meie oma piiratud suutlikkuse juures tegema peaksime? Ja millistel praktilistel viisidel me midagi niisugust teha saame?

Miks kuulutab Messias kõigi heade sõnumite hulgas, mida Ta Js 61. ptk kirjelduse kohaselt teeb, Jumala kättemaksu päeva? Millal see prohvetikuulutus täitub?

Kui Jeesus, Messias, luges Naatsaretis Js 61. peatükki, luges Ta kuni sõnadeni „kuulutama Issanda meelepärast aastat“ (Js 61:2; Lk 4:19). Siis Ta peatus ja ütles: „Täna on see kirjakoht teie kuuldes täide läinud“ (Lk 4:21). Järelikult hoidus Ta teadlikult ja arusaadavalt lugemast sama salmi järgmisi sõnu – „meie Jumala kättemaksu päeva“ (Js 61:2). Kuigi oli alanud Tema tegevus heade sõnumite jagamise, vabastamise ja lohutamise näol, et lasta vangid vabaks Saatana türannia alt, ei olnud kättemaksu päev veel tulnud. Mt 24. peatükis (võrdle Mk 13. peatüki ja Lk 21. peatükiga), kuulutas Ta oma jüngeritele ette, et jumalik kohus on tulemas.

Tõepoolest on Js 61. peatükis nimetatud Jumala kättemaksu päev „Issanda päev, suur ja kardetav“ (Jl 3:4; Ml 3:23), mis toimub siis, kui Kristus tuleb taas, vabastama planeet Maad ülekohtust sellega, et annab lõpliku hoobi oma vaenlastele ja laseb vabaks oma rõhutud rahva (Ilm 19. ptk; võrdle Tn 2:44, 45). Kuigi Kristus kuulutas „Issanda meelepärase aasta“ alanuks, jõuab see haripunkti Tema teisel tulekul.

Kuidas panna arusaam armastavast Jumalast kokku Jumalaga, kes kuulutab kättemaksu? Kas need mõisted on kokkusobimatud? Või saad sa aru, et kättemaks on selle armastuse üks väljendus? Kui nii, siis kuidas? Selgita oma vastust.

Kuigi Jeesus on käskinud meil pöörata ette teine põsk (Mt 5:39), ütles Ta teises kohas väga selgelt, et kohus ja karistus tulevad (Mt 8:12). Kuigi Paulus käsib meil mitte tasuda „kurja kurjaga“ (1Ts 5:15), ütles ta sedagi, et siis, kui Issand leegitsevas tules taevast ilmub, karistab Ta „neid, kes ei tunne Jumalat“ (2Ts 1:8).

Vahe on mõistagi selles, et Issand oma lõpmatus tarkuses ja halastuses on ainus, kes saab täiesti õiglaselt kohut mõista ja kätte maksta. Inimliku õigusemõistmisega, inimliku kättemaksuga kaasnevad inimlikud vead, nõrkused ja vastuolulisus. Jumala kohtumõistmisega ei kaasne selliseid kitsendusi.

Kumb järgnevatest juhtumitest paneb sind rohkem tahtma näha, kuidas mõnele kurja teinud inimesele kätte makstakse? Kas tahad näha kättemaksu (1) inimesele, kes teeb haiget kellelegi, keda sa ei armasta, või (2) inimesele, kes teeb haiget kellelegi, keda sa armastad? Kuidas aitab see meil paremini aru saada seosest Jumala armastuse ja kättemaksuhoiatuse vahel?

Toetav mõte: Vaata ka Ellen G. White'i raamatust „Patriarhid ja prohvetid“ originaali lehekülgi 376–378; samuti raamatust „Ajastute igatsus“ originaali lehekülgi 236–243.

„Jeesus seisis rahva ees, et tõlgendada Temast kõnelevat prohvetikuulutust. Seletades loetud teksti, rääkis Ta Messiasist kui rõhutute, seotute, haigusest vaevatute vabastajast; Temast, kes annab pimedatele nägemise ja toob maailmale tõevalguse. Tema mõju ja sõnade hämmastamapanev sügavus erutas kuulajaid väega, mida nad polnud varem tundnud. Jumalik hoovus purustas tõkkes – ning Moosese sarnaselt nägid nad Nähtamatut. Püha Vaim mõjutas südameid ning kuulajad vastasid innukate aamenite ja Jumala kiitmisega.“ – Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, lk 237.

Jumala kättemaksu päev tuleb – Tema vihalööma päev. Kes jääb püsima Tema tuleku päeval? Inimesed on kalestanud oma südame Jumala Vaimule, kuid Tema raevu nooled tungivad läbi sealt, kuhu ei saanud tungida veenmise nooled. Ei ole kaugel [päev] mil Jumal hakkab tegelema patusega. Kas valekarjane on sel päeval üleastujale kilbiks? Kas saab vabandada see, kes läks paljudega koos sõnakuulmatuse teele? Kas üldtunnustatus või arvukus vabastab kellegi süüst? Need on küsimused, mille üle hooletu ja ükskõikne peab arutlema ja mida enda jaoks lahendama? – Ellen G. White, „Faith and Works“ (Usk ja teod), lk 33.

Küsimused aruteluks:

Ühe seitsmenda päeva adventkoguduse pastor ütles kaalutletult, et tema töös on suurimaks probleemiks koguduseliikmete valivus; ühed ei taha, et teised nendega liituksid. Kuidas saavad „kristlased“ viia armastust, lootust ja häid sõnumeid Kristuse kuningriigist kogu maailma, et kaasinimestel oleks võimalus saada päästetud enne, kui saabub lõpp (Mt 24:14), kui nad ei taha omaks tunnistada isegi inimesi, kes pingutavad ise selle nimel, et kogudusse tulla?

Kokkuvõte: Jumal puhastab ebaõiglase ühiskonna vastuhakkajate kõrvaldamisega ja ülejäänute uuendamisega, kes pööravad selja pattudele, mis on neid Temast lahutanud. Tänu Jumala kohalolu õnnistustele tõmmatakse muudest rahvastest inimesed Jumala ja Tema rahva juurde nii, et nemadki saavad osa Jumala poolehoiu ajastust, millest Messias kuulutab ja mille Ta valla päästab.

„Tahan rajada koguduse“

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Julio Ovalle pakatas entusiasmist, kui tuli tagasi koju üle-Mehhikoliselt Globaalmisjoni konverentsilt, mille koguduseliikmed korraldasid.

Ta rääkis erutatult oma naisele María Díazile 2017. aasta jaanuaris kuuldust. „Nüüd tahan ma rajada koguduse,“ ütles ta.

Maríale see mõte meeldis. „Teeme nii!“ ütles ta.

Aga kust alustada? Julio tahtis uut naabruskonda mõjutada ning mõtles välja hea viisi, kuidas alustada – õpetada inimestele olulisi tervisepõhimõtteid nagu õhk, vesi, päikesepaiste ja puhkus. Julio ja María said toetust Põhja-Mehhiko unioonilt, et tegutseda vabatahtlike Globaalmisjoni teerajajatena, ning nende koguduse pastor toetas seda plaani samuti. Kuid osa koguduseliikmeid tuletas meelde, et varasemad katsed uut kogudust rajada olid luhtunud.

„Selline plaan ei toimi,“ ütles üks.

„Ärge lootke mingeid häid tulemusi,“ teatas teine.

Julio, María ja nende kaks täiskasvanud tüdruku valmistasid säravrohelised T-särgid, millel oli terviseprogrammi nimi „Tahan elada tervislikult“, ja hakkasid koputama inimeste kodustele. Igas majas kutsusid nad inimesi osa võtma tervisekursusest oma kodus ja tervisliku toidu valmistamise kursusest kirikus.

Perekond töötas neli nädalat pingsalt ja lõpuks pani end piibliuurimisteks kirja esimene inimene, 60aastane mees Rogelio.

Kui koguduseliikmed pere usinust nägid ja Rogeliost kuulda said, tõmbas osa neist selga säravrohelise T-särgi ja hakkas koos perega uksele käima. Üsna pea oli grupp paisunud viiekümneliikmeliseks. Koguduseliikmed tegutsesid lakkamatult kuus kuud. Nähes Piiblit uurivate inimeste arvu kasvamist, otsustas Julio moodustada väikegrupi, mis kogunes hingamispäeva pärastlõunal. Ta tegi selle plaani kogudusele teatavaks 2017. aasta veebruaris ja kutsus järjest inimesi üles jõupingutustega ühinema. Kogudus rajas väikegrupi ja kümme liiget võttis vastu kutse üritusega kaasa minna. Lisaks pakkus üks koguduseliige, kes üüris välja saali sünnipäevapidudeks ja pulmadeks, tasuta kohta väikegrupi kogunemiseks. Kakkümmend viis piibliuurimisgrupis osalejat kogunes väikegrupi esimesele kokkutulekule.

Kolm kuud pärast uue väikegrupi moodustamist tunnustas kohalik liit seda haruhingamispäevakoolina. Seitseteist kuud hiljem, 2018. aasta septembris, sai sellest kogudus. Täna on Seitsmenda Päeva Adventistide Puerta del Cielo (Taevavärv) koguduses 35 liiget, sealhulgas 24 inimest, kes ristiti Julio ja María tervisekoolituse tulemusena. Hingamispäeviti on osavõtjaid kuni 50. Peetakse plaani uue kogudusehoone ehitamiseks. „Meie eesmärk on kasvatada üles kogudus ja koguda rohkem hingi Jumala riiki,“ ütles 46aastane Julio.

Planeet Maa taassünd

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Js 65:17–25; Js 66:1–19; Js 66:19–21; Js 66:21; Js 66:22–24.*

Juhtsalm: „Sest vaata, ma loon uue taeva ja uue maa. Enam ei mõelda endiste asjade peale ja need ei tule meeldegi“ (*Js 65:17*).

Ühel päeval keeldus üks kaheteistaastane poisike, kes oli just lugenud astronoomia raamatut, kooli minemast. Ema viis lapse perearsti juurde, kes küsis: „Billy, milles on asi? Miks sa enam kooli minna ja õppida ei taha?“

„Sellepärast, doktor,“ ütles poiss, „et ma lugessin sellest astronoomia raamatust, et ühel päeval päike põleb ära ja kogu elu maa peal sureb välja. Ma ei näe mingit põhjust midagi teha, kui lõpuks kõik välja sureb.“

Ema hüüatas hüsteeriliselt: „See pole sinu asi! See pole sinu asi!“

Arst naeratas ja ütles: „Aga, Billy, sul ei ole vaja muretseda, sest ajaks, mil see juhtub, oleme me niikuinii kõik ammu surnud.“

Eks ole selline lohutus osa samast probleemist: lõpuks oleme niikuinii kõik ammu surnud.

Õnneks ei pea meie elu suubuma surma. Vastupidi, meile on pakutud elu, igavest elu uueks loodud maal.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 27. märtsiks.

Loe Js 65:17–25. Missugust uuendamist Issand siin töötab?

Jumal lubab uut loomist ja alustab sõnadega: „Sest vaata, ma loon uue taeva ja uue maa. Enam ei mõelda endiste asjade peale ja need ei tule meeldegi“ (Js 65:17). Selles tähelepanuväärses prohvetikuulutuses töötab Issand luua „Jeruusalemma rõõmuks ja ta rahva rõõmustuseks“ (Js 65:18). Selles linnas ei kuulda enam nutuhääli (Js 65:19). Inimesed hakkavad elama sajandist märksa kauem, enne kui surevad (Js 65:20). Nad saavad ise rõõmu tunda oma tööst ja lastest (Js 65:21–23). Jumal vastab neile juba enne, kui nad hüüavad (Js 65:24).

Miks ei kehti see pilt, nii kena, kui see ka on, meie lõpliku uuendamise, meie lõpploomuse kohta?

See on pilt rahulikust pikaajalisest elust Töötatud maal. Kuid ehkki inimesed elavad kauem, surevad nad ometi. Kus on terav sisuline muutus, mida ootame „uue taeva“ ja „uue maa“ loomisest? Järgmine salm ütleb meile: „Hunt ja tall käivad koos karjas, lõvi sööb õlgi nagu veis ja mao toiduks on põrm: ei tehta paha ega kahju kogu mu pühal mäel, ütleb Issand“ (Js 65:25).

Taimetoitlaste toiduvalmistamise kursustest jääb vajaka selleks, et niisugused kiskjad nagu lõvid taimetoitlasteks muutuksid. Selle toimumiseks on vaja taasloomist, mis ennistab maailma algseesse olekusse, nagu see oli enne pattu Eedenis, kui surma polnud.

Jesaja 65. peatükis räägib Jumal „uue taeva“ ja „uue maa“ loomisest kui protsessist, sammude reast, mis algab Jeruusalemma uuesti loomisega. Võrdle Js 11. ptk, kus räägitakse, et Messias toob õiguse (Js 11:1–5). Siis lõpuks on rahu Jumala ülemaailmsel „pühal mäel“. Js 11. peatükis kasutatud kujundlik keel on sarnane Js 65. peatükis leiduvaga: „Siis elab hunt tallega üheskoos... ja lõvi sööb õlgi nagu veis“ (Js 11:6, 7). Kuigi Issanda „püha mägi“ on alguses Jeruusalemmas olev Siioni mägi, on see üksnes sümbol sellest, mida Jumal töötab lõpuks teha uuel maal koos oma lunastatud rahvaga.

Oletame, et enamjagu inimesi ei ela mitte 60, 70, 90 või ka 100 aastat, vaid miljoneid aastaid või rohkem. Miks jääb inimkonna põhiprobleem siis ikkagi lahendamata? Miks vastab üksnes igavene elu meie sügavaimale inimlikule vajadusele?

Loe Js 66:1–19. Millise põhisõnumi Jesaja siin edastab, pidades silmas aega, mil ta need sõnad kirjutas?

Prohveti kaudu kordab Jumal üleskutset ja hoiatust, mis kõlab läbi kogu raamatu: „Jumal päästab ja uuendab alandliku, kes „väriseb mu sõna ees“ (Js 66:2, 5). Ka Jesaja 40:1 ütleb, et Ta trööstib neid (Js 66:13). Kuid Ta hävitab need, kes Tema vastu mässavad. Nende hulka kuuluvad rituaalide silmakirjalikud pidajad, kelle ohvrid Ta tagasi lükkab (Js 66:3, 4; võrdle Js 1:10–15), samuti need, kes vihkavad ja põlgavad Temale ustavaid (Js 66:5). Nende hulka kuuluvad ka paganlike jälkuste harrastajad (Js 66:17), selliste, mida näiteks Jeruusalemma templis tehti (Hs 8:7–12).

Vaata Js 66:3. Mida see salm ütleb? Millised vaimulikud põhimõtted siin avalduvad? Kuidas on võimalik sama mõtet väljendada kaasaegse kristluse ja jumalateenimise kontekstis?

Kuidas toimib Jumal magnetina, kes tõmbab rahvaid enda juurde? Js 66:18, 19.

Pärast vaenlaste hävitamist (Js 66:14–17) ilmutab Jumal oma au nii, et Temast saab inimeste Jeruusalemma tõmbamise magnet (võrdle Js 2:2–4). Ta püstitab nende sekka „tähise“, millest siin täpsemalt ei räägita, kuid mis ilmselt viitab Jesaja poolt viimati nimetatud tähisele: Jumal annab oma rahvale rõõmu ja rahu ning uuendab nende maa (Js 55:12m 13). Kui Ta ilmutab oma au sellega, et uuendab pärast hävingut oma rahva, siis tähistab see Tema taastatud poolehoidu sarnaselt Noale pärast veeuputust antud tähisega, vikerkaarega (1Ms 9:13–17).

Loe Js 66:5. Mida tähendab väriseda Tema sõna ees? Miks Jumal tahab, et väriseksime Tema sõna ees? Kui sa ei värise, siis mida võib sel olla öelda sinu südame olukorra kohta?

Mida tähendab ütlus, et ellujäänud toovad erinevatest rahvastest inimesi Issandale justkui roahvriks? Js 66:19, 20.

Jumal saadab hävingus ellu jäänud inimesed maailma otstesse, inimeste juurde, kes Jumalat ei tunne, „ja need kuulutavad rahvaste keskel minu auhiilgust“ (Js 66:19). Tegemist on Vanas Testamendis ühe kõige selgesõnalisema misjonitööd puudutava ütlusega. Näed nüüd, vähe sellest, et inimesi tuuakse heebrea rahva juurde, läheb nii mõnigi heebrea rahva hulgast teiste rahvaste juurde ning õpetab neile tõelise Jumala tundmist, millest veel selgemini räägib Uus Testament. Kuigi juutidest misjonärid tegutsesid pagendusest tagasituleku ja Kristuse aja vahelisel perioodil (Mt 23:15), olid siiski esimesed kristlased need, kes levitasid evangeeliumi kiiresti ja suures ulatuses (Kl 1:23).

Sarnaselt roahvritega, mida iisraellased templis Issandale tõid, pidid misjonärid tooma Talle ohvri. Kuid nende ohvriks olid „kõik teie vennad kõigi rahvaste seast“ (Js 66:20). Sarnaselt roahvritega, mis olid veretud kingitused Jumalale, esitletakse usku pöördunud inimesi Issandale „elavate ohvritena“ (võrdle Rm 12:1). Mõte, et inimesed on teatud mõttes ohvriand Jumalale, kumiseb kõrvus juba palju varasemast ajast, leviitide Issandale pühendamise ajast: „kõigutagu leviite Iisraeli laste kõigutusohvrina Issanda ees, et nad võiksid toimetada Issanda teenistust“ (4Ms 8:11).

Mida tähendab Jumala töotus, et ta „võtab nendegi hulgast leviitpreestrid“ (Js 66:21)?

---

21. salmis olev „nendegi“ osutab eelmises salmis öeldud „kõigile teie vendadele kõigi rahvaste seast“. Need on paganad, kellest Jumal valib nii jumalateenistuse juhte kui ka preestrid ja leviite. Tegu on pöördelise muutusega. Jumal on seni andnud ainult Aaroni järeltulijatele volituse teenida preestritena ning ainult Leevi suguharu teised liikmed on volitatud neid abistama. Paganad ei saanud olla Aaroni ja Leevi järeltulijad, kuid nüüd volitab Jumal mõne neist teenima ametites, mis olid ennist keelatud ka enamikule juutidest.

Loe 1Pt 2:9, 10. Kellele Peetrus kirjutab? Mida ta ütleb? Milline sõnum on tal meist igapäevale kui tänapäeva „püha rahva“ liikmele? Kas teeme midagi paremini kui algne Jumala rahvas (2Ms 19:6)?

Kolmapäev, 24. märts

Usukogukond (Js 66:21)

Israellased olid „preestrite kuningriigiks ja pühaks rahvaks“ (2Ms 19:6), kuid jumalateenistuse juhtidena seati neid esindama valitud preestrid. Tulevikus aga pidi nii mõnigi pagan saama jumalateenistuse juhiks (Js 66:21).

Kuidas pidi selline muutus mõjutama uuenenud usukogukonda? Vaata Mt 28:19; Ap 26:20; Gl 3:28; Kl 3:11; 1Tm 3:16.

Jumala uue „maailmakorra“ ajal liituvad paganad Jumala rahvaga, kuid vähe sellest – nad on juutidega võrdväärised partnerid ühises usukogukonnas, millest saab „kuninglik preesterkond“. Järelikult pidi sootuks tähtsusetuks muutuma juudi ja mittejuudi eristamine.

Millal see Jesaja prohvetikuulutus täitus?

Paganate apostel Paulus kuulutas: „Ei ole siin juuti ega kreeklast..., sest te kõik olete üks Kristuses Jeesus. Kui te olete aga Kristuse päralt, siis te olete järelikult Aabrahami sugu ja pärijad töötuse järgi“ (Gl 3:28, 29).

Olla pärijad töötuse järgi ja järelikult kõrgest „kuninglikust preesterkonnast“ ei anna voli ennast imetleda, vaid kohustab ühinema juutidega kuulutustöös, rääkima „tema kiidetavust, kes teid on kutsunud pimedusest oma imelisse valgusse“ (1Pt 2:9; võrdle Js 66:19).

Mittejuutide juurdetulek ei andnud juutidele õigust nuriseda, nagu oluaks Jumal ebaõiglane, kui andis paganatele sama tasu. Samuti ei andnud see paganatele õigust kohelda oma juutidest vendi ja õdesid lugupidamatult, nii nagu päeva teisel poolel palgatud töölised ei pidanud vaatama ülalt alla varem tööle palgatautele (vaata Mt 20:1–16). Esmalt usaldati „juutide kätte... Jumala sõnumid“ (Rm 3:2); nemad olid Jumala ilmutuskanal. Paulus kirjutas paganatele: „Kui nüüd okstest mõned on ära murtud, sina aga kui metsõlipuu oled nende asemele poogitud ja saad osa õige õlipuu mahlakast juurest, siis ära hoopole okste ees“ (Rm 11:17, 18).

Miks on risti ja evangeeliumikäsu valguses igasugune enda vaimulik, rahvuslik või ka poliitiline koorekihiks pidamine Jumala silmis väga jäle? Vaata endale silma, kas sinus on mingit vaimulikku või rahvuslikku üleolekutunnet? Kui jah, siis paranda meelt!

Loe Js 66:22. Mida see salm meile ütleb? Millise lootuse siit saame?

Üks imelisim Jesaja raamatus leiduv töötus on kirjas Js 66:22. Loe see hoolikalt läbi. Uues taevas ja uuel maal püsib meie sugu ja nimi igavesti. Enam ei kustutata kedagi mälust, ei lõigata kuskilt ära, ei poogita kuhugi, ei kitkuta üles ega juurita välja. Siin on tegemist meile antud igavese elu töötusega uueks loodud maailmas – patust, surmast, kannatustest vabas maailmas, uues taevas ja uuel maal, meie kristliku usu lõpliku ja täieliku täitumisega, selle lõpuleviimisega, mida Kristus meie heaks ristil sooritas.

Miks on Js 66:23 esitatud uue taeva ja uue maa kirjelduses hingamispäevaga kõrvu nimetatud noorkuud?

Kuigi seda keerukat salmi saab vaadelda mitmel erineval moel, on üks vaatenurk niisugune: Jumal lõi hingamispäeva enne, kui ohverdamissüsteem alguse sai (1Ms 2:2, 3). Järelikult, kuigi rituaalne süsteem pidas hingamispäevadest lugu, ei sõltunud need sellest. Seega jätkuvad need katkematult läbi uuendamisperioodi ja võtavad koha sisse uuel maal. Piiblis ei viita miski sellele, et noorkuupäevad oluks ohverdamissüsteemist lahus olnud seaduslikud jumalateenistuspäevad. Kuid vahest on need jumalakummardamispäevad (aga mitte tingimata puhkepäevad nagu iganädalane hingamispäev) uuel maal, võib-olla seotud igakuise elupuu tsükliga (Ilm 22:2).

Mistahes eriline tähendus võib Js 66:23 olla, näib siinõeldu olulisus peituvat tõsiasjas, et Jumala rahvas kummardab Teda igavesti.

Miks lõpetab Jesaja negatiivse pildiga – päästetud inimesed vaatavad Jumala vastu mässanute surnukehi (Js 66:24)?

Oma aja ilmeka hoiatuse raames toob Jesaja esile vastanduse: Paabeli hävingu ajal jäävad ustavad ellu ja vastuhakkajad hävitatakse. Tegemist ei ole igavese piinamisega – vastuhakkajad surevad, neid tapab „tuli“. See on häving, mis ei kustu niikaua, kuni teeb oma töö, et saaks alustada Jeruusalemma taasloomisega.

Jesaja hoiatus osutab ajas ettepoole Ilmutusraamatus ette kuulutatud sündmuste lõplikule täitumisele: patuste, Saatana ja surma hävitamisele tulejärves (Ilm 20. ptk). Seejärel tuleb „uus taevas ja uus maa“, püha „uus Jeruusalemm“ ning puudub nutt ja valu, „sest endine on möödunud“ (Ilm 21:1–4; võrdle Js 65:17–19). Algab uus, igavene elu kõigile maa pealt lunastatutele.

Reede, 26. märts

Toetav mõte: Planeet Maa lõpliku puhastamise kohta patust loe Ellen G. White'i raamatust „Suur võitlus“, peatükist „Võitlus on lõppenud“, lk 662–678.

„Iga järgnev aasta igavikus toob esile ikka rikkalikumaid ja aulisemaid ilmutusi Jumalast ning Kristusest. Sedamööda, kuidas kasvavad teadmised, suureneb ka armastus, aukartus ja Jumala laste õnn. Mida rohkem inimesed Jumalast teada saavad, seda enam imetlevad nad Tema iseloomu. Kui Jeesus avab nende ees lunastuse rikkusi ja hämmastavaid saavutusi suures võitluses Saatanaga, värisevad lunastatute südamed veelgi tulisemas pühendumises ja veelgi suurema vaimustusega mängivad nad kuldsetel kannedel. Kümme tuhat korda kümme tuhat ja tuhat korda tuhat häält ühinevad võimsaks kiituselauluks.

„Ja kõike loodut, mis on taevas ja maa peal ja maa all ja meres, ja kõike, mis nendes on, kuulsin ma ütlevat: „Sellele, kes istub aujärjel, ja Tallele olgu kiitus ja au ja austus ja vägi ajastute ajastuteni!“ (Ilm 5:13).

Suur võitlus on lõppenud. Pattu ja patuseid ei ole enam. Terve universum on puhas. Läbi kogu loodu tuksub üks kooskõla ja rõõmu pulss. Temast, kes on loonud kõik, voogab elu, valgus ja rõõm läbi lõputu maailmaruumi. Kõige väiksemast aatomist kuni suurima maailmani kuulutab kõik – nii elus kui elutu oma varjamatus ilus ja täiuslikus õnnes: „Jumal on armastus!“ – Ellen G. White, „Suur võitlus“, lk 678.

Küsimused aruteluks:

1. Miks on töötus igavesest elus uues taevas ja uuel maa meie kristliku usu jaoks väga põhjanev?
2. Loe 2Pt 3:10–14. Kuidas kajastavad need salmid Jesaja 66. peatükis esitatud mõtet?

Kokkuvõte: Jesaja esitab uskumatus ulatuses nägemuse. Vähe sellest, et Jumal puhastab ja uuendab oma usukogukonna, avardab Ta selle piire nii, et see hõlmaks kõiki rahvaid. Lõpuks viib Tema kogukonna taasloomine planeet Maa taasloomiseni, kus Tema lähedus on Tema rahva lõplik tröst.

Rehvirike

Selle loo on kirjutanud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Ilja Koltuk, Zaoski Adventülikooli (Venemaa) pastor ja dekaan istus koos naisega autosse, et sõita Musta mere äärde puhkusele.

Umbes kümne tunni pärast läks autol rehv katki.

Pop! Pop! Pop!

Ilja ei teadnud, milles asi oli.

Pop! Pop! Pop!

Ta peatas auto ja väljus. Rehvide juures ei suutnud ta mingit riket leida. Ta palvetas koos naisega: „Armas Jumal, meil on rehvidega probleem. Palun, aita meid.“

Ilja istus rooli taha ja sõitis edasi.

Pop! Pop! Pop!

Heli muutus järjest valjemaks. Ilja ja ta naine olid sõitnud 1 000 kilomeetrit. Ümber pöörata ja koju tagasi minna polnud sugugi kergem. Neil oli sihtpunktini jäänud veel 400 kilomeetrit.

Pop! Pop! Pop!

Ilja palvetas vaikselt. Järsku tajus ta, et üks meeshääl ütles: „Peatu autoparanduse juures ja astu sisse mehaanikute juurde.“

Jahmunult vaatas Ilja aknast välja ja nägi autoparandust. Ta peatus ja leidis kaks meest istumas ning juttu puhumas, nagu poleks neil tööd teha.

„Kas saate mind aidata?“ küsis Ilja. „Mu auto teeb mingit häält.“

Mehaanikud uurisid autot. Nad keerasid ja pöörasid rehve. Nad tegid veel palju muud.

„Istu sisse,“ ütles üks mehaanik lõpuks. „Võid sõita.“

„Aitäh,“ sõnas Ilja. „Kui palju ma võlgnen?“

„Kakssada rubla,“ teatas mees; see on umbes 3 USA dollarit.

Ilja otsis välja raha ja taskuformaadis Johannese evangeeliumi. Ta pani raha raamatu vahele ja ulatas selle üllatunud mehaanikutele.

„Mis see on?“ küsis üks mehaanik.

„Evangeelium,“ vastas Ilja.

Mehaanikute imestus kasvas. „Kas sa oled pastor?“ küsis üks.

Ilja noogutas.

Mehaanikute nägu valgustas rõõm. Nad võtsid 200 rubla raamatu vahelt välja ja andsid selle Iljale tagasi. Üks neist võttis raamatu oma kätte.

„Jumal saatis meile selle raamatu,“ ütles ta. „Me rääkisime just siis Jumalast, kui sa tulid.“

Osa selle veerandaasta kolmeteistkümnenda hingamispäevakooli annetusest aitab ehitada põhikooli ja keskkooli hoone Venemaal asuva Zaoski Adventülikooli juurde.